

महाराष्ट्र विधानपरिषद

पहिले अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

सोमवार, दिनांक २१ मार्च, २०१६ / चैत्र १, १९३८ (शके)

- (१) महसूल, पुनर्वसन व मदत कार्य, भूकंप पुनर्वसन, अल्पसंख्यांक विकास आणि औकाफ, कृषी आणि फलोत्पादन, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यव्यवसाय, राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री
- (२) परिवहन मंत्री
- (३) ऊर्जा, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्री
- यांचे प्रभारी विभाग

प्रश्नांची एकूण संख्या - ९५

मौजे कासाई (ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) येथे शासनाचे मायनिंगचे नियम तोडून वाळूचे उत्खनन सुरु असल्याबाबत

- (१) * १५४९३ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.किरण पावसकर, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.अनिल भोसले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.विक्रम काळे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मौजे कासाई (ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) येथे शासनाचे मायनिंगचे नियम तोडून तसेच जनतेच्या तक्रारीस न जुमानता वाळूचे उत्खनन सुरु असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाचे मायनिंगचे नियम तोडून उत्खनन करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) व (३) मौजे कासाई, ता.कणकवली येथे वाळु/रेती उपसा करण्यास परवानगी देण्यात आलेली नाही. तथापि, मौजे कासाई येथे सिलिकाच्या उत्खननाबाबत तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत. सदर तक्रारीनुसार मौजे कासाई येथील सिलिका खाणपट्ट्यांची पाहणी करण्यात आली आहे. सदर ठिकाणी ३ सिलिका खाणपट्टे मंजूर करण्यात आले होते. त्यापैकी एका खाणपट्ट्याची मुदत संपुष्टात आल्याने उत्खनन बंद आहे. उर्वरित २ खाणपट्ट्यांपैकी एका खाणपट्ट्यामधून उत्खनन बंद असून, एका खाणपट्ट्यामधून उत्खनन सुरु आहे.

सदर ठिकाणच्या खाणपट्ट्यामधून सिलिकाचे उत्खनन मोठ्या प्रमाणावर झाले असल्याने, खाणपट्ट्याच्या सिमांकनाची मोजणी झाल्याशिवाय नेमके किती उत्खनन झाले हे स्पष्ट होणार नाही. त्यादृष्टीने सदर खाणपट्ट्यामध्ये सिमांकनाचे स्तंभ (बाऊंड्री पिलर) त्वरीत उभारण्याबाबत संबंधित खाणपट्टाधारकांना सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात अंतिम पैसेवारी नंतर दुष्काळाच्या यादीत
समाविष्ट झालेल्या गावांना मदत देण्याबाबत**

(२) * १५२६९ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.खवाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात अंतिम पैसेवारी नंतर दुष्काळाच्या यादीत समाविष्ट झालेल्या राज्यातील १२ हजार वाढीव गावांना मदत देण्यास राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापक प्राधिकरणाने नकार दिला असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या निर्णयामुळे राज्यातील १२ हजार गावांमधील लाखो शेतकऱ्यांना दुष्काळी मदतीपासून वंचित रहावे लागणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या १२ हजार गावांमध्ये शेतकऱ्यांना राज्य आपत्ती व्यवस्थापक प्राधिकरणातून मदत देण्याची मागणी होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले तदनुसार सदर गावांना मदत करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) सन २०१५ च्या खरीप हंगामात १५७४७ गावांमध्ये दुष्काळ सदृश्य परिस्थिती घोषित करण्यात आलेली आहे. दिनांक ३.११.२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये दुष्काळ जाहिर करण्याचे निकष घोषित करण्यात आले आहेत. त्यानुसार दुष्काळ जाहिर करण्यास पात्र नसलेल्या परंतु पीक नुकसान झालेल्या अमरावती, नागपूर, औरंगाबाद, नाशिक विभागातील कापूस, नागपूर, अमरावती विभागातील सोयाबिन व नागपूर विभागातील धान पिक उत्पादक शेतकऱ्यांना दिनांक २.३.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये विशेष मदत जाहिर केली आहे. सदरील निर्णयानुसार संबंधित गावातील पीक नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना मदत मिळणार आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोकण विभागातील मुंबई तसेच, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात पर्ससीननेट
ट्रॉलर्समुळे मच्छिमार व्यवसाय धोक्यात आल्याबाबत**

(३) * १४८४९ श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.हेमंत टकले, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.अनिल भोसले, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.विक्रम काळे, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.रामराव वडकुते, श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्राच्या कोकण किनारपट्टीच्या भागात सुमारे ३० लाख नागरिक प्रत्यक्ष मासेमारीच्या व्यवसायात असून मासेमारीशी अनुषंगिक व्यवसायात जवळपास ४५ लाख नागरिक व्यवसाय करीत आहेत. कोकणातील मुंबई तसेच सिंधुदुर्ग

जिल्हयातील वेंगुर्ले-खवणे समुद्रात पारंपारिक मच्छिमारांच्या क्षेत्रात स्थानिक मिनी पर्ससीननेटने अतिक्रमण केल्याने मत्स्य व्यवसाय धोक्यात आले असून खवणे तसेच आचरे गाव (ता. मालवण) येथील संतप्त मच्छिमारांनी सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय कार्यालयावर दिनांक १ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मोर्चाचे आयोजन केले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पर्ससीननेटद्वारे मच्छिमारी होवू नये तसेच, वेंगुर्ले-खवणे समुद्रात पर्ससीननेटचे अतिक्रमण होवू नये म्हणून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, पर्ससीननेटचा अभ्यास करण्यासाठी शासनाने नियुक्त केलेल्या डॉ.सोमवंशी आणि डॉ.विनय देशमुख समितीने सन २०१२ मध्ये वा त्यादरम्यान सादर केलेल्या अहवालातील शिफारशीचे स्वरूप काय आहे,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) नाही. तथापि खवणे, ता.वेंगुर्ला येथील काही पारंपारिक मच्छिमारांनी दिनांक ३०.१२.२०१५ रोजी बेकायदेशीर पर्ससीननेट मासेमारी केल्याबाबतचे निवेदन दिले आहे.

(२) खवणे, ता.वेंगुर्ला येथील समुद्रात दिनांक ३०.१२.२०१५ रोजी विना परवाना पर्ससीननेटने मासेमारी करणाऱ्या नौकेवर महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम १९८१ अंतर्गत तरतुदीनुसार कारवाईसाठी अभिनिर्णय अधिकारी यांचेकडे प्रतिवेदन दाखल करण्यात आले आहे.

(३) व (४) सदर अहवालातील शिफारशी ह्या राज्यातील शाश्वत मासेमारीसाठी पर्ससीननेट पद्धतीच्या मासेमारीचे नियमन करण्यासंबंधी असून त्यानुषंगाने दिनांक ५.२.२०१६ रोजी राजपत्रात आदेश प्रसिद्ध करण्यात आले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण (जि.ठाणे) तालुक्यातील ब्रिटीश कालीन नेवाळी विमानतळाची
वापराविना पडीत असलेली जागा शेतक-यांना परत देण्याबाबत**

(४) * १४७४६ श्री.संजय दत्त : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण (जि.ठाणे) तालुक्यातील ब्रिटीश कालीन नेवाळी विमानतळाची जागा वापराविना पडून असून सदर जमीन शेतक-यांना परत देण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी जिल्हाधिकारी, ठाणे यांना केली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने लोकप्रतिनिधींनी केलेल्या मागणीवर निर्णय घेऊन सदर जमिनी शेतकऱ्यांना परत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे.

मा.लोकप्रतिनिधी यांनी जिल्हाधिकारी, ठाणे यांना जानेवारी, २०१६ मध्ये निवेदन दिले असून ते दिनांक ११.५.२०१५ रोजी दिले आहे.

(२) व (३) मा.मुख्यमंत्री महोदयांना संबंधित लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक ४.१.२०१५, १४.१.२०१५ व दिनांक १६.३.२०१५ रोजी तसेच मा.मंत्री (महसूल) यांना १६.३.२०१५ रोजीच्या पत्रान्वये निवेदन दिले आहे. सदर निवेदनांच्या अनुषंगाने दिनांक १० एप्रिल, २०१५ व २९ मे, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये जिल्हाधिकारी, ठाणे यांचेकडून प्रकरणाबाबतचा वस्तुस्थितीदर्शक अहवाल मागविण्यात आला आहे.

तथापि, मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे सिव्हील अपील क्र.३६२८/१९९७ (स्पेशल लिव्ह पिटीशन क्र. २६०४/१९९२) केरळ राज्य विरुद्ध एम.भास्करन पिल्लई व इतर या प्रकरणात दिनांक ५.५.१९९७ रोजी दिलेल्या निर्णयास अनुसरून शासनाने दिनांक १२.३.२००४ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केला असून, त्यानुसार सार्वजनिक प्रयोजनासाठी संपादित केलेली जमीन, संपादन प्रयोजनासाठी वापरून अतिरिक्त झाल्यास तिचा वापर अन्य सार्वजनिक प्रयोजनासाठी करावा. अन्य सार्वजनिक प्रयोजनासाठी तिची आवश्यकता नसेल, तर अशा अतिरिक्त झालेल्या जमिनीची संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी जाहीर लिलावाद्वारे विक्री करावी. यामध्ये मुळ भूधारक सुध्दा भाग घेऊ शकतील. मात्र ती जमीन मूळ भूधारकाला परत करू नये, असे निर्देश देण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी येथील वक्फ मालमत्ता ताब्यात घेण्याबाबत

(५) * १५०२९ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण : तारांकित प्रश्न क्रमांक ७२५१ ला दिनांक १६ जुलै, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी येथील शासकीय, निमशासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थेने वक्फ मालमत्तेवर अतिक्रमण करणे, भाडे थकविणे व इतर गैरप्रकार केल्यावरून सदरील मालमत्ता ताब्यात घेण्यात याव्यात अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी प्रधान सचिव, अल्पसंख्यांक यांच्याकडे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, वक्फ मालमत्ता परत मिळण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळाने कलम ५४ व ५५ प्रमाणे यापूर्वीच नोटीस जारी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, परभणी येथील नगरपालिका, विद्युत मंडळ व इतर यंत्रणेकडून सदरील वक्फ मालमत्ता परत घेण्यात आल्या आहेत काय तसेच त्यांच्याकडील थकीत वाढीव भाडे वसूल करण्यात आले आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

- (२) होय. वक्फ मंडळाकडून प्राप्त झालेल्या अहवालानुसार परभणी जिल्ह्यातील एकूण ९ वक्फ मालमत्ता/भूखंड शासकीय/निमशासकीय/स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या ताब्यात असून या सर्व प्रकरणांमध्ये महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळाने वक्फ अधिनियम १९९५ च्या कलम ५४ अंतर्गत नोटीसा बजावलेल्या आहेत.
- (३) वर नमूद केल्याप्रमाणे सदर प्रकरणी वक्फ अधिनियम १९९५ च्या कलम ५४ मधील तरतूदीनुसार कार्यवाही सुरु आहे.
- (४) सदर प्रकरणी महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळाकडून वक्फ अधिनियम, १९९५ च्या कलम ५४ मधील तरतूदीनुसार कार्यवाही सुरु असल्याने शासन स्तरावरून चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील कृषी विद्यापीठांना सेवांतर्गत आश्वसित
प्रगती योजना लागू करण्याबाबत**

- (६) * १४८९७ डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यातील चारही कृषी विद्यापीठातील अधिकारी व कर्मचा-यांच्या विविध प्रश्नांबाबत विचारविनिमय करण्यासाठी समन्वय संघाच्या प्रतिनिधींना बोलावून बैठक घेण्यात आली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कृषी विद्यापीठांना सेवांतर्गत आश्वसित प्रगती योजना लागू न करण्यामागील कारणे काय आहेत,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने कृषी विद्यापीठांना सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना लागू करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. एकनाथराव खडसे :** (१) शासनस्तरावर/महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे यांच्या स्तरावरून अशी बैठक घेण्यात आल्याचे आढळून येत नाही.
 (२) ज्या कर्मचाऱ्यांना सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना/सुधारित आश्वासित प्रगती योजना लागू करावयाची आहे. याबाबत एकत्रित धोरणात्मक निर्णय घेण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.
 (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चंद्रपूर जिल्ह्यातील शेतजमिनीचे नवीन रेडिरेकनरच्या
 धोरणानुसार रक्कम भरण्याबाबत**

- (७) * १५२१४ श्रीमती शोभाताई फडणवीस, श्री.मितेश भांगडिया :
 सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
 (१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील ब्रम्हपूरी उपविभागातील नागभीड तालुक्यातील मौ.तळोधी (बा) वाढोणा, नांदेड, सावरगाव, लखमापूर या परिसरातील शेतजमिनी सन १९७०-७२ नंतर, खरेदी हक्काने नियमानुसार खरेदी केलेल्या जमिनी सरकार जमा करण्याचे आदेश महसूल विभाग नागभीड कडून नोटीस देण्यात येऊन सदर जमिनीचा रेडिरेकनरच्या ६२ टक्के रक्कम भरण्याबाबत माहे ऑगस्ट, २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान शेतकऱ्यांना नोटीस दिल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, सदर शेतकऱ्यांनी खरेदी केलेल्या जमिनी नियमानुसार नोंदणीकृत करून खरेदी केल्या असून आता शासनाने नवीन रेडिरेकनरच्या धोरणानुसार रक्कम भरावे लागणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार नवीन रेडिकेनरच्या धोरणानुसार भरावी लागणारी रक्कम ही शेतकऱ्यांवर अन्याय करणारा असल्याने सदर शेतकऱ्यांकडून आकारण्यात येणारे दंड रद्द करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३), (४) व (५) चंद्रपूर जिल्ह्यातील ब्रम्हपूरी उपविभागातील नागभीड तालुक्यातील मौ.तळोधी (बा). वाढोणा, नांदेड, सावरगांव, लखमापूर परिसरातील कास्तकारांना सन १९७०-७२ च्या दरम्यान सशर्त भूमिधारी हक्कावर शासकीय शेतजमिनीचे वाटप करण्यात आले होते.

सदर जमिनी सशर्त भूमिधारी हक्कावर दिलेल्या असल्याने त्याची विक्री किंवा हस्तांतरण पूर्व मंजूरीशिवाय प्रतिबंधित आहेत.

उक्त परिसरातील सदर शेतजमिनीमध्ये झालेल्या खरेदी विक्री व्यवहारांची तहसिलदार, नागभीड यांनी अभिलेख तपासणी केली असता शर्तभंग झाल्याचे २७ प्रकरणांमध्ये आढळून आले आहे. उक्त शर्तभंग झालेल्या २७ प्रकरणांपैकी १० प्रकरणात संबंधितास त्याचे म्हणणे मांडण्याची योग्य संधी देऊनच महाराष्ट्र जमीन महसूल (सरकारी जमिनीची विल्हेवाट लावणे) नियम १९७१ च्या तरतुदी अन्वये सदर शेतजमिनी सरकार जमा करण्यात आल्या आहेत. उर्वरित १७ प्रकरणात खरेदीदार यांनी चालू वर्षाच्या बाजारभावानुसार येणारी अनर्जित रक्कम भरून प्रकरण नियमानुकूल करण्यास विनंती केली आहे. महाराष्ट्र जमीन महसूल नियमपुस्तिका (खंड-२) मधील तरतुदीनुसार भोगवटादार वर्ग-२ म्हणून धारण केलेल्या जमिनीची अनधिकृत विक्री नियमित करताना निव्वळ अनर्जित उत्पन्नाचे ६२ ते ७५% रक्कम वसूल करण्याबाबत तरतुद आहे. शासन निर्णय क्र.जमीन-०१/२०१४/प्र.क्र.०४/ज-१, दिनांक २० फेब्रुवारी, २०१६ अनुसार शासकीय जमिनीच्या हस्तांतरणापोटी शासनास देय अनर्जित रक्कमेचा हिस्सा किंवा यथास्थिती अधिमुल्य वा नजराणा निश्चित करताना ज्या दिवशी अशा जमिनीचा प्रत्यक्षात हस्तांतरणाचा नोंदणीकृत व्यवहार झाला/होणार असेल त्या दिवशीच्या वार्षिक बाजार दर तक्त्यातील दराप्रमाणे तसेच त्यासोबतच्या मार्गदर्शक सूचनाप्रमाणे संबंधित जमिनीचे मूल्यांकन करण्यात यावे आणि अशी येणारी मूल्यांकनाची रक्कम व प्रत्यक्ष व्यवहारात दर्शविलेली रक्कम यापैकी जी रक्कम जास्त असेल त्या रकमेवरच अनर्जित उत्पन्न किंवा यथास्थिती अधिमुल्य वा

नजराणा रक्कमेची परिगणना करण्यात यावी, अशी तरतुद आहे. सदर तरतुदी विचारात घेऊन प्रचलित नियमानुसार उक्त प्रकरणांबाबत शेतजमिनीची खरेदी-विक्री नियमानुकूल करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.

राज्यातील महागड्या वीज दरामुळे उद्योग परराज्यामध्ये जात असल्याबाबत

(८) * १५११० श्री.अनिल भोसले, श्री.किरण पावसकर, श्री.संदिप बाजोरिया, श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.खवाजा बेग, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणेसह राज्यातील विद्युत क्षेत्रातील नव्या अधिनियमामुळे महावितरणाच्या विद्युत दरामध्ये झालेल्या वाढीमुळे व खाजगी वितरकांच्या कमी वीजदरामुळे महावितरणाचे ग्राहक कमी होवून राज्यातील उद्योग परराज्यात जात असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, या कंपन्या औद्योगिक कंपन्यांना ५ रुपये ४० पैसे प्रति युनिट या दराने वीजपुरवठा करत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यात महावितरणाचे विजेचे दर प्रति युनिट साडेआठ रुपये आहे, सदर दर इतर राज्यापेक्षा जास्त असल्याचे यापूर्वी महावितरणाच्या निदर्शनास आणून देण्यात आले होते मात्र, महावितरणाने त्याची दखल घेतली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, त्यामुळे उद्योगांनी बाहेरच्या राज्यात स्थलांतर केले असल्याने गेल्या पाच वर्षे महावितरण विजेची विक्री तब्बल अडीच हजार दशलक्ष युनिटने कमी झाल्याने राज्यातील रोजगार घटण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, स्वस्त वीज मागणी संदर्भात राज्यातील विविध जिल्ह्यातील उद्योजक, मा.ऊर्जा मंत्री व मा.उद्योग मंत्री यांचे समवेत दिनांक १९ जानेवारी, २०१६ रोजी मुंबईत घेण्यात आलेल्या बैठकीत उद्योजकांच्या मागण्यासंदर्भात कोणता निर्णय घेण्यात आला,

(६) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे :** (१) हे अंशतः खरे आहे. वर्ष २०१४-१५ व वर्ष २०१५-१६ (डिसेंबर पर्यंत) पुणेसह महाराष्ट्रातील एकूण १२४३३ औद्योगिक ग्राहकांचा विद्युत पुरवठा कायमस्वरूपी खंडीत करण्यात आला असला तरी याच कालावधीमध्ये ३०३५२ नविन औद्योगिक ग्राहकांना विद्युत पुरवठा करण्यात आला आहे. तथापि, महावितरणच्या विद्युत दरामध्ये वाढ झाल्यामुळे ग्राहकांचा विद्युत पुरवठा कायमस्वरूपी खंडीत झाला आहे असे म्हणता येणार नाही.
- (२) हे खरे नाही. उच्चदाब औद्योगिक ग्राहकांसाठी टाटा पॉवर कंपनीचा वीजदर रु. ८.४० प्रति युनिट व रिलायन्स एनर्जी कंपनीचा वीजदर रु. ७.२७ प्रति युनिट असे आहेत. महावितरण कंपनीचा उच्चदाब औद्योगिक ग्राहकांसाठी वीजदर रु. ७.२१ असा आहे.
- (३) वीज दर ठरविण्याचे अधिकार महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगास असून वीज वितरण कंपनीचा वीज दर ठरविण्याबाबतची याचिका दरवर्षी आयोगापुढे मान्यतेकरिता सादर करित असतात. औद्योगिक वर्गवारीतील ग्राहकांसहित अन्य सर्व वर्गवारीतील ग्राहकांचे वीजदर वाजवी (affordable) राहवेत यासाठी महावितरणतर्फे दिर्घकालीन वीज खरेदी करार, संचालन व सुव्यवस्था खर्चावर नियंत्रण, इत्यादी प्रयत्न करण्यात येत आहेत.
- (४) हे अंशतः खरे आहे. आर्थिक वर्ष २०१३-१४ मध्ये वर्ष २०१२-१३ च्या तुलनेत औद्योगिक ग्राहकांच्या वीज वापरात घट झाली असली तरी आर्थिक वर्ष २०१३-१४ च्या तुलनेत आर्थिक वर्ष २०१४-१५ मध्ये औद्योगिक वीज वापरामध्ये साधारणपणे ५.४८% वाढ झाली आहे. (१७१८ दशलक्ष युनिट).
- (५) राज्यात वीज उत्पादनासाठी लागणारा कच्चा कोळसा, वहन खर्च व तदनुषंगिक बाबी यावरील खर्चात बचत करून वीज दरात कपात तसेच वीज प्रणालीत विविध सुधारणा व तुट कमी करण्याबाबत संबंधित कंपन्यांना सूचना देण्यात आल्या आहेत.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

जालना जिल्ह्यातील शेतक-यांना वीज जोडणी देण्याबाबत

(९) * १४८८६ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जालना जिल्ह्यातील शेतक-यांनी शेतीसाठी वीज जोडणी करिता आवश्यक त्या कागदपत्रासह निविदा भरून सुध्दा वीज वितरण कंपनीने सात हजार शेतक-यांना वीज जोडण्या दिलेल्या नाहीत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, वीज जोडण्या न दिल्याने शेतक-यांना विहिरीला पाणी उपलब्ध असून पिके घेण्यास अडचणी येत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार जालना जिल्हयातील शेतक-यांना शेतीसाठी वीज जोडण्या देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

मार्च, २०१५ अखेर ६३८२ कृषी पंप ग्राहक पैसे भरून प्रलंबित होते. सन २०१५-१६ मध्ये जानेवारी, २०१६ अखेर ४०६१ कृषी पंप ग्राहकांना महावितरण कंपनीकडून वीज जोडणी देण्यात आली असून जानेवारी, २०१६ अखेरीस ८३१० कृषी पंप ग्राहक पैसे भरून प्रलंबित आहेत.

(२) हे खरे नाही. वीज जोडणी तातडीने देण्यासाठी महावितरणाने विदर्भ व मराठवाड्यास विशेष पॅकेज मंजूर केले असून त्याअंतर्गत जालना जिल्हयास रु. ४३ कोटी एवढे मंजूर केले असून त्याची कामे प्रगतीपथावर आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) जालना जिल्हयातील शेतकऱ्यांना वीज जोडणी देण्यासाठी विशेष पॅकेज अंतर्गत रु. ४३ कोटी रुपयांची तरतूद करण्यात आलेली आहे. तसेच पायाभूत आराखडा भाग-२ या योजनेमार्फत शेतकऱ्यांना ४५०० वीज जोडणी देण्यासाठीचे प्रयोजन करण्यात आलेले आहे. याशिवाय विशेष घटक योजना या योजनेच्या माध्यमातून वीज जोडणी देण्यासाठी रु. ४.९५ कोटी इतकी तरतूद करण्यात आलेली आहे

या योजनांच्या माध्यमातून मार्च, २०१५ अखेर कोटेशन भरून प्रलंबित असणाऱ्या शेतकऱ्यांना जून, २०१६ अखेर पर्यंत वीज जोडणी देण्याचे उद्दिष्ट असून सदर कामे प्रगती पथावर आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे खंडाळा (बुज) (ता.नरखेड, जि.नागपूर) येथे अवैधरित्या

गौण खनिजचे उत्खनन होत असल्याबाबत

(१०) * १५७३९ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.रामराव वडकुते, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.विक्रम काळे, श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे खंडाळा (बुज) (ता.नरखेड, जि.नागपूर) येथील सर्व्हे नं. ५५/१ व १३० मध्ये मे.मिडलॅन्ड स्टोन प्रो.प्रा. संतोषकुमार यादुका यांना गौण खनिजचे

उत्खनन करण्याचा परवाना दिनांक ३० जानेवारी, २००९ ते ३१ जानेवारी, २०१६ पर्यंत लिज व अटी शर्तीनुसार देण्यात आला असून त्याचे पालन करण्यात येत नसल्याबद्दलच्या स्थानिक नागरिकांच्या तक्रारीवरून एच.टी.झिरवाळ, तहसिल, नरखेड यांनी दिनांक ७ जानेवारी, २०१५ रोजी पारित केलेल्या आदेशानुसार रुपये ७ कोटी ६४ लाख ६६ हजार इतकी रक्कम शासन जमा करण्याच्या दिलेल्या आदेशाला श्री.अविनाश कातडे, उपविभागीय अधिकारी, काटोल यांनी स्थगिती आदेश दिला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तहसिलदार नरखेड यांनी मोजमाप घेऊन पंचनामा करून शासनाच्या अटी व शर्तीप्रमाणे सदर ठेकेदार काम करीत नसल्याचे सिध्द झाल्यानंतर सदर रॉयल्टी भरण्याची नोटीस देऊनही श्री.अविनाश कातडे उपविभागीय अधिकारी, काटोल यांनी तहसिलदारांच्या आदेशाला कोणत्याही पंचनाम्याची खातरजमा न करता स्थगिती आदेश दिल्याने व दिनांक ३१ जानेवारी, २०१६ रोजी सदर ठेक्याची मुदत संपणार असल्याने शासनाचे आर्थिक नुकसान होणार आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर स्थगिती आदेश देणाऱ्या श्री.अविनाश कातडे, उपविभागीय अधिकारी, काटोल यांच्या विरोधात काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) श्री.एच.टी., झिरवाळ तहसिलदार, नरखेड यांनी पंचनामा करून रॉयल्टी भरण्याबाबत ठेकेदार श्री.संतोषकुमार यादुका, मिडलॅन्ड स्टोन यांना दिलेल्या नोटीसी प्रमाणे त्यांच्याकडून सदर रॉयल्टी वसूल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) मौजे खंडाळा (बुज) ता.नरखेड येथील सर्वे नं. ५५/१ व १३० मधील खाणपट्टाधारक मंजूर क्षेत्राबाहेर व जास्त खोल उत्खनन करीत असल्याची तक्रार तहसिलदार नरखेड यांना प्राप्त झाली होती. सदर तक्रारीनुसार तहसिलदार नरखेड यांनी सदर खाणपट्ट्यातील उत्खननाचे मोजमाप केले असता, खाणपट्टाधारकाने शासन जमा केलेल्या स्वामित्वधनाच्या रकमेपेक्षा जास्त उत्खनन केल्याचे आढळून आल्यावरून दिनांक ०७/०१/२०१५ च्या आदेशान्वये रुपये ७,६४,६६,७४६/- एवढ्या रकमेच्या दंडाचे आदेश पारित केले.

सदर आदेशाविरुद्ध खाणपट्टाधारकाने उपविभागीय अधिकारी काटोल यांच्यासमोर दाखल केलेल्या अपीलामध्ये उपविभागीय अधिकारी, काटोल यांनी दि. २७/०२/२०१५ रोजी आदेश पारित करून खाणपट्टाधारकाने मध्य रेल्वेकडे जमा केलेल्या स्वामित्वधनाची रक्कम मध्य रेल्वेने तहसिलदार नरखेड यांच्यामार्फत

दि. २७/०२/२०१५ रोजी चलनाद्वारे शासनाकडे जमा केली असल्याने तहसिलदार नरखेड यांचे आदेश रद्द केले.

उपविभागीय अधिकारी, काटोल यांनी पारित केलेले उक्त आदेश खाणपट्ट्याच्या करारनाम्यातील अटी व शर्तीनुसार उचित आहेत किंवा कसे याची शहानिशा करून गरजेनुसार सदर आदेशाचे पुनर्रक्षण करण्याच्या सूचना जिल्हाधिकारी नागपूर यांना देण्यात आल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शेतकऱ्यांना सातबारा उतारा ऑनलाईन उपलब्ध करून देण्याबाबत

(११) * १५५४९ श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील शेतकऱ्यांना सातबारा उतारा ऑनलाईन उपलब्ध व्हावा यासाठी जमाबंदी आयुक्तांनी योजना कार्यान्वित केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, आतापर्यंत किती जिल्ह्यामध्ये त्याची प्रत्यक्ष अंमलबजावणी करण्यात आली आहे काय,
- (३) असल्यास, राज्यातील सर्व जिल्ह्यात या योजनेची प्रभावी अंमलबजावणी व्हावी यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) राज्यातील शेत जमिनीचे अधिकार अभिलेख (गाव नमुना नंबर ७/१२) संगणकीकृत होऊन ऑन लाईन पध्दतीने अद्ययावत व्हावेत या दृष्टीने "ई-फेरफार प्रकल्प" कार्यान्वित करण्याचा निर्णय शासनाने दिनांक २३.१.२०१३ च्या शासन निर्णयान्वये घेतलेला आहे. सदर प्रकल्पासाठी आवश्यक संगणक आज्ञावली राष्ट्रीय सूचना केंद्र, पुणे मार्फत विकसित करण्यात आली असून राज्यातील विविध तालुक्यातील अधिकार अभिलेखांच्या डॅटा सीडीज "स्टेट डॅटा सेंटर" वर अपलोड करण्यात येत आहेत. आतापर्यंत एकूण ३५८ तालुक्यांपैकी २८३ तालुक्यांच्या डॅटा सीडीज स्टेट डॅटा सेंटरवर अपलोड करण्यात आलेल्या असून उर्वरीत तालुक्यांच्या डॅटा सीडीज अपलोड करण्याची प्रक्रीया सुरु आहे. तसेच ई-फेरफार प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीमध्ये क्षेत्रिय पातळीवर येणाऱ्या अडचणी विचारात घेऊन आज्ञावलीत आवश्यक त्या सुधारणाही करण्यात आल्या आहेत. तसेच या कामी येणाऱ्या अडचणींचे तात्काळ निराकरण करण्यासाठी जिल्हास्तरावर जिल्हा सूचना विज्ञान अधिकारी (तांत्रिक मार्गदर्शन) यांच्यासह निवासी उपजिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली समितीची स्थापना करण्यात आली आहे.

राज्यातील नवीन जिल्ह्यांची व तालुक्यांची निर्मिती करण्याबाबत

(१२) * १४६१० डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११४१७ ला दिनांक ११ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील प्रशासकीय सोयीसाठी व नागरिकांची गैरसोय टाळण्यासाठी मालेगांवसह नवीन २२ जिल्हे आणि ४९ तालुक्यांच्या निर्मितीबाबत जिल्हा विभाजनाचे तसेच तालुका निर्मितीचे निकष सूचविण्यासाठी अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखाली शा.नि.क्र.प्राफेब-२०१४/प्र.क्र.८७/ठाणे म-१०, दिनांक २४/६/२०१४ अन्वये गठीत समितीच्या शासनास प्राप्त झालेल्या व विचाराधीन असलेल्या अहवालावर शासनाचा विचार झाला आहे काय,

(२) असल्यास, नाशिक जिल्ह्याचे विभाजन करून स्वतंत्र मालेगांव जिल्हा व अन्य नवीन जिल्हे व तालुका निर्मितीबाबत शासनाने कोणता निर्णय घेण्यात आला आहे व राज्यातील मोठ्या जिल्ह्याचे व तालुक्याचे विभाजन करून नवीन जिल्ह्यांची व तालुक्यांची निर्मिती करण्याबाबत शासनाने कोणता निर्णय घेण्यात आला आहे,

(३) दरम्यान, जिल्हा विभाजनाबाबत निकष निश्चित करण्यासंदर्भात प्रधान सचिव (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत समितीस अहवाल सादर करण्यासाठी दिनांक ८ सप्टेंबर, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१५ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या समितीचा अहवाल शासनास प्राप्त झाला आहे काय, नाशिक जिल्ह्याचे विभाजन करून स्वतंत्र मालेगांव जिल्ह्याचे निर्मितीबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) जिल्हा विभाजनाबाबत निकष निश्चित करण्याकरीता अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखाली शासन निर्णय क्र.प्राफेब-२०१४/प्र.क्र.२०१४/प्र.क्र.८७/ठाणे/म.१०, दिनांक २४.६.२०१४ अन्वये गठीत करण्यात आलेल्या समितीस दिनांक ३१.१२.२०१५ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली होती. सदर समितीस अहवाल सादर करण्यास दिनांक ३१ मे, २०१६ पर्यंत आणखी मुदतवाढ देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे. सदर समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर निश्चित केल्या जाणाऱ्या निकषानुसार नाशिक जिल्ह्याचे विभाजन करून मालेगाव जिल्हा निर्मितीबाबत तसेच अन्य जिल्ह्यांचे विभाजन/पुनर्रचनेबाबत उचित निर्णय घेण्याची तजवीज ठेवली आहे.

तालुका विभाजनाच्या अनुषंगाने निकष निश्चित करण्याबाबत विभागीय आयुक्त, कोकण यांच्या अध्यक्षतेखाली शा.नि.क्र. प्राफेब-२०११/प्र.क्र.९६/म-१०, दिनांक १५.११.२०११ अन्वये समिती गठीत करण्यात आली होती. समितीचा अहवाल शासनास प्राप्त झालेला असून त्यावर सर्व विभागीय आयुक्तांचे अभिप्राय मागविण्यात आले आहेत. सर्व विभागीय आयुक्तांचे अभिप्राय प्राप्त झाल्यानंतर तालुका विभाजनाचे निकष निश्चित करून नवीन तालुका निर्मितीबाबत प्रकरणपरत्वे उचित निर्णय घेण्याचे संकल्पित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राष्ट्रीय दुग्धयोजनेच्या अंमलबजावणीबाबत

(१३) * १५३०० श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्रीमती दिप्ती चवधरी : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाने सन २०१२ मध्ये राष्ट्रीय दुग्ध योजनेच्या पहिल्या टप्प्यास मंजूरी दिलेली असून सन २०१७ पर्यंत या योजनेची उद्दिष्टे पूर्ण करण्यासाठी रूपये २२४२ कोटीची तरतूद करण्यात आलेली आहे आणि ही योजना देशातील दूध उत्पादनातील अग्रेसर अशा १४ राज्यात राबविली जाणार असून त्यात महाराष्ट्र राज्याचा समावेश आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या योजनेसाठी किती निधी उपलब्ध करण्यात आला आहे,

(३) असल्यास, उक्त योजनेच्या अंमलबजावणीबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे आहे.

(२) राष्ट्रीय दुग्ध योजनेच्या पहिल्या टप्प्यात (NDP-I) महाराष्ट्र राज्यात एकूण ३५ प्रकल्पांवर रूपये १०३७८.४० लक्ष निधी केंद्र शासनाकडून उपलब्ध करण्यात आला आहे.

(३) नॅशनल डेअरी प्लॅन (NDP-I) ही केंद्र पुरस्कृत योजना असून सन २०११-२०१२ ते सन २०१६-२०१७ मध्ये राष्ट्रीय दुग्धविकास मंडळामार्फत राबविण्यात येत असून राज्य शासनाचे पूर्ण सहकार्य आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शेतकऱ्यांची आत्महत्या रोखण्याकरिता उपाययोजना करण्यासाठी
स्वतंत्र महासंचालनालय स्थापन करण्याबाबत**

(१४) * १५३८३ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शेतकरी आत्महत्या रोखण्यासाठी उपाययोजनांची अंमलबाजवणी करण्यासाठी स्वतंत्र महासंचालनालय स्थापन करण्याचे शासनाने जाहीर केले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार महासंचालनालय स्थापन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) राज्यातील शेतकऱ्यांच्या होत असलेल्या आत्महत्या रोखण्यासाठी व त्यावर तातडीने उपाययोजना करण्यासाठी शासनाने दिनांक २४ ऑगस्ट, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये कै.वसंतराव नाईक शेती स्वावलंबन मिशनची स्थापना केलेली आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सार्वजनिक बांधकाम व ऊर्जा विभागाचे विद्युत निरीक्षक
यांना मानसिक त्रास दिला जात असल्याबाबत**

(१५) * १५१६६ श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.विक्रम काळे, श्री.श्रीकांत देशपांडे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) धनकवडी, पुणे येथील महावितरणाचे कर्मचारी श्री.आनंद जयराम काजळे यांचा दिनांक १२ जुलै, २०१३ रोजी धनकवडी येथे चुकीच्या पध्दतीने चालू लाईनवर डी.पी.पोल स्ट्रक्चरचे काम करत असताना विजेच्या शॉक लागून मृत्यू झाला होता, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अपघाताच्या वेळी सोबत असलेल्या कर्मचाऱ्यांवर शासनाने कोणतीही कारवाई न करता, सदर प्रकरणामध्ये कोणतीही चूक नसलेले सार्वजनिक बांधकाम व ऊर्जा विभागाचे विद्युत निरीक्षक श्री.नलवडे यांच्या विरोधात खोटी कागदपत्रे बनवणे, अशी खोटी कागदपत्रे बनवून त्यांना मानसिक त्रास दिला जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अशा प्रकारची खोटी कागदपत्रे तयार करून श्री.नलवडे यांना मानसिक त्रास देणाऱ्या संबंधित व्यक्तीवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय हे खरे आहे.

(२) होय हे खरे आहे.

(३) याबाबत संबंधित कर्मचाऱ्यांविरुद्ध विभागीय चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र एस.टी. वर्क्स काँग्रेस इंटकतर्फे पगार वाढ करण्यासाठी आंदोलनात

सहभाग असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांचा पगार कपात करण्यात आल्याबाबत

(१६) * १६१२७ श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र एस.टी. वर्क्स काँग्रेस इंटकतर्फे पगार वाढ करण्यासाठी करण्यात आलेल्या आंदोलनात सहभाग असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांची एका दिवसासाठी आठ दिवसाचा पगार कपात करण्यात येणार असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या पगार कपातीला स्थगिती देण्याचे आदेश औद्योगिक न्यायालयाने दिलेले असतानाही औरंगाबाद व बीड विभागातील कर्मचाऱ्यांचे पगार कपात करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मा.औद्योगिक न्यायालयाचा अवमान करणारी बाब असून पगार कपातीचा फेरविचार करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय.

वेतन प्रदान अधिनियम १९३६ मधील कलम ९ (२) मधील तरतुदीचा विचार करून संपासारख्या आंदोलनामुळे प्रवाशी वाहतूकीवर परिणाम होऊन प्रवाशांची गैरसोय होऊ नये यासाठी संप, बंद, आंदोलन, उपोषण इ. प्रकरणी गैरहजर कालावधीकरीता "ना काम ना दाम" या तत्वाप्रमाणे वेतन कपात व त्या व्यतिरिक्त गैरहजेरीच्या प्रती दिवसासाठी कमाल ८ दिवसांचे वेतन कपात करण्यात येईल, असा रा.प. महामंडळाच्या संचालक मंडळाने ठराव क्र. २००५:०१:०८ दि. २९.१.२००५ पारीत केला आहे.

(२) नाही.

दि. १७.१२.२०१५ व १८.१२.२०१५ रोजी झालेल्या संपात औरंगाबाद व बीड विभागातील सहभागी झालेल्या कर्मचाऱ्यांकडून वरील ठरावानुसार झालेल्या नुकसान भरपाईसाठी एक दिवसासाठी ७ दिवस व २ दिवसांसाठी १४ दिवसांचे वेतन कपात करण्याच्या सूचना संबंधित विभागाच्या विभाग नियंत्रकांद्वारा देण्यात आलेल्या होत्या. तथापि, औरंगाबाद व बीड येथील मा. औद्योगिक न्यायालयांनी दिलेल्या अंतरीम आदेशानुसार "ना काम ना दाम" या तत्वानुसार केलेली कार्यवाही वगळता नुकसान भरपाईसाठी कपात केलेले वेतन कर्मचाऱ्यांना परत अदा केले आहे.

(३) दि. १७.१२.२०१५ व १८.१२.२०१५ रोजीच्या संपादरम्यान जे कर्मचारी गैरहजर राहिले त्यांना "ना काम ना दाम" या तत्वानुसार वेतन देण्यात येऊ नये त्याव्यतिरिक्त एक दिवसाच्या गैरहजेरीसाठी एक दिवसाचे व दोन दिवस गैरहजर राहिलेल्या कर्मचाऱ्यांचे दोन दिवसाचे वेतन कपात करण्याचा निर्णय घेण्यात आला असून, तशा सूचना राज्य परिवहन द्वारा प्रसारीत करण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

केंद्र शासनाकडे अनुदानासाठी प्रलंबित असलेल्या प्रस्तावांबाबत

(१७) * १४९४० श्री.जयवंतराव जाधव : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील १७ हजार ७४७ गावांमधील शेतकऱ्यांना दुष्काळी मदत देण्यासाठी माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान केंद्र शासनाकडे ४३३२ कोटी रुपयांचा प्रस्ताव पाठविण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील पाणीटंचाई आणि नैसर्गिक आपत्तींच्या पार्श्वभूमीवर फळबागा जगविण्यासाठी राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानामधून शेतकऱ्यांना मदत देण्याकरिता रुपये ११६ कोटी ७६ लाखाचा प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे पाठविला असून केंद्र शासनाकडे प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, केंद्र शासनाने कृषी, सिंचन व ग्रामीण विकासाच्या योजनांची अंमलबजावणी थांबविल्यामुळे एकात्मिक पाणलोट व्यवस्थापन कार्यक्रमासाठी केवळ पन्नास टक्के निधी देणार असल्याचे दिनांक २७ ऑगस्ट, २०१५ रोजी केंद्राने कळविल्यामुळे राज्य शासनावर अतिरिक्त चारशे कोटींचा बोजा वाढणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार उपरोक्त प्रस्ताव केंद्र शासनाकडून मंजूर करून घेण्याकरिता राज्य शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

(२) कृषि विभागामार्फत केंद्र शासनाकडे प्रस्ताव पाठविण्यात आला आहे. अद्याप मंजूरी मिळालेली नाही.

(३) होय

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्हा परिषदेतील गट-क व गट-ड ची रिक्त पदे भरण्याबाबत

(१८) * १५८०२ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.हेमंत टकले, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.रामराव वडकुते, श्री.खवाजा बेग : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२६०५ ला दिनांक ११ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्हयाची निर्मिती होऊन दिड वर्ष पूर्ण होवूनही अद्याप अनेक बाबींची पूर्तता बाकी आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पालघरच्या जिल्हयातील गट-क व गट-ड चे सुमारे १११ कर्मचारी अजूनही ठाणे जिल्हा परिषदेत कार्यरत असून जिल्हा परिषदेत पदे रिक्त असल्याने तेथील कर्मचाऱ्यांवर अतिरिक्त कामाचा ताण पडल्याने सदर कर्मचारी उपलब्ध करून द्या अशी मागणी पालघर जिल्हा परिषद प्रशासनाकडून होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार पालघर जिल्हयाच्या विकासासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) दिनांक १.८.२०१४ पासून नवनिर्मित पालघर जिल्हा अस्तित्वात आला आहे. पालघर जिल्ह्यासाठी नवीन मुख्यालयाचे सुनियोजित बांधकाम करण्याच्या दृष्टीने निर्णय घेण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे. तसेच नवनिर्मित पालघर जिल्ह्याच्या समस्यांबाबत मा.मुख्यमंत्री महोदयांकडे दिनांक १८.११.२०१५ रोजी बैठक आयोजित करण्यात आली होती. सदर बैठकीत, पालघर जिल्ह्यासाठी स्थापन करावयाच्या ६१ कार्यालयांपैकी अद्याप स्थापन न झालेल्या कार्यालयांचा प्राधान्यक्रम ठरविण्यात यावा व प्राधान्यक्रमानुसार आवश्यक ती सर्व कार्यालये पालघर येथे कार्यान्वीत करण्यासाठी आवश्यक पदांची निर्मिती करण्याकरिता उच्चाधिकार समितीमार्फत कार्यवाही करावी आणि अशी कार्यवाही करतांना नवीन नोकर भरतीवर बंदीबाबत शासनाचे धोरण असले तरी पालघर हा नवनिर्मिती जिल्हा व आदिवासी बहुल जिल्हा असल्याने त्यास ही बाब लागू न करता भरती प्रक्रिया पूर्ण करावी, असे निदेश मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी दिले आहेत. ज्या कार्यालयांची पद निर्मिती झाली असेल अशी पदे तात्काळ भरण्यात यावी आणि सदर पदे भरतीनंतर ज्या विभागातील जे अधिकारी / कर्मचारी पालघर येथील पदांवर हजर होणार नाहीत त्यांच्यावर प्रशासकीय कारवाई करावी असेही निदेश मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी दिले आहेत. सदर बाब सर्व संबंधित विभागास माहिती व आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी कळविण्यात आलेली असून त्यानुसार पुढील कार्यवाही करण्याचे संकल्पित आहे.

ठाणे जिल्हा परिषदेच्या विभाजनानंतर ठाणे जिल्हा परिषद व पालघर जिल्हा परिषद अशा दोन स्वतंत्र जिल्हा परिषदा अस्तित्वात आल्या आहेत. मूळ ठाणे जिल्हा परिषदेच्या आस्थापनेवरील बरेचसे कर्मचारी सध्या पालघर जिल्हा परिषदेत कार्यरत आहेत. सदर कर्मचाऱ्यांचे समायोजनाची प्रक्रीया पूर्ण करण्यासाठी विभागीय आयुक्त कोकण विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली समन्वय समितीची स्थापना करण्यात आली असून कर्मचाऱ्यांचे समायोजन कसे करावे याबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना शासन निर्णय, ग्रामविकास विभाग, क्र.एपिटि-५०१६/प्र.क्र४५/आस्था-८, दिनांक २९.२.२०१६ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. सदर शासन निर्णयानुसार ठाणे जिल्हा परिषदेकडील गट-क व गट-ड या संवर्गातील कर्मचाऱ्यांच्या नवनिर्मिती पालघर जिल्हा परिषदेकडे समायोजनाची प्रक्रीया दिनांक ३०.४.२०१६ पूर्वी पूर्ण करण्याचे आदेश देण्यात आलेले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांना मदत निधीतून वगळण्यात आल्याबाबत

(१९) * १६०९४ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.सुभाष झांबड, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.विनायकराव मेटे, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.रामराव वडकुते, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.राजेंद्र जैन, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सततची नापिकी व कर्जबाजारीपणामुळे विदर्भातील ६ जिल्ह्यात एकूण १३२८ शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या असून आत्महत्या करणाऱ्या शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना एनआरएफ तर्फे जाहिर केलेल्या मदतीतून कापूस उत्पादक भागाला वगळण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मराठवाड्यात कापूस हे मुख्य पीक असून औरंगाबाद विभागात विशेषतः बीड जिल्ह्यात दुष्काळामुळे तसेच, पीक कापणीच्या नोंदी पूर्ण न झाल्याने कापसाचे उत्पन्न मोठ्या प्रमाणात घटले असून दुष्काळग्रस्ताना मंजूर रुपये ३१०० कोटी रुपयांच्या मदत निधीतून कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांना वगळ्यात आल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) शासनाने राज्यातील दुष्काळ सदृश्य परिस्थितीच्या अनुषंगाने निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१५ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केला आहे काय, राज्यातील लाखो कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांना शासन अनुदानापासून वंचित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांना मदत देण्याबाबत तसेच गुजरातच्या धर्तीवर प्रति क्विंटल रुपये १ हजार बोनस देण्याची मागणी होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार बाधित कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) राज्यात सन २०१५-१६ च्या खरीप हंगामात १५७४७ गावांमध्ये दुष्काळसदृश्य परिस्थिती घोषित करण्यात आलेली आहे. दुष्काळ जाहीर करण्याच्या निकषानुसार दुष्काळ जाहीर करण्यास पात्र नसलेल्या परंतु पीक नुकसान झालेल्या औरंगाबाद, नाशिक, अमरावती व नागपूर विभागातील कापूस, अमरावती, नागपूर विभागातील सोयाबिन तसेच नागपूर विभागातील धान उत्पादक शेतकऱ्यांना विशेष मदत देण्याचे आदेश दिनांक ०२ मार्च, २०१६ अन्वये निर्गमित करण्यात आले आहेत.

(३) होय,

दिनांक ०२ मार्च, २०१६ च्या शासन निर्णयान्वये मदत जाहीर करण्यात आली आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे भाडेगाव (ता.दारव्हा, जि.यवतमाळ) येथील जिल्हा परिषद शाळेच्या परिसरात महावितरण कंपनीने विना परवानगी डी.पी. साठी खांब उभारल्याबाबत

(२०) * १५६९४ श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.रामराव वडकुते, श्री.किरण पावसकर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे भाडेगाव (ता.दारव्हा, जि.यवतमाळ) येथील जिल्हा परिषद उच्च प्राथमिक उर्दू शाळेच्या परिसरात शाळेच्या पाठीमागे महावितरण कंपनीने वर्ग खोल्यालगत विना परवानगी डी.पी.साठी खांब उभारून शाळा परिसरात घुसखोरी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार डी.पी. तून कमी अधिक विद्युत प्रवाहात वाढ होवून शॉर्टसर्किटसारख्या घटना घडून विद्यार्थ्यांवर शॉर्टसर्किटचा अनिष्ट परिणाम होवू नये म्हणून सदर डी.पी. शाळेच्या वर्ग खोल्यापासून विशिष्ट अंतरावर उभारण्यात याव्यात म्हणून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मराठवाडा मित्र मंडळाला दिलेला भूखंड संस्थेच्या
 अध्यक्षांनी खाजगी विकासकाला दिल्याबाबत**

(२१) * १५३५२ अॅड.अनिल परब, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अभियांत्रिकी महाविद्यालय व वसतिगृहाच्या विकासासाठी शासनाने मराठवाडा मित्र मंडळाला वांद्रे (पूर्व) येथील सर्वे क्र ३४१ मधील ११ हजार चौरस मीटर (१ लाख २० हजार चौरस फूट) दिलेला भूखंड सदर संस्थेच्या अध्यक्षांनी खाजगी विकासकाला दिल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्या अनुषंगाने पुढे कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व याबाबतची सद्यस्थिती काय आहे ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अशा आशयाच्या तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत.

(२) तक्रारींच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांच्याकडून अहवाल मागविण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाड (जि.रायगड) येथे सावित्री आणि काळू नदीच्या पात्रातून
 वाळूचे अनधिकृतपणे उत्खनन होत असल्याबाबत**

(२२) * १५९५३ श्री.सुनिल तटकरे, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाड (जि.रायगड) येथे सावित्री आणि काळू नदीच्या पात्रातून मोठ्या प्रमाणात वाळूचे अनधिकृतपणे उत्खनन होत असून शासनाकडून कोणतीच कार्यवाही करण्यात येत नाही, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशी काय आढळून आले व तदनुसार सावित्री आणि काळू नदीतून अनधिकृतपणे होणारे उत्खनन थांबविणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) रायगड जिल्ह्यात गौण खनिजांचे अवैध उत्खनन व वाहतुकीस आळा घालण्यासाठी जिल्हास्तरावर व तालुका स्तरावर भरारी पथके स्थापन करण्यात आली असून, महसूल विभाग, पोलीस विभाग व परिवहन विभागाची संयुक्त तपासणी/चेक नाके कार्यान्वीत करण्यात आली आहेत. त्यानुसार वेळावेळी तपासणी करून महाड तालुक्यात सन २०१५-२०१६ या वर्षात अवैध उत्खनन/वाहतुकीच्या १०० प्रकरणांत रुपये ३०,९०,२२७/- एवढी दंडाची रक्कम वसूल करण्यात आली असून, यंत्रसामुग्री व वाहने सील करण्यात आली आहेत. तसेच २ गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत.

नांदेड जिल्ह्यात क्षमतेपेक्षा जास्त वाळुची वाहतूक होत असल्याबाबत

(२३) * १५०५७ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नांदेड जिल्ह्यास खनिज संपत्तीचा वरदहस्त लाभला असला तरीही याचा उपयोग मात्र शासनास होत नसून जिल्ह्यातील वाळू ठेक्यावरून दररोज शेकडो वाहनांनी क्षमतेपेक्षा जास्त वाळुची वाहतूक होत असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आहे व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) व (३) नांदेड जिल्ह्यात गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन व वाहतुकीस आळा घालण्यासाठी जिल्हास्तरावर व तालुकास्तरावर भरारी पथके स्थापन करण्यात आली आहेत. तसेच आवश्यकतेनुसार रेतीगटावर बैठे पथक नियुक्त करण्यात येतात. सदर पथकांनी केलेल्या तपासणीत वाळूच्या अवैध उत्खनन व वाहतुकीची काही प्रकरणे

दृष्टोत्पत्तीस आली आहेत. त्यानुसार सदर पथकांनी सन २०१५-१६ मध्ये नांदेड जिल्ह्यात गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन/वाहतुकीच्या एकूण १३२२ प्रकरणांत रु.२,३४,८४,८६७/- एवढी दंडाची रक्कम वसूल केली असून, ३५ गुन्हे दाखल केले आहेत. (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सर्वाधिक शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या होणाऱ्या जिल्ह्याला
अनुदान कमी देण्यात आल्याबाबत**

(२४) * १४८१५ श्री.माणिकराव ठाकरे : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शासनाने राज्यात २१ जिल्ह्यातील १५,४४७ गावाकरिता रूपये २ हजार कोटी अनुदान मंजूर केले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सर्वात जास्त शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या होणाऱ्या जिल्ह्याला अनुदान कमी देण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय, हे खरे आहे.
(२) हे खरे नाही.
(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पिंपरी (जि.पुणे) शहरातील गांधीनगर मध्ये राहणाऱ्या
बालकाचा विजेच्या धक्याने मृत्यू झाल्याबाबत**

(२५) * १५७३६ अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.हेमंत टकले, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.रामराव वडकुते, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पिंपरी (जि.पुणे) शहरातील गांधीनगरमध्ये राहणाऱ्या ४ वर्षीय बालकाचा विजेच्या धक्याने मृत्यू झाल्याची घटना दिनांक ३ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास घडली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर घटनेची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) सदर घटनेची चौकशी विद्युत निरीक्षक, विद्युत निरीक्षण विभाग, पुणे यांनी केली आहे.

(३) चौकशीमध्ये सदरचा अपघात हा विद्युत कारणाने घडला असल्याबाबतची कोणतीही परिस्थिती आढळून आली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विक्रमगड (जि.पालघर) तालुक्यातील महावितरण कंपनीच्या दुरवस्थेबाबत

(२६) * १४९१४ श्री.जयंत पाटील, श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनीने विक्रमगड तालुक्यातील (जि.पालघर) साखरे, आलॉंडा, कूर्जे, विक्रमगड आदी गावांमध्ये उभारण्यात आलेले वीजेचे खांब गंजलेले असून धोकादायक झालेले आहेत, तसेच या ग्रामीण भागात बसविण्यात आलेल्या डीपी बॉक्सची दुरवस्था झालेली असून उघड्या डीपी बॉक्स मधून ठिणग्याही पडत असूनही वीज वितरण कंपनीचे सदर घटनेकडे दुर्लक्ष झालेले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गंजलेले वीजेचे धोकादायक खांब, डीपी बॉक्सची झालेली दुरवस्था, खांबांवर लॉबकळत असलेल्या विद्युत वाहिन्यांमुळे संभाव्य धोका निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, तालुक्यात अनेक ठिकाणी ट्रान्सफॉर्मर व विद्युत खांबांना मोठ्या प्रमाणात झाड वेळींचा विळखा पडल्याने वीज वितरणात अडथळा निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदरहू धोकादायक गंजलेले खांब व डीपी बॉक्स विनाविलंब बदलण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

विक्रमगड तालुक्यातील (जिल्हा-पालघर) साखरे, अर्लोडा, कुर्झी, विक्रमगड तसेच अन्य गावांमध्ये महावितरण कंपनीकडून पाहणी करण्यात आली असता लघुदाब वाहिनीचे ४२६ व उच्चदाब वाहिनीचे २३५ वीजेचे खांब नादुरुस्त झाले आहेत, असे निदर्शनास आले आहे. तसेच या परिसरातील ७६ खराब तथा नादुरुस्त डी.पी. बॉक्स यांचा प्रत्यक्ष जागेवर जाऊन सर्व्हे करण्यात आले आहे.

(२) हे खरे नाही.

या परिसरातील वीजेचे गंजलेले धोकादायक व अत्यावश्यक एकूण ७० खांब तसेच ७६ नादुरुस्त डी.पी.बॉक्स बदलण्यात आले आहेत. हे खांब बदलत असतांना त्यावरील लॉबकळणाऱ्या तारा सुस्थितीत करण्यात आलेल्या आहेत. सध्या धोकादायक व अपघातजन्य खांब अग्रक्रमाने बदलण्यात आलेले आहेत. उर्वरित कामे वेगवेगळ्या योजनांमध्ये प्रस्तावित केलेले आहे.

(३) हे अंशतः खरे आहे. विक्रमगड तालुका हा अति दुर्गम व जंगल परिसर असल्यामुळे या परिसरातील विद्युत खांबांना जंगलातील झाडे व वेली यांच्या स्पर्शामुळे कधी कधी वीज वितरणात अडथळा निर्माण होतो.

(४) होय.

वाहिनीची देखभाल व दुरुस्ती करण्याकरिता नियमितपणे व दर शुक्रवारी दुरुस्तीचे काम हाती घेण्यात येते व विद्युत वाहिनीला स्पर्श करणाऱ्या झाडे व वेली काढून टाकण्यात येतात.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**तुर्भे (नवी मुंबई) येथे दगडखाणीसाठीच्या सर्व्हे नं. ३७६ व ३७७ मधील
 जमिनीत अन्य व्यवसाय सुरु असल्याबाबत**

(२७) * १५७०१ श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.रामराव वडकुते, श्री.किरण पावसकर, श्री.विक्रम काळे, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.खवाजा बेग, श्रीमती विद्या चव्हाण, अॅड.अनिल परब, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबई, तुर्भे नाक्यावर महापालिकेच्या क्षेपणभूमीला लागून असलेल्या सर्व्हे नं. ३७६ व ३७७ मधील जमीन दगडखाणीसाठी ठाणे जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडून श्री.जयप्रकाश नारायण यांना देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर जमिनीवरील दगडखाणीचे काम बंद झाल्यानंतर उक्त जमिनीवर कोणतीही परवानगी न घेता डांबर प्लॉटबरोबरच काँक्रेटी निर्मितीचा प्रकल्प सुरु झाल्याबाबतच्या तक्रारी आदर्श सेवाभावी संस्थेचे अध्यक्षानी जिल्हाधिकारी, ठाणे व एमआयडीसी प्रशासनाकडे गेल्या चार महिन्यापासून वारंवार केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार दगड खाणीत अन्य इतर उद्योग करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) मौजे तुर्भे येथील सर्वे नंतर ३७६ व ३७७ मधील २.६० हे. आर. क्षेत्राचा खाणपट्टा श्री.जयप्रकाश नारायण जगताप यांना दिनांक १६.१.२००२ ते १५.३.२००९ या कालावधीसाठी मंजूर केला होता. त्यानंतर सदर खाणपट्ट्याचे दिनांक १६.३.२००९ ते १५.३.२०१६ या कालावधीसाठी नुतनीकरण करण्यात आले आहे.

(२), (३) व (४) अशा स्वरूपाच्या तक्रारी प्राप्त झाल्याचे आढळून आले नाही.

तथापि, सदर जमिनीवरील दगड खाणीचे काम बंद झाल्यानंतर डांबर प्लॉट व पेवर ब्लॉक बनविण्याचा व्यवसाय सुरु केल्याची बाब जानेवारी, २०१६ मध्ये निदर्शनास आली आहे. सदर प्रकरणी खाणपट्टा आदेशातील अटी व शर्तीनुसार शर्तभंगाची कारवाई करून, जमीन शासन जमा करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र वक्फ बोर्डाच्या औरंगाबाद कार्यालयातील
 निलंबित लिपिकाने केलेला गैरव्यवहार**

(२८) * १५५५७ श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र वक्फ बोर्डाच्या औरंगाबाद कार्यालयातील निलंबित लिपिक इफ्तेखरुल्लाह बेग यांच्या कपाटात सीईओचे स्टॅम्प तसेच श्रीमंताच्या बेकायदेशीरपणे विकलेल्या जमिनीच्या फायली, कोरे शपथपत्र बोर्डाच्या सदस्यांचे लेटरहेड आढळून आल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

- (२) व (३) श्री.बेग इफ्तेखार, लघुलेखक यांच्याविरुद्ध विभागीय चौकशी करून चौकशी अहवालातील निष्पन्नांतर त्यांच्याविरुद्ध शिस्तभंगविषयक कार्यवाही करण्याबाबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळ यांना दिनांक १६.२.२०१६ च्या शासन पत्रान्वये सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वसई तहसिल कार्यालयाने वीज बिल थकविल्याने

महावितरणाने वीज पुरवठा खंडित केल्याबाबत

- (२९) * १५४१० श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
 (१) वसई तहसिल कार्यालयाचे मागील २ वर्षांचे सुमारे १० लाखांचे वीज बिल न भरल्याने महावितरणाने या कार्यालयाची वीज पुरवठा बंद केला असून व त्यामुळे सर्वसामान्यांची कामे रखडली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, सदर कार्यालयाकडून वीज बिल वसूल करून येथील वीज पुरवठा सुरळीत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) मागील वर्षातील वीज देयकांची सुमारे रुपये १०.०० लाखाची रक्कम प्रदान न केल्याने महावितरण कंपनीने दिनांक ४.१.२०१६ रोजी रात्री वेळ ७.४० वाजता वसई तहसिल कार्यालयाचा वीजपुरवठा खंडित केला होता. वसई तहसिल कार्यालयाचे वीज बिल देयकांच्या थकीत रक्कमेचे अनुदान विहित मुदतीत प्राप्त करून थकीत बिलाची रक्कम अदा करण्यात येईल, असे हमीपत्र दिल्याने, खंडित केलेला वीज पुरवठा दिनांक ५.१.२०१६ रोजी सकाळी १०.०० वाजता सुरू करण्यात आला आहे. खंडित केलेला वीज पुरवठा हा कार्यालयातील वेळेनंतर असल्याने सर्वसामान्यांची कामे रखडलेली नाहीत. नंतर थकीत वीज बिलापोटी एकूण रुपये १०.३० लाख एवढी रक्कम महावितरण कंपनीला अदा करण्यात आली आहे.

- (३) प्रश्नच उद्भवत नाही.

पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यात वीज जोडणी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(३०) * १५४३४ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्रीमती दिप्ती चवधरी : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यातील १२ गावांसाठी कासेगाव पाणीपुरवठा योजना राबविण्यात आली. परंतु अद्यापपर्यंत काही ठिकाणी वीज जोडणीच केली नाही तसेच दोनपैकी एक विद्युतपंप जागेवरच नसल्याने वारंवार पाणीपुरवठा योजना अडचणीत येत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त १२ गावांना नियमित पाणीपुरवठा सुरु करण्यासाठी उक्त ठिकाणी वीज जोडणी करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही. पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यातील १२ गावांसाठी कासेगाव पाणीपुरवठा योजनेला विद्युत पुरवठा मिळण्यासाठी कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद सोलापूर यांनी दि. १४.०१.२०१६ रोजी कोटेशनची रक्कम भरली व दि. १६.०१.२०१६ रोजी सदर योजनेस लघुदाब वीज जोडणी देण्यात आली. महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत दोन पंपांपैकी एक पंप दुरुस्त करण्यात आला असून दुसरा पंप (स्टॅंडबाय) दुरुस्तीसाठी काढण्यात आलेला आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

परिवहन महामंडळाच्या बसच्या प्रवासभाडे सवलतीसाठी केंद्र व राज्य शासनाने दिलेली ओळखपत्रे ग्राह्य धरण्याबाबत

(३१) * १५३२५ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाकडून प्रसिध्दीस देण्यात आलेल्या पत्रकात ६५ वर्षांवरील ज्येष्ठ नागरिकांना राज्य व केंद्र शासनाने दिलेली ओळखपत्रे राज्य परिवहन महामंडळाच्या बसच्या प्रवासभाडे सवलतीसाठी ग्राह्य धरण्यात यावीत असे नमूद करण्यात आलेले असतानाही काही वाहक हे ज्येष्ठ नागरिकांकडून बसभाडे सवलतीसाठी केवळा आधार कार्डाची मागणी करून तेच ओळखपत्र म्हणून ग्राह्य धरत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संबंधित वाहकांना केंद्र व राज्य शासनाने दिलेली ओळखपत्रे ग्राह्य धरण्याबाबत सूचना देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय,

एस.टी.च्या सवलती उपभोगण्याकरिता आधारकार्ड सकतीचे राहिल अशा आशयाची बातमी दै.लोकसत्ता, दि.१९.२.२०१५ व दि.२६.२.२०१५ मध्ये प्रसिध्द झाली आहे. त्यामुळे काही वाहक हे ज्येष्ठ नागरीकांकडून बसभाडे सवलतीसाठी केवळ आधारकार्डाची मागणी करून तेच ओळखपत्र म्हणून ग्राह्य धरत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे.

(२) सध्याच्या शासन निर्णयातील सूचनांमध्ये कोणताही बदल करण्यात आला नसल्याचे तसेच पूर्वी प्रमाणे राज्य व केंद्र शासनाने दिलेली ओळखपत्रे ग्राह्य धरण्याबाबत राज्य परिवहन महामंडळाने दि. २३ मार्च, २०१५ च्या पत्रान्वये महामंडळाच्या सर्व विभागांना कळविण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पारवा (जि.यवतमाळ) बसस्थानकाची झालेली दुरवस्था

(३२) * १४६२६ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पारवा (जि.यवतमाळ) बस स्थानकाची दुरवस्था झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच लाखो रुपये खर्च करून बांधण्यात आलेल्या बस स्थानकाला डांबरीकरण करण्यात आल्यानंतरही मोठे खड्डे पडलेले असून रात्रीच्या वेळी परिसरात पथदिवे लावण्यात आले नाहीत, हे खरे आहे काय,

(३) तसेच शौचालयाची साफसफाई नियमित करण्यात येत नसल्याने नागरिकांची गैरसोय होत आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर बसस्थानकाची दुरवस्था दूर करून नागरिकांना सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) हे खरे नाही.

(२) पारवा बसस्थानकात खडीकरण झाले असून डांबरीकरण झालेले नाही. बसस्थानकात रस्ता हद्दीत पोचमार्गावर लगतच्या जमिनीतून येणाऱ्या सांडपाण्यामुळे पडलेले खड्डे खडीमुरुमाने वेळोवेळी भरण्यात येवून पथदिव्याची सोय करण्यात आलेली आहे व बंद असलेले दिवे वेळोवेळी दुरुस्त करण्यात येतात.

(३) हे खरे नाही.

सदर बसस्थानक हे लहान स्वरूपाचे असल्याने तेथे महिला व पुरुषांसाठी केवळ मुतारीची स्वतंत्र सोय उपलब्ध आहे.

(४) सदर बसस्थानकाची नियमित देखभाल व दुरुस्ती कामे करण्यात येत असल्यामुळे बसस्थानकाची दुरुवस्था झालेली नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यातील आदिवासी बहुल तालुक्यांच्या विकास कामाबाबत

(३३) * १५६६९ श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्यातील वसई, जव्हार, मोरवाडा, विक्रमगड, वाडा, पालघर, तलासरी, डहाणू या आदिवासी बहुल तालुक्यांच्या विकास कामाकरीता अद्ययावत सरकारी कार्यालयातील अनेक कर्मचाऱ्यांची पदे रिक्त असल्याची तक्रार मा.मंत्री, आदिवासी विकास, मा.मंत्री, महसूल, आयुक्त, कोकण विभाग तसेच जिल्हाधिकारी, पालघर यांच्याकडे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त आदिवासी बांधवांच्या तक्रारीबाबत आदिवासी जनतेच्या विकास कामांची गरज निश्चित करून कर्मचाऱ्यांची रिक्त पदांबाबत तोडगा काढण्याच्या उद्देशाने शासनाने कोणता कृती कार्यक्रम निश्चित केला वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी निर्णय किती कालावधीत अपेक्षित आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) दि. १.८.२०१४ पासून नवनिर्मित पालघर जिल्हा अस्तित्वात आला आहे. नवीन जिल्हयात जिल्हा स्तरावरील ६१ कार्यालये स्थापन करण्याचे प्रस्तावित असून सदयस्थितीत १५ कार्यालये कार्यान्वित झालेली आहेत. सदर कार्यालयातील काही पदे रिक्त आहेत, ही वस्तुस्थिती आहे.

नवनिर्मित पालघर जिल्हयाच्या समस्यांबाबत मा. मुख्यमंत्री महोदयांकडे दि. १८.११.२०१५ रोजी बैठक आयोजित करण्यात आली होती. सदर बैठकीत, पालघर जिल्हयासाठी स्थापन करावयाच्या ६१ कार्यालयांपैकी अद्याप स्थापन न झालेल्या कार्यालयांचा प्राधान्यक्रम ठरविण्यात यावा व प्राधान्यक्रमानुसार आवश्यक ती सर्व कार्यालये पालघर येथे कार्यान्वित करण्यासाठी आवश्यक पदांची निर्मिती करण्याकरिता उच्चाधिकार समितीमार्फत कार्यवाही करावी आणि अशी कार्यवाही करतांना नवीन नोकर भरतीवर बंदीबाबत शासनाचे धोरण असले तरी पालघर हा नवनिर्मित जिल्हा व आदिवासी बहुल जिल्हा असल्याने त्यास ही बाब लागू न करता भरती प्रक्रिया पूर्ण करावी असे निदेश मा. मुख्यमंत्री महोदयांनी दिले आहेत. ज्या कार्यालयांची पद निर्मिती झाली असेल अशी पदे तात्काळ भरण्यात यावी आणि सदर पदे भरतीनंतर ज्या विभागातील जे अधिकारी/कर्मचारी पालघर येथील पदांवर हजर होणार नाहीत त्यांच्यावर प्रशासकीय कारवाई करावी असेही निदेश मा. मुख्यमंत्री महोदयांनी दिले आहेत. सदर बाब सर्व संबंधित विभागास माहिती व आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी कळविण्यात आलेली असून त्यानुसार पुढील करण्याचे संकल्पित आहे.

**राज्यातील शेतकऱ्यांच्या वाढत्या आत्महत्या रोखण्यासाठी
शासनाने शेतकऱ्यांचे समुपदेशन करण्याचा घेतलेला निर्णय**

(३४) * १५३९६ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शेतकऱ्यांच्या वाढत्या आत्महत्या रोखण्यासाठी शासनाने शेतकऱ्यांचे समुपदेशन करण्याचा निर्णय घेतला असून त्यासाठीच्या कृति आराखड्यावर साडेसात कोटी रुपये खर्च केले जाणार आहेत तसेच मराठवाड्यातील ६ आणि विदर्भातील ३ अशा एकूण ९ जिल्हयात विशेष समुपदेशन कक्ष स्थापन करण्यात येणार असून यात औरंगाबाद, जालना, हिंगोली, लातूर, बीड, नांदेड, अकोला, वाशिम आणि यवतमाळ या जिल्हयांचा समावेश आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, शासनाने वरील प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय, सदर समुपदेशनाचे काम कोणत्या प्रकारचे आहे,
- (३) असल्यास, समुपदेशनात वरील ९ जिल्ह्यात एकूण किती कर्मचारी काम करीत आहेत,
- (४) राज्यातील इतरही जिल्ह्यात सदर समुपदेशनाचे काम साधारण किती दिवसात शासन सुरु करणार आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. प्रथम १०४ या टोल फ्री मानसीक आरोग्य हेल्प लाईनवर समुपदेशकामार्फत व आवश्यकतेप्रमाणे जिल्हा रुग्णालयातील कक्षात तज्ञांमार्फत समुपदेशन केले जाते.
- (३) एकूण ५४ पदांपैकी ४७ पदे भरली आहेत व काम करीत आहेत.
- (४) जिल्हा मानसीक आरोग्य कार्यक्रमांतर्गत परभणी, उस्मानाबाद, वर्धा, अमरावती व बुलढाणा या ५ जिल्ह्यात देखील समुपदेशनाचे काम सुरु आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महावितरणाचे खामगांव विभागांतर्गत खामगांव
ग्रामीण उपविभागाचे विभाजन करण्याबाबत**

(३५) * १६५८८ श्री.पांडुरंग फुंडकर : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महावितरणाचे खामगांव विभागांतर्गत खामगांव ग्रामीण उपविभागाचे विभाजन करून नवीन खामगांव ग्रामीण उपविभाग क्र. २ तसेच खामगांव ग्रामीण वितरण केंद्र कोलोरी व अटाळी या केंद्राचे विभाजन करून नवीन पळशी बु. व हिवरखेड वितरण केंद्र मंजूर करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाकडे प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, तदनुसार सदर प्रस्तावांना मंजूरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही.

(२) मुख्य अभियंता, महावितरण, अकोला यांनी नवीन खामगांव ग्रामीण उपविभाग क्र.२ हा उपविभाग व नवीन हिवरखेड व पळशी ही शाखा कार्यालये निर्माण करण्याबाबतचा प्रस्ताव महावितरण (मुख्य कार्यालय) कंपनीस सादर केला असून विहित निकषांची पूर्तता होत नसल्याने, प्रस्ताव अमान्य करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे रेल्वे स्टेशनजवळील एस.टी. बस स्थानकाची झालेली दुरवस्था

(३६) * १६८९८ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या ठाणे रेल्वे स्टेशनजवळील एस.टी. बस स्थानकाची दुरवस्था असल्याचे दिनांक २ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर बस स्थानकामध्ये ठिकठिकाणी खड्डे पडले असल्याने बसेसचे टायर फुटणे, खड्ड्यांमध्ये साचलेले पाणी प्रवाशांच्या अंगावर उडणे व तेथील खड्ड्यांमध्ये पाय पडल्याने प्रवाशांना इजा होणे अशा घटना गेल्या दिड वर्षांपासून दररोज घडत असून उक्त प्रकरणी प्रवाशांनी तसेच लोकप्रतिनिधींनी वारंवार तक्रारी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर बस स्थानकाच्या आधुनिकीकरणावर गेल्या वर्षी लाखो रुपये खर्च होवूनही बस स्थानकाची दुरवस्था होण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) व (२) होय.

(३) व (४) ठाणे रेल्वे स्टेशन बसस्थानकाचे आधुनिकीकरण करण्यात आले नसून जून, २०१५ मध्ये केवळ तात्पुरत्या स्वरूपात बसस्थानकावर पडलेले खड्डे भरून घेण्यात आले आहेत. तथापि, संततधार पावसामुळे व मोठ्या प्रमाणावर आवक-जावक वाहतुकीमुळे बसस्थानकावर पुन्हा खड्डे पडले आहेत.

ठाणे रेल्वेस्टेशन बसस्थानकाच्या डांबरीकरणाच्या कामासाठी रु.१९,९३,८१०/- एवढ्या रक्कमेस राज्य परिवहन महामंडळाच्या स्तरावर प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी प्राप्त झाली असून सदर कामासाठी निविदा मागवून ठेकेदारास काम करण्याचे आदेश राज्य परिवहन महामंडळाद्वारा देण्यात आले आहेत. तसेच बसस्थानकाच्या दर्शनी भागात फुटलेली पाईप लाईन दुरुस्त करण्यात आली असून बसस्थानकाचे डांबरीकरण करण्याची बाब राज्य परिवहन महामंडळाच्या कार्यवाहीखाली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात दुष्काळी परिस्थितीवर मात करण्यासाठी गाव, तालुका पातळीवर दुष्काळ निवारण समित्या स्थापन करण्याबाबत

(३७) * १७७१० श्री.प्रकाश गजभिये, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.रामराव वडकुते, श्री.राजेंद्र जैन, श्री.खवाजा बेग, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.सतिश चव्हाण, अॅड.अनिल परब, श्री.विक्रम काळे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अनिल भोसले, श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.शरद रणपिसे, श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात गेल्या वर्षीच्या खरिपातील शेतपिकांच्या नुकसानीपोटी शासनाने पहिल्या टप्प्यात दोन हजार कोटी रूपयांच्या मदतीचे वाटप जाहीर केले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात सातत्याने उद्भवणाऱ्या दुष्काळी परिस्थितीवर उपाययोजना करण्यासाठी विशेष मोहिम राबवून मदत वाटपाचा आढावा घेण्यासाठी तालुका आणि जिल्हापातळी पर्यंत समित्या स्थापन करण्याचा निर्णय माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान घेण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर समित्यांची रचना, कार्यकक्षा व अधिकार काय आहेत,

(४) असल्यास, प्रत्यक्षात समित्या स्थापन करण्यास आल्या आहेत काय, सदर समित्या स्थापन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

(२) होय.

(३) समितीची रचना ग्राम स्तरीय, तालुका स्तरीय, जिल्हा स्तरीय समिती अशी आहे सदर समितीच्या कार्यकक्षा वेगवेगळ्या असून समितीचे अधिकार खालीलप्रमाणे आहेत.

- १) ग्राम स्तरीय समितीने त्यांना त्यांच्या कार्यक्षेत्र दिलेल्या कामाचा आढावा ग्रामस्तरीय समितीत घेऊन त्याबाबत अहवाल वजा शिफारस तालुका स्तरीय समितीस सादर करावा.
- २) तालुका स्तरीय समितीने त्यांना त्यांच्या कार्यक्षेत्र दिलेल्या कामाचा आढावा, नियोजन, नियंत्रण व अंमलबजावणी करणे तसेच ग्रामस्तरीय समितीने दिलेला अहवाल वजा शिफारस तालुका स्तरीय समितीत विचारात घेऊन त्याबाबत अहवाल वजा शिफारस जिल्हा स्तरीय समितीस सादर करावा.
- ३) जिल्हास्तरीय समितीने त्यांना त्यांच्या कार्यक्षेत्र दिलेल्या कामाचा आढावा घेणे, तसेच तालुका स्तरीय समितीने सादर केलेला अहवाल वजा शिफारस जिल्हास्तरीय समितीत विचारात घेऊन त्याबाबत अहवाल वजा शिफारस विभागीय आयुक्तास सादर करावा.
- ४) विभागीय आयुक्त यांनी त्यांच्या अधिपत्याखाली सर्व जिल्हास्तरीय समित्यांचा अहवाल विचारात घेऊन त्याअनुषंगाने सर्वकष अहवाल तथा प्रस्ताव शासनास सादर करावा.

(४) व (५) सदर समितीमधील शासकीय सदस्यांची नेमणूक करण्यात आली असून गाव पातळीवरील समितीचे अध्यक्ष सरपंच आहेत. तालुका पातळीवरील तसेच जिल्हा पातळीवरील समितीचे अध्यक्ष अशासकीय सदस्य असून अशासकीय सदस्यांची निवड प्रक्रीया सुरु आहे.

राज्यात दिनदयाळ उपाध्याय ग्रामज्योती योजना आणि शहरी भागासाठी
एकात्मिक ऊर्जा विकास योजना राबविण्याबाबत

(३८) * १७७३१ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे, श्री.जयवंतराव जाधव, श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील ग्रामीण भागात वीज वितरण प्रणालीचे विस्तारीकरण आणि बळकटीकरणासाठी पायाभूत सुविधा उभारण्याकरीता केंद्र शासनाची दिनदयाळ उपाध्याय ग्रामज्योती योजना आणि शहरी भागासाठी एकात्मिक ऊर्जा विकास योजना राबविण्याचा निर्णय शासनाने दिनांक १९ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास घेतला असून या योजनांसाठी सुमारे रूपये ४ हजार ५५८ कोटी खर्च अपेक्षित आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त योजनांचे स्वरूप काय आहे व त्यासाठी लागणारा निधी कशाप्रकारे उपलब्ध करण्यात येणार आहे,
- (३) उक्त निर्णयाची अंमलबजावणी कशाप्रकारे, केव्हापासून करण्यात येणार आहे व त्याच्या लाभाचे उद्दिष्ट किती निश्चित करण्यात आलेले आहे,
- (४) असल्यास, महावितरणच्या दिनदयाळ उपाध्याय ग्रामज्योती योजना व आय.पी.डी.सी. (इन्फ्रा ३) या योजनांचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार असूनही केवळ पायाभूत सुविधा दोन मधील कामे प्रलंबित असल्यामुळे सदर सविस्तर प्रकल्प अहवाल मंजूर करून त्यातील कामे सुरु करता येत नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, महावितरणची पायाभूत सुविधा २ मधील प्रलंबित कामे पूर्ण करण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) राज्यातील विद्युतीकरणासाठी दिनदयाळ उपाध्याय ग्रामज्योती योजना व आय.पी.डी.सी. (इन्फ्रा ३) चा डी पी आर मंजूर करून त्याची तातडीने अंमलबजावणी करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे, केंद्र शासनाने ग्रामीण भागाकरिता दिनदयाळ उपाध्याय ग्रामज्योती योजना व शहरी/निमशहरी भागांकरिता एकात्मिक ऊर्जा विकास योजना (आय.पी.डी.एस) नवीन योजना अंमलात आणली आहे. केंद्र शासनाने राज्यात अंमलबजावणी करावयाच्या दिनदयाळ उपाध्याय ग्रामज्योती योजनेकरिता रु. २१५२.६८ कोटी व एकात्मिक ऊर्जा विकास योजनेकरिता २४०५.०८ कोटीच्या प्रस्तावास दि. ०६.०८.०२०१५ रोजी तत्वतः मंजूरी दिली आहे.

(२) दिनदयाळ उपाध्याय ग्रामज्योती योजनेमधील अंतर्भूत कामे पुढीलप्रमाणे आहेत :

- अ) अकृषीक ग्राहकांना स्वतंत्र फिडरद्वारे २४X७ वीज पुरवठा करणे. कृषी व अकृषीक फिडर विलगीकरण करणे.
- ब) ग्रामीण भागातील वीज वितरण प्रणालीचे सक्षमीकरण, श्रेणीवर्धन व बळकटीकरण करणे.
- क) ग्रामीण भागातील घरगुती नागरिक व दारिद्र्यरेषेखालील लाभार्थ्यांच्या घरांसाठी नवीन वीजजोडणी देण्यासाठी लागणारी वीज वितरण यंत्रणा उभारणे.
- ड) संसद आदर्श ग्राम योजनेच्या गावांमध्ये वीज वितरण प्रणालीचे सक्षमीकरण, आधुनिकीकरण करणे.

तसेच एकात्मिक ऊर्जा विकास योजनेमधील अंतर्भूत कामे पुढीलप्रमाणे आहेत :

- अ) शहरी भागातील वीज ग्राहकांना २४X७ वीज पुरवठा करणे.
- ब) शहरी भागातील वीज वितरण प्रणालीचे सक्षमीकरण, श्रेणीवर्धन, बळकटीकरण करणे, सर्व पातळीवर वीजमापक बसवून योग्य ऊर्जा अंकेक्षण (Energy Audit) करणे.
- क) शहरी भागातील घरगुती, वाणिज्य व औद्योगिक ग्राहकांसाठी वीज जोडण्या देण्यासाठी लागणारी वीज वितरण यंत्रणा उभारणे.
- ड) शहरी भागातील वीज वितरण प्रणालीचे सक्षमीकरण/आधुनिकीकरण करणे. तसेच दोन्ही योजनांसाठी प्रकल्प अहवालाच्या ६०% रक्कम अनुदान स्वरूपात केंद्र शासनाकडून मिळणार आहे. १०% इतकी रक्कम वीज वितरण परवानाधारकाने उपलब्ध करावयाची आहे. उर्वरित ३०% इतकी रक्कम वित्तीय संस्थाकडून महावितरण कंपनीने कर्ज स्वरूपात घ्यायची आहे. केंद्र शासनाने निर्धारित केलेली उद्दिष्टे साध्य केल्यास कर्ज रक्कमेच्या ५०% च्या पर्यंत रक्कमेवर केंद्र शासन अतिरिक्त/ वाढीव अनुदान देणार आहे.

(३) दिनदयाळ उपाध्याय ग्रामज्योती योजनेमध्ये ग्रामीण भागातील १२,४८,४७४ घरगुती ग्राहकांना ३,९४,१४१ दारिद्र्यरेषेखालील लाभार्थीसहित नवीन वीज जोडणी देणे, ८३७ वाहिन्याचे वाहिनी विलगीकरण करणे, वीज वितरण प्रणाली सक्षमीकरण करणे, सांसद आदर्श ग्रामयोजनेच्या ६९ गावांमध्ये वीज वितरण प्रणालीचे सक्षमीकरण करणे या कामांचा समावेश आहे. महाराष्ट्र राज्यातील ३३ जिल्ह्यांमध्ये २१५ नवीन उपकेंद्रे, १०० उपकेंद्रांची रोहित्र क्षमतावाढ, १०,९२४ वितरण रोहित्रे, १९,४१७ किमी उच्चदाब वाहिनी, ६२१८.४ किमी लघुदाब वाहिनी उभारण्याचे उद्दिष्ट निश्चित करण्यात आलेले आहे. एकात्मिक ऊर्जा विकास योजनेमध्ये शहरी भागात ३,४९८ किलोवॅट क्षमतेचे सौर प्रकल्प उभारणे,

६,२१,४७३ नवीन मिटर बसविणे या कामांचा समावेश आहे. राज्यातील २५४ शहरामध्ये वीज वितरण प्रणाली सक्षमीकरण करण्यासाठी १२८ नवीन उपकेंद्रे, ८९ उपकेंद्रांची रोहित्र क्षमतावाढ, ५७०५ वितरण रोहित्रे, ४५३२.०२ किमी उच्चदाब वाहिनी, ३२३९.९५ किमी लघुदाब वाहिनी उभारण्याचे उद्दिष्ट निश्चित करण्यात आलेले आहे. दोन्ही योजनांच्या निविदा प्रक्रिया पार पाडल्यानंतर कामांचे कार्यादेश दिल्यापासून २४ महिन्यांमध्ये प्रकल्प पूर्ण करण्यात येणार आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) पायाभूत आराखडा योजनेतील प्रगतीचा वेग निर्धारित उद्दिष्टांपेक्षा अतिशय कमी असल्यामुळे १२ कंत्राटे अंशतः रद्द करण्यात आली आहेत. रद्द केलेल्या कंत्राटातील उर्वरित कामासाठीच्या छोट्या उपविभागीय स्तरावरील निविदा परिमंडळ कार्यालयामार्फत काढण्याचे निर्देशित करण्यात आले आहे. तसेच कामाचा प्रगतीचा वेग कमी असलेल्या १५ कंत्राटदारांना "नोटीस टु टर्मिनेट" व ३९ कंत्राटदारांना "नोटीस टु करेक्ट" देण्यात आल्या आहेत. तसेच कामाचा प्रगतीचा वेग वाढविण्याचे निर्देश सर्व कंत्राटदारांना देण्यात आले आहे.

(६) राज्यातील विद्युतीकरणासाठी दिनदयाळ उपाध्याय ग्रामज्योती योजना व एकात्मिक ऊर्जा विकास योजना यांची तातडीने अंमलबजावणी करण्यासाठी राज्यशासनाच्या राज्यस्तरीय स्थायी समितीच्या (SLSC) व वितरण सुधारणा समितीच्या (DRC) शिफारशी नंतर दोन्ही योजनांचे प्रकल्प अहवाल केंद्रशासनाकडून तत्त्वतः मंजूर करून घेतले आहेत. तसेच महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाची दोन्ही योजनेस तत्त्वतः मंजूरी प्राप्त करण्यात आलेली आहे. तसेच प्रमाणित निविदा दस्तऐवजास केंद्रशासनाची मंजूरी व निविदा प्रक्रिया सुरु करण्याबाबत केंद्र शासनाचे आदेश लवकरच अपेक्षित आहेत.

(७) हे खरे नाही.

**मुलुंड (पूर्व), मुंबई येथील शासकीय भूखंड हस्तांतरणाची
 रक्कम सीएट कंपनीने न भरल्याबाबत**

(३९) * १७९३४ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिल भोसले, श्री.शरद रणपिसे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ७८३६ ला दिनांक १६ जुलै, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
 (१) मुलुंड (पूर्व), मुंबई येथील साडेतेवीस एकर भूखंड दिनांक १५ ऑक्टोबर, १९५८ व १९६९ मध्ये सीएट टायर्स ऑफ इंडिया लि. (सीएट लि.) या कंपनीला सनद कराराद्वारे शासनाकडे वितरीत केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक २८ जानेवारी, २००८ रोजी सीएट लि.कंपनीने सदर भूखंडापैकी ७ एकर भूखंड विक्रीत करण्यासाठी १३० कोटीच्या मोबदल्यात मे.अॅशफोर्ड लि.ला हस्तांतरण करण्याबाबत उपनगर जिल्हाधिकार्यांकडे अर्ज केला असता दिनांक १८ सप्टेंबर, २०१० रोजी या हस्तांतरणात ५० टक्के अनर्जित रक्कम भरण्याच्या मोबदल्यात परवानगी देवून त्यापोटी ६१.५६ कोटी रुपये भरण्याचे आदेश उपनगर जिल्हाधिकारी यांनी सीएट कंपनीला दिले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, माहे फेब्रुवारी, २०११ मध्ये मे.अॅशफोर्ड लिमिटेडने ६१.५६ कोटी रुपये भरले व सीएट आणि अॅशफोर्ड लि.या कंपनीमध्ये माहे जुलै २०११ मध्ये करारनामा करण्यात आला परंतु हे पैसे सीएट कंपनीने भरण्याऐवजी अॅशफोर्ड कंपनीने भरल्यामुळे एकूण विक्री किंमत १९१.५६ कोटी रुपये झाली त्यांच्या ५० टक्के अनर्जित रक्कम म्हणजे ९२.१९ कोटी रुपये सीएट कंपनीने भरणे आवश्यक होते परंतु त्यापैकी ६१.५६ कोटी रुपये भरण्यात आले त्यामुळे उर्वरित ३०.५७ कोटी रुपये भरण्यात आलेले नसल्यामुळे शासनाने नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,

(५) असल्यास, तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) सीएट कंपनीस शासनाने मौजे भांडूप येथील जमीन दिनांक १५/१०/१९५८ व दि.१७/०१/१९६९ रोजी कंपनीबरोबर सनदेद्वारे भूसंपादन करून एकूण ९३७३१.७० चौ.मी. म्हणजेच २३ एकर, ६ गुंठे, ८ आणे जमीन उपलब्ध करून दिली आहे.

(२) सदर प्रकरणी भूसंपादन अधिनियम, १८९४ मधील तरतुदीनुसार सनद निष्पादित करून तसेच अटी/ शर्तीच्या अधिन राहून संपादित करण्यात आलेल्या एकूण क्षेत्रापैकी २८०१०.४४ चौ.मी. क्षेत्राच्या वापरात बदल करून रहिवास व वाणिज्य प्रयोजनासाठी विक्री करण्याबाबत शासन जापन क्र. एल टी एच ०७/२००९/ प्र.क्र.८८/अ-२, दि.१८.०९.२०१० अन्वये सदर क्षेत्राची विक्री करणेसाठी परवानगी दिली आहे.

वरील २८०१०.४४ चौ.मी. क्षेत्रापैकी १०६७ चौ.मी.इतके क्षेत्र सीएट कंपनीच्या खाजगी मालकीचे असून संपादित करून देण्यात आलेले क्षेत्र २६९४३.४४ चौ.मी. इतके आहे. त्यानुसार उक्त नमूद जापनामधील अट क्र.१ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांनी त्यांचे दि.४.०३.२०११ रोजीच्या आदेशान्वये कंपनीकडून २६९४३.४४ चौ.मी. एवढ्या क्षेत्राच्या मूल्यांकनाच्या ५०% अनर्जित उत्पन्न ६१.५३ कोटी रुपये सरकार जमा करून घेवून विक्री करण्यास परवानगी दिली आहे.

(३) मे.सीएट लि. यांनी २८०१०.४३ चौ.मी. जमीन अॅशफोर्ड लि.कंपनीला दिनांक २५.७.२०११ रोजीच्या नोंदणीकृत खरेदीखतान्वये रु.१३० कोटीस विक्री केली आहे.

जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांच्या दिनांक ४.३.२०११ रोजीच्या आदेशानुसार अनर्जित रक्कम रु.६१.५६ कोटी मे. सिएट कंपनी प्रा.लि.यांनी भरणे आवश्यक होते. मात्र मे.अॅशफोर्ड इन्फोटेक प्रा.लि.या कंपनीचे सदर अनर्जित रक्कम रु.६१.५६ कोटी भरणे केली असल्याने या व्यवहारातील सिएट कंपनीची एकूण मोबदला रक्कम रु.१९१.५६ कोटी इतकी होत आहे. मात्र संपादित जमिनीच्या विक्रीमधून सीएट कंपनीस रु.१८४.२६ कोटी इतकी रक्कम मिळणार आहे. सदर रक्कमेच्या ५०% अनर्जित रक्कम रु.९२.१३ कोटी होत असून त्यामधून यापूर्वी भरणे केलेली रक्कम रु.६१.५६ कोटी वजा करता उर्वरित रक्कम रु.३०.५७ कोटी वसूल करणेबाबत मा.महालेखाकार, नागपूर यांनी सन २०१२-१३ मधील लेखापरिक्षणामध्ये आक्षेप नोंदविला आहे.

(४) मा.महालेखाकार, नागपूर, यांच्या आक्षेपांच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांनी संबंधीत दोन्ही कंपन्यांना नोटीसा देऊन त्यांचा खुलासा घेतला असून त्यानुसार योग्य ते आदेश पारित करण्याची कार्यवाही जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांचे स्तरावरून सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वेणेगाव (ता.जि.सातारा) येथील बेकायदेशीर वाळू उपसा
करणान्यांवर कारवाई करण्याबाबत**

(४०) * १८०८९ अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.खवाजा बेग, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वेणेगाव (ता.जि.सातारा) येथे वाळू परवान्यातील अटी शर्तीचा भंग करून बेकायदा वाळू उपसा सुरु असलेल्या दोन वाळू ठेक्यांवर सातारा तहसिलदार यांनी कारवाई करित २१ वाहने जप्त करण्यात आली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, येथील वाळू उपसा रोखण्याबाबत तसेच, वाळू माफीयांविरुद्ध कारवाई करून महाराष्ट्र प्रतिबंध धोकादायक उपक्रम एमपीडीए कायदा लागू करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) जिल्हास्तरीय भरारी पथकाने मौजे वेणेगांव, ता.सातारा येथील २ वाळूगटांची तपासणी केली असता, तेथे विनापरवानगी सक्शनपंपाद्वारे वाळू उत्खनन करण्यात येत असल्याचे आढळून आले. त्यानुसार सदर ठिकाणी असलेले सक्शन पंप, पोकलेन मशीन, ट्रक्स व ट्रॅक्टर जप्त करून, दोनही लिलावधारकांविरुद्ध गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत.

(२) "महाराष्ट्र झोपडपट्टी गुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्ये विषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व दृकश्राव्य कलाकृतीचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडीओ पायरेटस) यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत अधिनियम, १९८१" मध्ये वाळू तस्कर या संज्ञेचा समावेश करण्यात आला असून, त्यासंबंधीचा अध्यादेश दिनांक १/१२/२०१५ रोजी प्रख्यापित करण्यात आला आहे. नंतर सदर अध्यादेशाचे रुपांतर अधिनियमातही करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील उद्योगांनी बेकायदेशीरपणे वापरलेली
वीजेची देयकाची वसुली करण्याबाबत**

(४१) * १८१८५ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने सुमारे रूपये ५५० कोटींचे वीज शुल्क बेकायदेशीरपणे १३०८ उद्योगांकडून वीज वापरावरील शुल्क आकारणी न केल्याने शासनाचे नुकसान केले असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ओपन अॅक्सेसद्वारे वीज वापरास राज्यातील उद्योगांना परवानगी दिली असून या पध्दतीनुसार माहे ऑक्टोबर, २०१४ पासून आजपर्यंत १३०८ उद्योगांना सुमारे ६६२३ दशलक्ष युनिटसचा वीजपुरवठा करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुंबई विद्युत शुल्क अधिनियम १९५८ मधील कलम ३ मध्ये वीज वापरावर शुल्क आकारणीची तरतूद असून उद्योगांनी वापरलेली वीज कोणत्याही मार्गाने किंवा अन्य राज्यांतून उपलब्ध झालेली असली तरी त्यावर आकारणी देय असतांना अशी कोणतीही आकारणी शासनाने केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, कोणकोणत्या उद्योगांकडून किती रुपयांची आकारणी देय देणे बंधनकारक होते व त्यातील किती उद्योगांनी आकारणी देय भरलेली आहे व किती उद्योगांनी आकारणी देय भरणे बाकी आहे,

(५) असल्यास, उद्योगांकडून आकारणी देय वसूल करण्याबाबत शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) हे खरे नाही. विद्युत अधिनियम, २००३ व महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाच्या अधिनियम, २००५, २००७ व २०१४ नुसार राज्यातील विद्युत ग्राहकांना मुक्त प्रणालीद्वारे (ओपन अॅक्सेस) वीज वापरण्याची मुभा आहे. महाराष्ट्र विद्युत शुल्क अधिनियम, १९५८ मधील तरतुदीनुसार वीजेच्या वापरावर विद्युत शुल्क आकारण्यात येते. परंतु महाराष्ट्र विद्युत शुल्क अधिनियम, १९५८ च्या अनुसूची मध्ये मुक्त प्रणाली (ओपनअॅक्सेस) ग्राहकांच्या वर्गवारीचा समावेश नसल्याने ओपन अॅक्सेसद्वारे वीज वापरणाऱ्या उद्योगांना विद्युत शुल्क आकारण्यात येत नाही.

(४), (५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात अत्याधुनिक स्मार्ट बसस्थानक निर्मिती व वाय-फाय सुविधा देण्याबाबत

(४२) * १८२१३ श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अवैध प्रवासी वाहतुक रोखून एसटी नफ्याकडे जाण्यासाठी प्रवाशांना अत्याधुनिक स्मार्ट बसस्थानक निर्मितीची योजना व सर्व बस स्थानकांवर वाय-फाय सुविधा देण्यासंदर्भात शासनाचे धोरण काय आहे,

(२) असल्यास, त्यासाठी काही प्रमुख बस स्थानकांची निवड प्रायोगिक तत्वावर करण्याची योजना शासनाच्या विचाराधीन आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,

(४) असल्यास, तदनुसार, शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१), (२), (३) व (४) राज्य परिवहन बसस्थानकाचे अत्याधुनिकीकरण करणे तसेच सर्व बसस्थानकांवर वाय-फाय सुविधा उपलब्ध करून देण्याकरीता अत्याधुनिक स्मार्ट १३ बसस्थानकांवर वाय-फाय सुविधा देणेबाबत मे.के.पी.एम.जी अँडव्हायजरी सर्व्हिसेस प्रा.लि. या संस्थेस महामंडळाने प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार पदी नेमणूक केली असून अत्याधुनिक स्मार्ट बसस्थानकावरती वाय-फाय सुविधा देणेबाबत तपासणी करून अहवाल सादर करण्याबाबत सदर कंपनीस कळविण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उदभवत नाही.

अकोला जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांच्या कृषिपंपाला वीज जोडणी देण्याबाबत

(४३) * १८२४८ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यात जवळपास ३ हजार ३०१ अर्ज कृषिपंपासाठी विद्युत जोडणीकरिता प्रलंबित असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गत तीन वर्षांपासून बार्शीटाकळी (जि.अकोला) तालुक्यातील शेतकरी दुष्काळाचा सामना करित असून अनियमित अत्यल्प पाऊस, गारपिटीमुळे पिकांची नासाडी झाली, अनेक वेळा खरीप हंगामातील पिकांचे उत्पादन घटले अशा अनेक कारणांमुळे शेतकरी हवालदिल आहेच त्यातच कृषिपंपाना विद्युत पुरवठा नसल्याने शेतकरी त्रस्त झाले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दिनांक १९ मे, २०१५ रोजी विद्युत जोडणी मिळत नसल्यामुळे तेल्हारा तालुक्यातील तळेगाव बाजार येथील श्री.विनोद खारोडे या शेतकऱ्यांनी तर बाळापूर तालुक्यातील निंबा फाटा येथील महावितरणच्या कार्यालयासमोर एका अल्पभूधारक शेतकऱ्याने दिनांक १ जुलै, २०१५ रोजी विष घेऊन आत्महत्या केल्याची घटना घडली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,

(५) तदनुसार प्रलंबित कृषिपंपाना विद्युत जोडणी देण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) अकोला जिल्ह्यामध्ये माहे फेब्रुवारी, २०१६ अखेर आवश्यक रकमेचा भरणा करून एकूण ८४६० अर्जदार कृषीपंपाकरीता विद्युत पुरवठा मिळणेसाठी प्रलंबित आहेत.

(२) होय, हे अंशतः खरे आहे. बारिशटाकळी तालुक्यात माहे फेब्रुवारी, २०१६ अखेर आवश्यक रकमेचा भरणा करून एकूण १०२० अर्जदार कृषीपंपाकरीता विद्युत पुरवठा मिळण्यासाठी प्रलंबित आहेत. त्यापैकी ६० कृषीपंपांचे दि. १४.०३.२०१६ अखेर ऊर्जाकरण करण्यात आले आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

तेल्हारा तालुक्यातील तळेगांव बाजार येथील श्री. विनोद खारोडे यांनी १९ मे, २०१५ रोजी विद्युत जोडणी न मिळाल्याने आत्महत्या केली तसेच बाळापूर तालुक्यातील निंबा फाटा येथील एका अल्पभुधारक शेतकरी यांनी महावितरणच्या कार्यालयासमोर दि. ०१ जुलै, २०१५ रोजी विष घेऊन आत्महत्या करण्याचा प्रयत्न केला होता.

(४) होय. यासंदर्भात खातेनिहाय चौकशी पूर्ण झाली असून खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आलेली आहे.

तेल्हारा तालुक्यातील श्री. विनोद खारोडे या शेतकऱ्यांनी केलेल्या आत्महत्या प्रकरणी :

- (१) श्री. संदिप घोडे, सहाय्यक अभियंता, हिवरखेड वीज वितरण केंद्र यांना रु. ९०,०००/- (रु. नव्वद हजार) दंड ठोठावण्यात आला आहे व
- (२) श्री. राजेंद्र राऊत, उप कार्यकारी अभियंता, उप विभाग, तेल्हारा यांची बदली करून यांना आरोपपत्र देण्यात आलेले आहे. ता.बाळापूर, जि.अकोला येथील आत्महत्येच्या प्रकरणी श्री. पांडूरंग जयराम सांगोळे, उपकार्यकारी अभियंता, बाळापूर उपविभाग यांना महावितरण कंपनीच्या सेवेतून निलंबित करून दिलेल्या आरोपपत्रातील चौकशीनुसार पुढील देय असणारी वार्षिक वेतनवाढ एक वर्षाकरिता संचयीत परिणामासह रोखण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत.
- (३) आशिष गणगणे तत्कालीन सहाय्यक अभियंता, कारंजा, रमजानपूर वितरण केंद्र बाळापूर यांना चौकशीनुसार रु. ५१,०००/-दंड ठोठावण्यात आला आहे.
- (४) श्री. चंद्रकांत सखाराम इंगळे, कनिष्ठ तंत्रज्ञ, रमजानपूर उपकेंद्र यांना चौकशीनुसार पुढील देय असलेली वेतनवाढ एक वर्षाकरिता संचयीत परिणामासह रोखण्याचे आदेश देण्यात आले आहे.

(५) अकोला जिल्ह्यात माहे फेब्रुवारी, २०१६ अखेर चालू वर्षात एकूण २९१५ कृषीपंपाना विद्युत जोडणी देण्यात आलेले आहेत. आवश्यक रकमेचा भरणा करून प्रलंबित असलेल्या कृषीपंपाना विद्युत पुरवठा करणेकरीता पायाभूत आराखडा-२ अंतर्गत तसेच अकोला जिल्ह्याकरीता शासनाच्या विशेष निधी अंतर्गत (एकूण रु. ६६.६४ कोटी) कृषीपंपाना विद्युत पुरवठा करावयाच्या कामांच्या निविदा महावितरण कंपनीकडून काढण्यात येत असून पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील वीज पुरवठा सुरळीत व्हावा यासाठी प्रत्येक गावाकरीता लाईनमनची नियुक्ती करण्याबाबत

(४४) * १८६७२ आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील वीज पुरवठा सुरळीत व्हावा यासाठी प्रत्येक गावाकरीता लाईनमनची नियुक्ती करण्यात येणार असल्याचा निर्णय शासनाने माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, तदनुसार या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही. मात्र प्रत्येक ग्रामपंचायती करिता एक विद्युत कर्मचारी नेमण्याबाबत पडताळणी करावी अशा सूचना महावितरण कंपनीस देण्यात आल्या आहेत.

(२) व (३) ग्रामपंचायतींची, गावांची व महावितरण कंपनीतील कार्यरत लाईनमनची माहिती प्रत्येक परिमंडळाकडून महावितरण कंपनीकडून घेण्यात येत असून प्रत्येक ग्रामपंचायतीकरिता एक लाईनमनची नियुक्ती करावयाची झाल्यास जवळपास ७५०० अतिरिक्त कर्मचाऱ्यांची आवश्यकता भासेल असा अंदाज आहे. त्याकरिता येणारा आर्थिक भार फार मोठा आहे व महाराष्ट्र राज्य वीज नियामक आयोगाने कर्मचाऱ्यांवरील खर्चामध्ये कपात करण्याबाबत वेळोवेळी सूचित केले आहे. या सर्व बाबी विचारात घेऊन सदर प्रस्तावाची महावितरण कंपनीस्तरावर छाननी सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात दुष्काळामुळे पिके पूर्णतः वाया गेलेल्या
शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत

(४५) * १६७४७ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११२०३ ला दिनांक १८ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात दुष्काळाच्या सावटाखाली असलेल्या सुमारे चार लाख हेक्टर क्षेत्रावरील पिके पूर्णतः वाया गेली असून तेथे दुबार पेरणी अशक्य आहे शिवाय हे क्षेत्र रब्बी पिकाचे क्षेत्र नसल्याने त्यावर यंदा कुठलेच पीक घेता येणार नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पिके पूर्णतः वाया गेलेल्या शेतकऱ्यांना शासनाने कोणती आर्थिक मदत केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे.

- (२) राज्यात सन २०१५ च्या खरीप हंगामात १५७४७ गावांमध्ये दुष्काळसदृश्य परिस्थिती घोषित परिस्थिती घोषित करण्यात आलेली आहे. दुष्काळसदृश्य परिस्थिती असलेल्या गावामध्ये शासनाने दिनांक २० ऑक्टोबर, २०१५ व दिनांक १० मार्च, २०१६ अन्वये विविध उपाययोजना जाहीर केलेल्या आहेत.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

माझगांव येथील भूखंड हस्तांतरणास जिल्हाधिकारी
कार्यालयाने दिलेल्या मान्यतेबाबत

(४६) * १५३२९ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) माझगाव, मुंबई येथील भूखंड क्र. १२६ (भाग) हा भूखंड १९०३ मध्ये ९९ वर्षांच्या भाडेपट्टीवर कच्ची लोहाणा निवास गृह ट्रस्टला देण्यात आलेला भाडेकरार सन २००२ मध्ये संपुष्टात आल्यानंतर या भूखंडाचा भाडेपट्टा वाढवून मिळावा यासाठी या ट्रस्टने जिल्हाधिकारी, मुंबई यांच्याकडे मागणी केली होती, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, कच्छी लोहाणा गृह ट्रस्टची भाडेपट्टी वाढवून मिळविण्याची मागणी प्रलंबित असताना धर्मदाय आयुक्तांच्या परवानगीने सन २००५ मध्ये हा भूखंड एका खाजगी विकासकाला हस्तांतरित करण्यात आल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, भूखंड हस्तांतरणासाठी महसूल विभागाची परवानगी नसताना व तत्कालिन शहर जिल्हाधिकाऱ्याची मान्यता नसतानासुद्धा शासनाच्या मालकीच्या भूखंडाचे मानीव अभिहस्तांतरण करण्याची उपनिबंधकांची कृती गंभीर असल्याने तत्कालीन मा.महसूल मंत्र्यांनी चौकशीचे आदेश देऊनही अद्यापही संबंधितांची चौकशी पूर्ण झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, आयुक्त सहकार यांना चौकशी करणेबाबत कळविलेले असतानासुद्धा अद्याप कोणतीच कार्यवाही झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, सदर चौकशी अनुषंगाने नियमबाह्य भूखंडाच्या हस्तांतरणास मान्यता देणाऱ्या उपनिबंधकाविरुद्ध तसेच याप्रकरणी दोषी आढळलेल्या अधिकारी व खाजगी विकासाविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

- (२) धर्मदाय आयुक्त यांच्या दिनांक १७.५.२०१० च्या आदेशान्वये प्राप्त मंजूरीस अनुलक्षून कच्छी लोहाणा निवास गृह ट्रस्ट, मुंबई यांनी दिनांक २४.५.२०१० च्या नोंदणीकृत खरेदीखतान्वये सी.एस.क्र.१२६ माझगांव डिव्हीजनमधील ४५८१.२३ चौ.मी.क्षेत्र मे गोल्ड प्लाझा डेव्हलपर्स प्रा.लि. यांना हस्तांतरित केलेले आहे.
- (३), (४), (५) व (६) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, मुंबई-१ यांनी या प्रकरणी मानीव अभिहस्तांतरणाचे आदेश पारीत केलेले आहेत. जिल्हा उपनिबंधक यांची सदर कृती सकृतदर्शनी गंभीर असल्याने याबाबत सहकार आयुक्त, महाराष्ट्र शासन यांचेकडून अहवाल मागविण्यात आला आहे.

राज्यात नवीन तलाठी सज्जे निर्माण करण्याबाबत

(४७) * १६४३७ श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अमरसिंह पंडित :

सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) विभागीय आयुक्त, नागपूर यांचे अध्यक्षतेखाली निर्माण करण्यात आलेल्या तलाठी सज्जा पुनर्रचना समितीने माहे आक्टोबर २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान सादर केलेला अहवाल शासनाकडे कार्यवाहीसाठी प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त समितीने राज्यात ३०८४ इतके नवीन तलाठी सज्जे निर्माण करण्याची शासनास शिफारस केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सध्या तलाठ्यांच्या कामावरील ताण लक्षात घेवून शासनाने समितीच्या शिफारशीनुसार लवकरात लवकर कार्यवाही करावी, अशी मागणी तलाठी संघटनेने शासनाकडे केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सर्वसामान्य नागरिकांच्या सोयीसाठी तलाठ्यांची पदे निर्माण करून नवीन सज्जे निर्माण करण्यासंदर्भात शासनाकडून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) विभागीय आयुक्त, नागपूर यांचे अध्यक्षतेखालील तलाठी साझा पुनर्रचना अभ्यासगटाने सादर केलेल्या अहवालातील शिफारशीनुसार व त्या वरील कार्यवाही बाबत तलाठी संघटनेने केलेल्या मागणीच्या अनुषंगाने राज्यातील तलाठी साझांच्या पुनर्रचनेअंतर्गत ३०८४ एवढे नवीन तलाठी साझे स्थापन करणे व त्यानुषंगाने तलाठी, मंडळ अधिकारी व कोतवाल यांची वाढीव पदे निर्माण करणे या प्रस्तावासंदर्भात वित्त विभागाशी विचारविनिमय करून उचित निर्णय घेण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अहमदनगर-बीड-परळी रेल्वे मार्गाकरिता राज्य शासनाच्या
हिश्याचा निधी उपलब्ध करण्याबाबत**

- (४८) * १६०४५ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.रामराव वडकुते, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.धनंजय मुंडे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११८३९ ला दिनांक ११ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) दिनांक २ जून, २०१५ रोजीच्या राज्यमंत्रीमंडळ बैठकीत अहमदनगर-बीड-परळी रेल्वे मार्गासाठी रु.१४१३ कोटीचा निधी उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय घेण्यात आला, हे खरे आहे काय,
 - (२) असल्यास, केंद्रीय रेल्वे अर्थसंकल्पात उक्त प्रकल्पासाठी रु.१२५ कोटीचा निधी अर्थसंकल्पीत करण्यात आला असून राज्य शासनाच्या हिश्याप्रमाणे शासन त्याप्रमाणात निधी उपलब्ध करणार आहे काय,
 - (३) असल्यास, मराठवाड्यातील प्रस्तावित रेल्वे मार्गाच्या कामासंदर्भात मा.परिवहन मंत्री यांनी विधानपरिषद सभागृहात दिलेल्या आश्वासनानुसार मा.केंद्रीय रेल्वेमंत्री यांच्याशी लोकप्रतिनिधींची बैठक केव्हा होणार आहे,
 - (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करून मराठवाड्यातील रेल्वे मार्ग सुरु करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 - (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय.

- (२) केंद्र शासनाने सन २०१५-२०१६ च्या अर्थसंकल्पीय वर्षात रु.१२५ कोटीची तरतूद केलेली आहे. तसेच सन २०१६-२०१७ च्या आर्थिक वर्षात केंद्र शासनाने रु.२०० कोटीची तरतूद केलेली आहे. राज्य शासनाने सन २०१५-२०१६ च्या आर्थिक वर्षात रु.५८ कोटी इतका निधी उपलब्ध करून दिलेला असून सन २०१६-२०१७ च्या आर्थिक वर्षात उपलब्ध होणाऱ्या नियतव्ययातून निधी उपलब्ध करून दिला जाईल.
- (३) मा.केंद्रीय रेल्वे मंत्री महोदयांशी विचार विनिमय करून बैठक ठेवण्यात येईल.
- (४) मराठवाड्यातील खामगाव-जालना व लातूर-नांदेड व्हाया अहमदपूर ही दोन रेल्वे मार्ग राज्य शासन व केंद्र शासन यांच्या भागीदारीतून SPV द्वारे करण्याचे केंद्र शासनाने प्रस्तावित केले आहे. तसेच मानवत रोड ते परळी वैजनाथ व बोधन-बिलोली-मुखेड-लातूर या दोन नवीन रेल्वे मार्गांच्या सर्वेक्षणास केंद्र शासनाने मंजूरी दिलेली आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठवाडा व पश्चिम महाराष्ट्रात दुध उत्पादनात घट झाल्याबाबत

(४९) * १४७४७ श्री.संजय दत्त : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मराठवाडा व पश्चिम महाराष्ट्रात दुध उत्पादनात मोठी घट झाली असून या दोन विभागातील दुध उत्पादक शेतकरी संकटात सापडले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार दुध उत्पादक शेतक-यांना दिलासा देण्यासाठी शासनाने आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) सन २०१४ च्या तुलनेत सन २०१५ मध्ये दूध उत्पादनात मराठवाडा विभागात २.५% इतकी घट दिसून आली तर पश्चिम महाराष्ट्र विभागामध्ये दूध उत्पादनात घट न होता १२.४% वाढ झाल्याचे दिसून आलेले आहे.

(२) व (३) माहे मार्च ते ऑगस्ट हा दूध संकलनाच्या दृष्टीने कृषकाळ समजला जातो. या काळात नैसर्गिकरित्या दूध संकलनात घट होत असते. शासनाकडून शेतकऱ्यांच्या हिताकरीता सातत्याने विविध उपाययोजना करण्यात येत असून गतिमान वैरण विकास कार्यक्रम, २८ जिल्ह्यांमध्ये हिरवा चारा उत्पादनाचा सुधारीत कार्यक्रम, जनावरांसाठी खनिज द्रव्ये मिश्रण व जीवनसत्व पुरवठा, निकृष्ट चारा सकस करून देणे, गाई-म्हशींची उत्पादकता वाढविण्यासाठी सर्वसमावेशक अनुवंशिक सुधारणा, कृत्रिम रेतनकार्य इ.उपाययोजना करण्यात येत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रामपूरी खुर्द (ता.पाथरी, जि. परभणी) येथील वाळू उपसा ठेका रद्द करणेबाबत

(५०) * १६६८१ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश

चव्हाण : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाथरी (ता.पाथरी, जि.परभणी) शहरास पाणीपुरवठा करणाऱ्या रामपूरी येथील पाणी पुरवठा योजनेस वाळू उपशामुळे अडचणी येत असल्याने सदरील वाळू उपसा ठेका रद्द करावा अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी प्रधान सचिव, महसूल यांच्याकडे सन २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पर्यावरण समितीच्या निकषांचा भंग होत असतांना तसेच पाथरी नगर परिषदेने पुर्वीच लेखी आक्षेप नोंदविला असतांनाही देण्यात आलेला वाळू उपसा ठेका रद्द करण्याबाबत प्रधान सचिव स्तरावरून कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदरील वाळू उपसा ठेका रद्द करून पाथरी शहरातील पाणीटंचाईस दिलासा देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

(२), (३) व (४) प्रस्तुत प्रकरणी जिल्हाधिकारी परभणी यांना शासनाच्या वाळू/रेती निर्गती धोरणातील तरतुदीनुसार जिल्हास्तरीय समितीमार्फत स्थळ पाहणी व सर्वेक्षण करून उचित निर्णय घेण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

चंद्रपूर जिल्ह्यात अवैधरित्या दारू विक्री सुरु असल्याबाबत

(५१) * १५२०६ श्रीमती शोभाताई फडणवीस, श्री.मितेश भांगडिया :

सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्ह्यात दारूबंदी असूनही मोठ्या प्रमाणात अवैधरित्या दारू विक्रीचे प्रकार सुरु असल्याचे दिनांक १४ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर दारु विक्रेते कधी भाजी टोपलीत तर शाळेच्या दप्तरात तर कधी डिझेल टँक मधून दारु विक्री करत असल्याचे प्रकार मोठ्या प्रमाणात दिसून आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार शासनाने सदर दारु विक्रीवर आळा घालण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे आहे.

- (२) राज्य उत्पादन शुल्क व पोलीस विभागाने केलेल्या कार्यवाहीत भाजीच्या टोपलीत शाळेच्या दप्तरातून आणि ट्रकच्या चेचिसच्या भागात पाण्याच्या कॅरिअर मध्ये अवैद्यरित्या दारुच्या विक्रीकरिता साठा आढळून आले आहे.
- (३) व (४) याप्रकरणी राज्य उत्पादन शुल्क विभाग आणि पोलीस विभागामार्फत महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियमातील कलम ९३ अंतर्गत गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत. आरोपींना मुद्देमालासह अटक करून गुन्हे तपासावर आहेत.

राज्य उत्पादन शुल्क विभागाने एप्रिल, २०१५ ते फेब्रुवारी, २०१६ या कालावधीत एकूण ७४५ गुन्हे नोंदविले आहेत. त्यापैकी २९२ वारस व ४५३ बेवारस गुन्हे असून एकूण २९९ आरोपींना अटक करण्यात आली असून एकूण रु.६९,६५,७२५/- किंमतीचा मुद्देमाला जप्त केला आहे. मुंबई दारुबंदी कायदा १९४९ चे कलम ९३ अंतर्गत एकूण ४२ गुन्हे नोंदविले आहेत.

पोलीस विभागामार्फत एप्रिल, २०१५ ते फेब्रुवारी, २०१६ पर्यंत ६१३० गुन्हे नोंदविण्यात येवून ७६७९ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे. राज्य उत्पादन शुल्क विभाग व पोलीस विभाग हे संयुक्तरित्या मोहिमा राबवून एकूण ९ गुन्हे नोंदविले असून ११ आरोपींना अटक करून एकूण रु.९,९१,५४५/- किंमतीचा मुद्देमाला जप्त केला आहे. चंद्रपूर जिल्ह्यात प्रभावीपणे दारुबंदीची अंमलबजावणी करण्याकरिता राज्य उत्पादन शुल्क विभाग व पोलीस विभाग यांच्या संयुक्तीने कारवाई करण्यात येते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दोंड व शिरूर (जि.पुणे) तालुक्यात पुनर्वसनाच्या बनावट
दाखल्याच्या आधारे जमीन हस्तगत केल्याबाबत**

(५२) * १८००४ श्री.अनिल भोसले, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.खवाजा बेग, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यातील दोंड व शिरूर तालुक्यात पुनर्वसनाच्या बनावट दाखल्यांच्या आधारे बोगस लाभार्थ्यांनी बळकावलेली सुमारे साडेसातशे एकर जमीन पुन्हा शासनाकडे जमा करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बनावट दाखले तयार करून सरकारी जमीन बळकाविल्याबद्दल संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, कारवाईचे स्वरूप काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे.

दोंड तालुक्यातील पर्यायी जमीन वाटपातील बनावट सही व शिक्क्यांसह जमीन वाटपाचे बनावट आदेश केलेल्या प्रकरणांचा शोध घेऊन त्यापैकी संशयास्पद असलेल्या ९६ प्रकरणांची फेरतपासणी करून ३३० एकर जमीन शासन जमा करण्यात आली आहे.

(२) व (३) सदर ६४ प्रकरणांत उपविभागीय अधिकारी, दोंड-पुरंदर यांचेमार्फत फेरतपासणीची कार्यवाही सुरु आहे. दोषी अधिकारी व कर्मचारी यांचेविरुद्ध फौजदारी गुन्हा दाखल करून त्यांचेवर निलंबनाची कारवाई करण्यात आली आहे. तसेच संदर्भिय फौजदारी गुन्ह्याचे प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोरोची (ता.हातकणंगले, जि.कोल्हापूर) येथील देशी व विदेशी मद्याची बनावट निर्मिती करणाऱ्या कारखान्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(५३) * १७६०३ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.हेमंत टकले, श्री.अनिल भोसले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोची (ता.हातकणंगले, जि.कोल्हापूर) येथील देशी व विदेशी मद्याची बनावट निर्मिती करणाऱ्या कारखान्यांवर कोल्हापूर राज्य उत्पादन शुल्क विभागाने छापा टाकून ६ व्यक्तींना अटक करून २ दुचाकी, ३ चारचाकी वाहनांसह ३५० ते ४०० विविध ब्रँडच्या दारुचे बॉक्सेस सह ४० ते ५० लाखांचा मुद्देमाल व मशिनरी जप्त केला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोरोची येथे देशी व विदेशी बनावट मद्याची निर्मिती करणाऱ्या व्यक्तींकडून मिळालेल्या माहितीमध्ये आंतरराष्ट्रीय मद्यनिर्मितीचे रॅकेट असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार बेकायदेशीर मद्यनिर्मिती कारखान्यांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच, कर्तव्यात कसूर व अक्षम्य दिरंगाई तसेच हेतूत सहकार्य करित असल्याबद्दल हातकणंगलेच्या उत्पादन शुल्क विभागात कार्यरत असलेल्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांविरुधात कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय. अधीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क तसेच संबंधित अधिकारी यांच्या मदतीने दिनांक १६.१२.२०१५ रोजी कोरोची, ता.हातकणंगले, जि.कोल्हापूर येथे अचानकपणे छापा टाकून बनावट विदेशी मद्याची निर्मिती करणाऱ्या कारखान्यांवर मुंबई दारुबंदी कायद्याचे कलम १९६५ (ब)(ड)(ई)(फ) ८३, १०८ अंतर्गत कार्यवाही करून गुन्हा नोंद करण्यात आलेला आहे. सदर गुन्ह्यात ६ व्यक्तींना अटक करून सदर गुन्ह्यात ३३६ बनावट मद्याचे बॉक्स पकडण्यात आले असून एकूण रु.३२,९४,८१०/- किंमतीचा मुद्देमाल जप्त करण्यात आला आहे. परंतु २ चाकी किंवा ३ चाकी वाहन जप्त करण्यात आलेले नाही.

(२) नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) व (५) या विभागातील अधिकारी/कर्मचारी यांना गुप्त माहिती प्राप्त होताच त्यावर वेळोवेळी कारवाई केलेली असल्याने त्यांच्याविरुद्ध कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. तसेच गुन्ह्यात अटक केलेल्या आरोपींविरुद्ध दोषारोपपत्र तयार करून मा.न्यायालयात सादर करण्यात आले आहे.

मॅक्सिकॅब वाहनाला परवानगी देण्याबाबत

(५४) * १७२९० श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सर्व प्रकारच्या (डिझेल व पेट्रोल) अॅपे रिक्षांना गुजरात राज्याच्या धर्तीवर मॅक्सिकॅब परवाने मिळावे या मागणीचे निवेदन अहमदनगर शहर अॅपे रिक्षा चालक व मालक संघटनेच्यावतीने दिनांक १९ व २० जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास उपप्रादेशिक परिवहन अधिकाऱ्यांना (अहमदनगर) देण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मॅक्सिकॅब वाहनाला परवानगी देण्याबाबत शासनाचे धोरण काय आहे,

(३) असल्यास, मॅक्सिकॅबला परवानगी देत नसल्यास, एसटी महामंडळाला अशाप्रकारची वाहतूक करण्यासाठी परवानगी देणार आहे काय, त्याचा तपशील काय आहे,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय.

(२), (३) व (४) मॅक्सिकॅब या संवर्गातील वाहनांची आसन क्षमता चालक सोडून ६ ते १२ एवढी असते. या संदर्भात मा.उच्च न्यायालय,मुंबई यांनी याचिका क्रमांक २७२३/१९९१ व २७२४/१९९१ मध्ये दि. २०.११.२०१२ रोजी दिलेल्या निर्णयाप्रमाणे मॅक्सिकॅब वाहतूकीचा एकाधिकार महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाकडे असल्यामुळे खाजगी व्यक्तींना मॅक्सिकॅब परवाने देता येणार नाहीत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नाशिक जिल्ह्यात ५० पेक्षा कमी पैसेवारी असलेल्या
शेतकऱ्यांना मदत मिळणेबाबत**

(५५) * १६२७१ डॉ.अपूर्व हिरे : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक जिल्ह्यात ५० पैशांपेक्षा कमी पैसेवारी असलेल्या गावांची संख्या किती आहे व तेथील शेतकऱ्यांना शासनातर्फे कोणत्या स्वरूपाची मदत करण्यात आली आहे,

(२) असल्यास, ५० पेक्षा कमी पैसेवारी असलेल्या गावातील शेतकऱ्यांना मदत उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) नाशिक जिल्ह्यात शासनाच्या दिनांक ९ नोव्हेंबर, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये १५७७ गावे ५० पैशांपेक्षा कमी आणेवारी असलेल्या गावांसाठी दिनांक २.१.२०१६ च्या शासन निर्णयानुसार रु.१८५.१० कोटी एवढा निधी वितरीत करण्यात आला असून सदर गावांसाठी विविध उपाययोजना जाहीर केल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विदर्भ आणि मराठवाडा भागातील उद्योगांना पुरविल्या
जाणाऱ्या वीज दरांचे सुसूत्रीकरण करण्याबाबत**

(५६) * १५२७८ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्रीमती दिप्ती चवधरी, डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अमरसिंह पंडित : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विदर्भ आणि मराठवाडा या भागासलेल्या भागातील उद्योगांना पुरविल्या जाणाऱ्या वीज दरांचे सुसूत्रीकरण करण्यासाठी माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये नागपूर विभागीय आयुक्तांच्या अध्यक्षतेखाली शासनाने नेमलेल्या समितीने आपला अहवाल शासनास सादर केला असून या समितीच्या अहवालातील शिफारशींचा अभ्यास करून शिफारशी करण्यासाठी मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली पुन्हा समिती नेमण्यात आलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विभागीय आयुक्तांनी सादर केलेल्या अहवालातील शिफारशींचे स्वरूप काय आहे व त्यावर अभ्यास करण्यासाठी पुन्हा समिती नेमण्याची कारणे काय आहेत,

(३) मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील समितीची रचना व कार्यकक्षा काय आहेत व समितीचा अहवाल केव्हा प्राप्त होणे अपेक्षित आहे ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) विभागीय आयुक्त नागपूर यांच्या अध्यक्षतेखाली सादर केलेल्या अहवालातील शिफारशींची आंतरविभागीय समितीत छाननी करून उपयुक्त मुख्य बाबी निश्चिंत करण्यासाठी मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली समिती नियुक्त करण्याचा निर्णय दि. ०५ जानेवारी, २०१६ रोजी झालेल्या मंत्री मंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आला.

(२) विभागीय आयुक्तांनी सादर केलेल्या अहवालात विदर्भ व मराठवाड्यातील औद्योगिक ग्राहकांना वीज दराने वीज वापरावर आधारीत अतिरिक्त सवलती देण्याबाबत शिफारस करण्यात आली आहे. सदर समितीने सादर केलेल्या अहवालातील शिफारशींची अंमलबजावणी करण्यापूर्वी अन्य संबंधित विभागांशी विचारविनिमय करणे आवश्यक असल्याने वरीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात आला आहे.

(३) मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली समितीमध्ये वित्त, नियोजन, उद्योग, सहकार वस्त्रोद्योग वा ऊर्जा या विभागांच्या सचिवांच्या समावेश आहे. सदर समितीने उपयुक्त मुख्य बाबी निश्चित करून शासनास अहवाल सादर केला आहे.

**राज्यात एसटी बसस्थानकालगतच्या परिसरातून
होणारी अवैध प्रवासी वाहतूक रोखण्याबाबत**

(५७) * १५३९० श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या बस स्थानकाच्या परिसरातून प्रवाशांची ने-आण करण्यासाठी योग्य परवाने नसतानाही अनेक बेकायदेरीत्या जीप, टमटम यासारखी खाजगी वाहने सर्रासपणे चालविली जात असल्याने एसटी महामंडळाला दररोज वीस कोटी तर वर्षाला तीन हजार कोटी रुपयांचे नुकसान सहन करावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अवैध वाहतुकीवर त्वरीत कार्यवाही करा असे आदेश मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक २२ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास एका जनहित याचिकेच्या सुनावणीच्या वेळी शासनास व एसटी महामंडळास दिलेले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पुणे जिल्ह्यात सुमारे नऊ हजार खाजगी वाहने एसटी बसस्थानका लगतच्या परिसरातून अवैध प्रवासी वाहतूक करित असल्याचे दिनांक २६ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सन २००१ साली मा.मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठाने विनापरवाना वाहतूक करणाऱ्या खाजगी वाहतूकदारांवर कारवाई करण्याचे आदेश दिले असतानाही मात्र खंडपीठाच्या आदेशानंतरही यासंदर्भात कोणतीही कार्यवाही झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीनुसार अवैध प्रवासी वाहतूक रोखण्याबाबत तसेच, विनापरवाना वाहतूक करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१), (२) व (३) होय,

(४) व (५) राज्य परिवहन महामंडळाच्या बसस्थानकांच्या २०० मीटर परिसरात खाजगी वाहने उभी करण्यात येऊ नये, असे आदेश पारित करण्यात आलेले असून सदर आदेशाच्या अनुषंगाने सर्व आगारांच्या व बसस्थानकांच्या परिसरात २०० मीटर "नो पार्किंग झोन" चे फलक लावण्यात आलेले आहेत. तसेच आगार कार्यक्षेत्रातून होणाऱ्या अवैध प्रवासी वाहतूक करणाऱ्या वाहनांचे प्रकार व वाहन क्रमांक यांची दैनंदिन माहिती संबंधीत पोलीस ठाणे यांना पत्राद्वारे देण्याची कार्यवाही राज्य परिवहन महामंडळाद्वारा करण्यात येते.

तसेच अवैध प्रवासी वाहतूकीस आळा घालण्याकरीता शासनाने दिनांक १४.०१.२०१६ रोजीच्या परिपत्रकान्वये सूचना निर्गमित केल्या आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नंदुरबार नगरपरिषदेच्या नवीन प्रशासकीय इमारतीसाठी
शासनाकडून जागा देण्याबाबत**

(५८) * १६१२८ श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्रीमती दिप्ती चवधरी : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नंदुरबार नगरपरिषदेच्या नवीन प्रशासकीय इमारतीसाठी पूर्वी न्यायालय असलेली जागा शासनाने दिली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्यास मा.महसूल मंत्री यांनी स्थगिती दिली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, स्थगिती देण्यामागील कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, याबाबतची स्थगिती किती दिवसात उठविण्यात येणार आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३), (४) व (५) नंदुरबार येथील सिटी सर्व्हे नं. ५७३ (क्षेत्र ५६६९.०० चौ.मी.) या जागेवरील जिल्हा सत्र न्यायालयाच्या जुन्या इमारतीच्या जागेचा ताबा नंदुरबार नगरपरिषदेस शासन जापन दिनांक १४/७/२०१४ अन्वये मंजूर करण्यात आलेला आहे. स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी, सदर जागा शासनाने ताब्यात घेवून इतर शासकीय कार्यालयांना मागणीनुसार देण्याबाबत केलेल्या विनंतीपत्राच्या अनुषंगाने शासन पत्र दिनांक १६/३/२०१५ नुसार सदर प्रकरणी वर नमुद शासन जापन दिनांक १४/७/२०१४ यास स्थगिती देण्यात आली आहे. तदनंतर कु. विजयमाला रमेश वळवी यांनी सदर जमीन वाटपाच्या विरोधात मा. मंत्री (महसूल) यांच्याकडे रिव्हीजन अर्ज दाखल केल्यानुसार मा. मंत्री (महसूल) यांनी दावा मिळकतीबाबत "आहे ती परिस्थिती कायम ठेवणे" बाबत दिनांक ८/४/२०१५ रोजी अंतरिम आदेश दिले आणि नंतर सदर प्रकरणी दिनांक २/१२/२०१५ रोजी सुनावणी घेवून प्रकरण फेरसुनावणीसाठी ठेवण्यास आदेशित केले आहे.

**वसई (जि.पालघर) तालुक्यात भूमि अभिलेख कार्यालयात जमीन
मोजणीचे निर्णय गैरपध्दतीने होत असल्याबाबत**

(५९) * १८०३४ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, अॅड.राहुल नार्वेकर :

सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वसई (जि.पालघर) तालुक्याच्या भूमि अभिलेख कार्यालयात जमीन मोजणीचे निर्णय दलालांमार्फत करण्यात येत असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,

(३) असल्यास, तदनुसार सामान्य नागरिकांच्या जमिनीच्या मोजणी संदर्भातील निर्णय तात्काळ व सुलभ पध्दतीने होण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) व (३) सर्वसाधारणपणे असे निदर्शनास आले नाही.

तथापि सप्टेंबर, २०१५ मध्ये झालेल्या एका जमीन मोजणीच्या प्रकरणात हद्दी दाखविण्याच्या टप्प्यावर, मोजणीची नोटिस तामील झाली नसल्याच्या कारणास्तव लगतच्या भूधारकांकडून नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये हरकत प्राप्त झाली होती. सदर प्रकरणी विहित प्रक्रिया पार पाडून नंतर नव्याने मोजणी करण्यात आली आहे.

मोजणी प्रकरणांचे नियंत्रण करणारी संगणक आज्ञावली "ई-मोजणी" दिनांक ०१/०१/२०१२ पासून राज्यामध्ये लागू करण्यात आली आहे. तसेच जमाबंदी आयुक्तांनी दि.८/०८/२०१३ च्या परिपत्रकान्वये मोजणी प्रकरणांचे संधारण, अभिलेख दुरुस्ती, अभिलेख नाशात काढणे इत्यादीबाबत सविस्तर कार्यपध्दती विहित केली आहे. मोजणी प्रकरण कार्यालयांत दाखल झाल्यापासून ते निकाली होईपर्यंतच्या विविध टप्प्यांचे नियंत्रण "ई-मोजणी" आज्ञावलीतून केले जाते. त्यामुळे याबाबतच्या कार्यवाहीत पूर्णतः पारदर्शकता आली असून अपवादात्मक प्रसंग वगळता राज्यात या आज्ञावलीची अंमलबजावणी सुरळीत व प्रभावीपणे सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

उरण (जि.रायगड) येथील जेएनपीटी येथे वाढत्या वाहतुकीच्या कोंडीबाबत

(६०) * १५९८० श्री.सुनिल तटकरे, श्री.प्रकाश गजभिये : तारांकित प्रश्न क्रमांक १३७३० ला दिनांक १८ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उरण (जि.रायगड) येथील जेएनपीटी येथे वाढती वाहतुकीची कोंडी, अनियंत्रित रहदारीमुळे अपघातात आतापर्यंत ६०० जणांना नाहक प्राण गमवावे लागले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या परिसरात रस्त्यावरून दीड लाख कंटेनरची क्षमता असताना रस्त्यावरून ४६ लाख कंटेनर ये जा करीत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वाढती वाहतूक लक्षात घेता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) अंशतः खरे,

जेएनपीटी परिसरात सन २०१३ ते २०१५ या कालावधीत घडलेल्या अपघातांची माहिती खालील प्रमाणे आहे.

सन	प्राणांतिक अपघात		गंभीर अपघात		किरकोळ अपघात	
	दाखल	मयत	दाखल	जखमी	दाखल	जखमी
२०१३	३३	३५	२३	२७	२०	२३
२०१४	२९	३०	२९	२८	३	३
२०१५	४१	४१	३१	५३	५	१५
एकूण	१०३	१०६	८३	१०८	२८	४१

(२) होय.

(३) जेएनपीटी न्हावाशेवा येथे जेएनपीटी पोर्ट सह जीटीआय, एनएसआयसीटी असे दोन खाजगी पोर्ट असून तीन्ही पोर्ट मध्ये आयात निर्यातीचे मोठ्या प्रमाणात कामकाज चालत असते त्यामुळे येणाऱ्या जाणाऱ्या वाहनांच्या संख्येत देखील वाढ झालेली आहे. त्यातच चौथ्या नियोजित पोर्टचे काम सुरु आहे. जेएनपीटी पोर्ट परिसरात वाहतूक कोंडी होऊ नये, वाहतूक सुरळीत रहावी याकरिता वाहतूक विभागामार्फत महत्वाचे चौक जंक्शन, सग्नल अशा ठिकाणी पॉईंट नेमून पोलीस अधिकारी व कर्मचारी यांचेकडून वाहतूक नियमन करण्यात येते.

वाहतूकीच्या दृष्टीकोनातून उपाययोजना करणेबाबत जेएनपीटी, न्हाय, सिडको, सा.बा.विभाग अशा संबंधित विभागांसोबत बैठकांचे आयोजन तसेच पत्रव्यवहार करण्यात आला असून खालील प्रमाणे उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत.

१. मुंबई जेएनपीटी पोर्ट रोड कनेक्टिव्हिटी कंपनी लि. यांचेमार्फत जेएनपीटी पोर्ट रोड कनेक्टिव्हिटी प्रकल्प ६/८ पदरी प्रकल्पाचे काम कंत्राटदारांना देण्यात आलेले आहे.
२. गव्हाणफाटा येथे वाहतूक चौकी कार्यान्वित करण्यात आली असून नमूद परिसरात वाहतूक नियमन करण्याकरिता अतिरिक्त मनुष्यबळ नेमण्यात आलेले आहे.
३. वाहतूक कोंडी व अपघातास आळा घालण्यासाठी पाडेघर येथील अनधिकृत कटस् बंद करण्यात आले आहेत.
४. पोर्ट परिसरात अवजड वाहने कोठेही पार्क होवून वाहतूक कोंडी होऊ नये याकरिता जेएनपीटीमार्फत पाच पार्किंग प्लॉट सुरु करण्यात आलेले आहेत.
५. दास्तानफाटा ते जासई, एकटघर, चिर्ले दिघोडे हा मार्ग जड-अवजड वाहनांकरिता बंद करण्यात आलेला आहे.
६. एनएच-४-बी मार्गावर पळस्पे सर्कल-डी पॉईंट-चिर्ले टोलनाका-द्रोणागिरी-करळ ब्रिज-वाय जंक्शन जेएनपीटी तसेच राज्य महामार्ग क्र.५४ वर गव्हाणफाटा-जासई-करळफाटा आणि आम्र मार्गावर उरणफाटा किल्ला जंक्शन-वहाळ-गव्हाणफाटा या मार्गावर रस्त्यांवर दोन्ही बाजूस जड व अवजड वाहनांसाठी वाहने उभी न करण्याबाबत नो पार्किंग झोन घोषित करण्यात आलेला आहे. तसेच जेएनपीटी व उरण पनवेल तालुक्यातील मुख्य व अंतर्गत मार्गावर कंटनेर फ्रेट सेटर (CFS) रिकाम्या कंटनेर यार्ड यांच्या प्रवेशद्वारालगत दोन्ही बाजूस १०० मीटर्स पर्यंतचा परिसर अवजड वाहनासाठी नो पार्किंग झोन घोषित करण्यात आलेला आहे.
७. गव्हाणफाटा ते उरणकडे जाणारे स्थानिक नागरिकांना वाहतूक कोंडीचा त्रास होऊ नये म्हणून गव्हाणफाटा ते जेएनपीटी जासईमार्गे जाणारे जड वाहनांचे वाहतूकीस दररोज सांयकाळी १७.०० वा ते रात्री २०.०० वा दरम्यान प्रवेशबंदी घोषित करण्यात आलेली आहे.
८. रस्ता सुरक्षेबाबत जनजागृती होण्याचे दृष्टीकोनातून नमूद परिसरातील विद्यार्थी, नागरीक त्याचप्रमाणे वाहनचालकांकरिता रस्ता सुरक्षा

जनजागृतीचे कार्यक्रम घेण्यात आले. वाहनांना रिफ्लेक्टर्स लावणे, रस्ता सुरक्षेबाबत जनजागृतीवर बॅनर्स/होर्डिंग्ज लावणे, वाहन चालकांकरिता डिफेन्सीव्ह ड्रायव्हिंग वर्कशॉप, शालेय व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांकरिता रस्ता सुरक्षेबाबत मार्गदर्शनपर व्याख्याने, विद्यार्थ्यांच्या रॅलीद्वारे जनजागृती असे उपक्रम रस्ता सुरक्षा अभियान अंतर्गत राबविण्यात आलेले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नांदेड विभागीय परिवहन कार्यालयातील अधिकारी/कर्मचारी
यांच्या मनमानी कारभाराबाबत**

(६१) * १५०५८ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नांदेड येथील विभागीय परिवहन कार्यालयात मनमानी कारभार सुरु असून कार्यालयातील अधिकारी/कर्मचारी हे सर्वसामान्य जनतेच्या समस्यांकडे लक्ष देत नसून दलालामार्फत सर्व कामे सुरु असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) हे खरे नाही.

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, नांदेड येथे दैनंदिन कामे करण्यासाठी मोठ्या प्रमाणावर नागरीक येत असतात. त्याचबरोबर अधिकृत वाहन विक्रेत्यांचे प्रतिनिधी, ड्रायव्हिंग स्कूलचे प्रतिनिधी त्यांच्या कामासाठी येतात.

तसेच कार्यालयात येणाऱ्या जनतेसाठी मार्गदर्शक फलक लावण्यात आले आहेत. प्रत्येक कक्षास क्रमांक देण्यात आले असून, सदर विभागात कोणते कामकाज चालते याबाबतची माहिती प्रदर्शित करण्यात आली आहे.

शिकाऊ तसेच पक्के लायसन्ससाठी ऑनलाईन अपॉईंटमेंट पद्धत सुरु असून, त्यामध्ये अपॉईंटमेंट असलेल्या उमेदवारांचे अर्ज स्वाकारण्यात येतात. तसेच शिकाऊ अनुज्ञप्तीकरिता स्टॉल प्रणालीवर परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतरच शिकाऊ अनुज्ञप्ती देण्यात येते व पक्क्या अनुज्ञप्तीकरिता चाचणी पथावर चाचणी घेण्यात येते.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कृषी उत्पादनाला योग्य भाव मिळण्याबाबत व राज्यात
वेगळा कृषी मुल्य आयोग स्थापन करण्याबाबत**

(६२) * १४८१६ श्री.माणिकराव ठाकरे : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात कृषी उत्पादनाला योग्य भाव मिळत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासनाने राज्यात वेगळा कृषी मुल्य आयोग स्थापन करण्याचे जाहिर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, कृषी उत्पादनाला योग्य भाव मिळावा याकरिता व राज्यात वेगळा कृषी मुल्य आयोग स्थापन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) शेतमालाचे खुल्या बाजारातील भाव हे मागणी व पुरवठ्याच्या प्रमाणानुसार निश्चित होत असतात. तर किमान हमीभाव केंद्र शासनाकडून घोषित केले जातात.

(२), (३) व (४) कृषी विभागाच्या शासन निर्णय दि.२३ एप्रिल, २०१५ अन्वये "राज्य शेतमाल भाव समितीचे रूपांतर "राज्य कृषी मूल्य आयोगात" करण्यात आलेले आहे.

शेतमालाला वाजवी हमीभाव मिळावेत म्हणून राज्य कृषि मूल्या आयोग केंद्र शासनाकडे नेहमीच आग्रही भूमिका घेत असते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे खारगाव खुर्द (ता.म्हसळा, जि.रायगड) येथील शेतकऱ्यांना खारजमिनी
बनावट अखत्यारपत्र तयार करून फसवणूक केल्याबाबत**

(६३) * १६५१२ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे खारगाव खुर्द (ता.म्हसळा, जि.रायगड) येथील शेतकऱ्यांना कसण्यासाठी सन १९७२ मध्ये खारभूमीमध्ये प्रत्येक ०.४१ एकर जागा दिली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, खारभूमी बंधारा तुटल्याने शेती नापीक झाल्याने तेथील स्थानिक लोकांनी जमिनीचे बनावट अखत्यारपत्र तयार करून शेतकऱ्यांची फसवणूक केली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, फसवणूक करणाऱ्या व्यक्तींविरुद्ध गुन्हा दाखल करून मूळ शेतकरी वा त्यांचे वारस यांच्या जमिनी परत देण्यासंबंधी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) खारभूमी योजने अंतर्गत खारलँड बोर्डकडून मौजे खारगाव खुर्द ता.म्हसळा येथील १२२ शेतकऱ्यांना सर्व्हे नं.३८/१ पैकी प्रत्येकी ०-४१-० हे.आर क्षेत्र कब्जेहक्काने देण्यात आलेले आहे.

(२) खारलँड विभागाने खारभूमी योजने अंतर्गत सदर जमिनीवर मातीचा बांध बांधलेला आहे. सततची भरती ओहोटी, उधान व अतिवृष्टी व महापूर यामुळे योजनेचा बांध कमकुवत झाला आहे. त्यामुळे खारे पाणी जमिनीत शिरून काही प्रमाणात जमिनी नापीक झाल्या आहेत. मात्र तेथील स्थानिक लोकांनी जमिनीचे बनावट अखत्यारपत्र तयार करून शेतकऱ्यांची फसवणूक केली असल्याची बाब निदर्शनास आलेली नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

टी.व्ही. ग्राहकांना चायना मेड कंपनीचे सेटटॉप बॉक्स

ऑपरिटरकडून बसविले जात असल्याबाबत

(६४) * १७४४४ श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमध्ये व ग्रामीण भागातील टी.व्ही.ग्राहकांना सेटटॉप बॉक्स अनिर्वाय केल्याने चायना मेड कंपनीचे सेटटॉप बॉक्स ऑपरिटरकडून बसविले जात असून सेटटॉप बॉक्सवर कंपनीचे नाव एमआरपी, उत्पादन व कालबाह्य तारीख, अधिकृत विक्रेता एजन्सी आदिचा उल्लेख देखील नसल्याच्या तक्रारी अनेक ग्राहक संघटनांनी शासनाकडे केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार या प्रकरणी कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अशा प्रकारच्या तक्रारी शासनाकडे प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.
(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद जिल्ह्यातील खाजगीसह सरकारी आणि गायरान जमिनीवर असलेल्या खदानीची मोजणीमध्ये नोंदी नसलेल्या अनेक खदानी निदर्शनास आल्याबाबत
(६५) * १५५६२ श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औरंगाबाद जिल्ह्यातील खाजगीसह सरकारी आणि गायरान जमिनीवर असलेल्या २२२ खदानीची मोजणी पूर्ण झाली असून या मोजणीच्यावेळी नव्याने ७८ खदानीचा शोध लागला असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, खदानीच्या मोजणीसाठी गौण खनिज विभागाचे अधिकारी, तहसिलदार, मंडळ अधिकारी यांचे पथक तालुकानिहाय तयार करण्यात आले असून १४४ खदानीची मोजणी करत असतांना प्रशासनाकडे नोंद नसलेल्या खदानी आढळून आल्याने या खदानीची मोजणी करण्याच्या सूचना उपजिल्हाधिकारी यांनी दिल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) जिल्हाधिकारी औरंगाबाद यांनी दिनांक २७/११/२०१५ च्या आदेशान्वये २४ खाणींची व दिनांक ०८/१२/२०१५ च्या आदेशान्वये जिल्ह्यातील खाजगीसह सरकारी व गायरान जमिनींवरील सर्व खाणींची ई.टी.एस. मशीनद्वारे मोजणी करण्याचे आदेश दिले होते. त्यानुसार तालुकानिहाय पथकांनी औरंगाबाद जिल्ह्यातील एकूण २४१ खाणींची मोजणी केली आहे. सदर मोजणी अहवाल सर्व तहसिलदार यांना पाठवून नियमानुसार कारवाई करण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत.

औरंगाबाद जिल्ह्यातील नवीन व जून्या सर्वच दगड खाणींची मोजणी करण्यात आली असून, त्यामध्ये नव्याने दगड खाणींचा शोध लागला अशी वस्तुस्थिती नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अमरावती जिल्ह्यास दुष्काळग्रस्त घोषित करून
नुकसानग्रस्तांना आर्थिक मदत देण्याबाबत**

(६६) * १६७२५ श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.हरिसिंग राठोड, डॉ.सुधीर तांबे, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती जिल्ह्यात मागील चार ते पाच वर्षांपासून निर्माण झालेल्या दुष्काळी परिस्थितीमुळे रब्बी पीक धोक्यात आले असून हरभरा उत्पन्न घेणाऱ्या शेतकऱ्यांचे एकरी एक ते दोन क्विंटल उत्पादन कमी झाल्याने भावही जेमतेम मिळत असल्याने शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान होत आहे तसेच शासनाच्या महसुली उत्पन्नात लक्षणीय घट झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तिवसा (जि.अमरावती) तालुक्यात सोयाबिनवर खोड किड व यालोमाझक या रोगांचा प्रादुर्भाव झाला असल्याने सोयाबिनच्या शेंगामध्ये दाणाच भरला नसल्याने त्यांची वाढही खुंटली आहे. शेतकरी हतबल झाला असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अमरावती जिल्ह्यात गौण खनिज व मनोरंजन कराची टक्केवारी घसरल्याने विकासकामांवर परिणाम होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, अमरावती जिल्ह्यात अंतिम पैसेवारी कमी असल्याने दुष्काळाबाबत प्रस्ताव शासनाकडे पाठविण्यात आला आहे, शासनाकडून अद्याप दुष्काळ घोषित करण्यात आला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, तदनुसार अमरावती जिल्ह्यास दुष्काळग्रस्त घोषित करून या जिल्ह्यातील हरभरा उत्पन्न घेणाऱ्या शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत, तिवसा तालुक्यात नैसर्गिक बाधित शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत तसेच महसुलात वाढ करण्याबाबत शासनाकडून कोणती उपाययोजना वा कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे,

(२) होय,

(३) हे खरे नाही.

(४) अमरावती जिल्ह्यात ५० पैशापेक्षा कमी आणेवारी असलेली गावे आहेत, परंतु जिल्ह्यातील पर्जन्यमान सरासरीच्या ८६.२ टक्के आहे. त्यामुळे दुष्काळसदृश्य परिस्थिती जाहीर केलेली नाही.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाशिम तालुक्यातील मोहजा रोड सावरगांव येथे गौण खनिजाचे
 अवैध उत्खनन व वाहतूक होत असल्याबाबत**

(६७) * १७१३३ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाशिम तालुक्यातील मोहजा रोड सावरगांव दरम्यान असलेल्या जि.प. लघु सिंचन विभागाच्या तलावातील गौण खनिजाचे अवैध उत्खनन व वाहतूक करण्याच्या प्रकल्पामध्ये तहसिलदार, वाशिम यांनी बुलडाणा जिल्ह्यातील श्रीपल सिध्द कन्स्ट्रक्शन, साखरखेडा या कंपनीला ३.४० कोटीचा दंड ठोठावल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर कंपनीकडून दंड वसूल करण्यासोबतच फौजदारी गुन्हे दाखल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय,

(२) व (३) संबंधित कंत्राटदार यांनी वाशिम तालुक्यातील मौजे मोहजारोड सावरगाव येथील जि.प. लघु सिंचन तलावातून २००० ब्रास मुरुम व दगडाचे अवैध उत्खनन करून मौजे नागठाणा ते मोहजा रस्त्याच्या कामासाठी वापर केल्याचे निदर्शनास आल्यावरून संबंधिताविरुद्ध दंडात्मक रक्कम आकारण्याविषयी आदेश पारित करण्यात आले आहेत. सदर प्रकरणी फौजदारी कारवाई करण्यात आलेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

त्र्यंबकेश्वर (जि.नाशिक) येथे बस स्थानकाचा परिसर स्वच्छ ठेवण्याबाबत

(६८) * १६९९९ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.हरिसिंग राठोड, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) त्र्यंबकेश्वर (जि.नाशिक) धार्मिक स्थळ असल्याने बसने येणाऱ्या प्रवाशांची संख्या मोठी असून बस स्थानकाच्या आवारात अस्वच्छता असल्यामुळे दुर्गंधी पसरली असून प्रवासी त्रस्त झाले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने बस स्थानकाचा परिसर स्वच्छ ठेवण्याबाबत काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय.

(२) व (३) सफाई कामगार हे वेळेवर न येणे, काम व्यवस्थित न करणे अशा प्राप्त झालेल्या तक्रारींची चौकशी करण्यात येवून संबंधीत सफाई कामगारांवर खातेनिहाय कारवाई करून त्यांना बडतर्फ करण्यात आले आहे व त्यांचे जागी नवीन सफाई कामगारांची नियुक्ती केली आहे. सध्या स्वच्छतेचे काम समाधानकारक व व्यवस्थित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शासनाने सातबारा, फेरफार व इतर दाखले ऑनलाईन बरोबरच हस्तलिखित दाखले देण्याबाबत

(६९) * १६६८५ श्री.हरिसिंग राठोड, डॉ.अपूर्व हिरे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने सातबारा,फेरफार व इतर दाखले ऑनलाईन केल्यामुळे हस्तलिखित दाखले बंद केल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ऑनलाईन डाटा अपलोड चे काम पूर्ण न झाल्यामुळे ऑनलाईन दाखले मिळत नाही दुसरीकडे हस्तलिखित दाखलेही मिळत नसल्यामुळे नागरिकांची प्रचंड गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, ऑनलाईन डाटा अपलोड न करण्याचे कारणे काय आहेत,
 (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार ऑनलाईन दाखले बरोबरच हस्तलिखित दाखले देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३), (४) व (५) राज्यातील शेत जमिनींचे अधिकार अभिलेख (गाव नमुना नंबर ७/१२) संगणकीकृत होऊन ऑन लाईन पध्दतीने अद्ययावत व्हावेत या दृष्टीने "ई-फेरफार प्रकल्प" कार्यान्वित करण्याचा निर्णय शासनाने दि. २३.०१.२०१३ च्य शासन निर्णयान्वये घेतलेला आहे. सदर प्रकल्पासाठी आवश्यक संगणक आज्ञावली राष्ट्रीय सूचना केंद्र, पुणे मार्फत विकसित करण्यात आली असून राज्यातील विविध तालुक्यांतील अधिकार अभिलेखांच्या डॅटा सीडीज "स्टेट डॅटा सेंटर" वर अपलोड करण्यात येत आहेत. आतापर्यंत एकूण ३५८ तालुक्यांपैकी २७६ तालुक्यांच्या डॅटा सीडीज स्टेट डॅटा सेंटरवर अपलोड करण्यात आलेल्या असून उर्वरित तालुक्यांच्या डॅटा सीडीज अपलोड करण्याची प्रक्रीया सुरु आहे. ज्या तालुक्यांच्या डॅटा सीडीज अद्याप अपलोड करण्यात आलेल्या नाहीत त्या तालुक्यात पूर्वीप्रमाणेच हस्तलिखित गा.न नं. ७/१२ च्या उताऱ्यांचे वितरण करण्यात येत आहे.

ई-फेरफार प्रकल्पाच्या अमंजबजावणीमध्ये क्षेत्रिय पातळीवर येणाऱ्या अडचणी विचारात घेऊन आज्ञावलीत आवश्यक त्या सुधारणा करण्यात आल्या आहेत. तसेच या कामी येणाऱ्या अडचणींचे तात्काळ निराकरण करण्यासाठी जिल्हा स्तरावर जिल्हा सूचना विज्ञान अधिकारी (तांत्रिक मार्गदर्शन) यांच्यासह निवासी उपजिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली समितीची स्थापन करण्यात आली आहे.

**डोंबिवली एमआयडीसी परिसरात प्रदूषण मोजमापाकरीता असलेली यंत्र
 महावितरणने वीज पुरवठा न केल्यामुळे वापराविना पडून असल्याबाबत**

(७०) * १८०४४ श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ
भाई जगताप : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
 (१) डोंबिवली एमआयडीसी परिसरात शासनाने दीड कोटी रुपये खर्च करून प्रदूषण मोजमापाकरीता अद्यावत यंत्रणा महावितरणकडून वीज पुरवठा न झाल्यामुळे गेल्या सहा महिन्यापासून वापराविना पडून असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, महावितरणकडून वीज पुरवठा सुरु करून सदर यंत्रणा कार्यान्वित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात बैलाच्या शर्यतीच्या बंदीबाबत

(७१) * १७३१७ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्रासह इतर राज्यात बैलांच्या शर्यतीच्या खेळावरील बंदी उठविणाऱ्या केंद्रीय पर्यावरण मंत्रालयाच्या अधिसूचनेस सर्वोच्च न्यायालयाने दिनांक १२ जानेवारी, २०१६ रोजी स्थगिती दिल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्य शासनाने राज्यात बैलांच्या शर्यतीवरील बंदीबाबत भूमिका स्पष्ट करून घेतलेल्या निर्णयाच्या कार्यवाहीचा तपशील काय आहे,
- (३) असल्यास, राज्यात बैल गाडी शर्यतीबाबत कोणताच निर्णय होत नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे आहे.

- (२) मा.सर्वोच्च न्यायालयात दाखल झालेल्या याचिकेवरील निर्णयानंतर पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
-

**खामगांव (जि.बुलडाणा) येथे नवीन उपप्रादेशिक,
परिवहन कार्यालय सुरु करणेबाबत**

(७२) * १६६०५ श्री.पांडुरंग फुंडकर : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) खामगाव (जि.बुलडाणा) येथे नवीन उपप्रादेशिक परिवहन कार्यालय सुरु करणेबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.मंत्री परिवहन यांचेकडे माहे डिसेंबर, २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान पत्राद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, खामगांव हे जिल्ह्यातील मध्यवर्ती तालुक्याचे ठिकाण असून याठिकाणी केंद्र व राज्य शासनाची बरीच कार्यालये आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, खामगांव, शेगाव, नांदुरा, जळगाव जामोद, संग्रामपूर, सोनाळा या गावातील नागरिकांना सुद्धा बुलडाणा येथे पासिंग व लायसन्स करिता जावे लागते, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर गावातील नागरिकांना होणारा त्रास थांबविण्यासाठी खामगाव येथे नवीन उपप्रादेशिक कार्यालय सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची करणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) व (२) होय.

(३) होय. उप प्रादेशिक कार्यालय, बुलडाणा यांच्यामार्फत प्रत्येक महिन्यात खामगाव येथे २, व शेगाव, नांदुरा, जळगाव जामोद येथे प्रत्येकी १ असे कॅम्प घेण्यात येतात. संग्रामपूर व सोनाळा येथे सध्या कॅम्प घेण्यात येत नाहीत. या कॅम्पच्या ठिकाणी शिकाऊ अनुज्ञप्ती, पक्के अनुज्ञप्ती, नवीन नोंदणी व वाहनाचे योग्यता प्रमाणपत्र देण्याचे काम करण्यात येते. या शिबीराच्या दिवसांव्यतिरिक्त जर वाहन/अनुज्ञप्तीधारकाचे कामकाज असल्यास बुलडाणा येथे येणे आवश्यक आहे. तसेच वाहन हस्तांतर, भाडे खरेदी करार, परवाना, ना-हरकत प्रमाणपत्र, अनुज्ञप्ती नुतनीकरण व इतर कामाकरिता मुख्यालय कार्यालय बुलडाणा येथे वाहन/अनुज्ञप्ती धारकास यावे लागते.

(४) व (५) राज्यामध्ये भविष्यकाळात नवीन प्रादेशिक/उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय निर्माण करण्याकरिता निकषांची तपासणी करून अहवाल सादर करण्यासाठी परिवहन आयुक्त यांच्यास्तरावर दिनांक ११.२.२०१६ च्या आदेशान्वये अभ्यास गटाची स्थापना करण्यात आली आहे.

**महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या आगार, तसेच
एसटी बस स्थानकात सीसीटीव्ही बसविण्याबाबत**

(७३) * १७७९८ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे : सन्माननीय परिवहन मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) प्रवाशांच्या सुरक्षेसाठी आणि महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या आगार, तसेच स्थानकातील कामकाजावर देखरेखीसाठी एसटी स्थानक आणि आगारात सीसीटीव्ही बसविण्याचा प्रस्ताव महामंडळाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने सल्लागारांची नियुक्ती केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सल्लागारांनी अहवाल महामंडळास दिला आहे काय, त्यावर शासनाने कोणता कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) या प्रस्तावावर अद्यापही शासनाने निर्णय घेतला नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) व (२) होय.

(३) व (४) महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या आगार आणि प्रवाशांच्या सुरक्षेसाठी तसेच स्थानकातील कामकाजावर देखरेखीसाठी एस.टी. स्थानक आणि आगारात सीसीटीव्ही बसविण्याचा प्रस्ताव महामंडळाच्या विचाराधीन आहे. केंद्रिय रस्ते वाहतूक व राजमार्ग मंत्रालय, भारत सरकार यांच्याकडून प्रकल्प निधी मिळविण्यासाठी विस्तृत प्रकल्प अहवाल (Detailed Project Report) तयार करण्याकरीता मध्यवर्ती रस्ते वाहतूक संस्था, पुणे (CIRT) यांची सल्लागार म्हणून नेमणूक केली आहे.

मध्यवर्ती रस्ते वाहतूक संस्था, पुणे यांनी अहवाल सादर केला असून त्यानुसार केंद्र शासनास प्रस्ताव सादर करण्याची बाब कार्यवाहीखाली आहे.

**राज्यात भूदान समितीद्वारे जिल्ह्यात भूमिहिनांना वाटप करण्यात आलेल्या
जमिनीच्या पट्यांचे भोगवटदार वर्ग बदलले जात असल्याबाबत**

(७४) * १८३५७ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील

गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात भूदान समितीद्वारे जिल्ह्यात भूमिहिनांना वाटप करण्यात आलेल्या जमिनीच्या पट्यांचे भोगवटदार वर्ग बदलले जात असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरील प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदरील प्रकरणातील दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) राज्यात वर्धा जिल्ह्यात काही प्रकरणी भूदान समितीद्वारे भूमिहिनांना वाटप केलेल्या जमिनीच्या पट्ट्याचे भोगवटदार वर्ग-२ मधून भोगवटदार वर्ग-१ याप्रमाणे रूपांतर झाल्याचे माहे जुलै, २०१५ व ऑक्टोबर, २०१५ च्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे. इतर जिल्ह्यात अशी बाब निदर्शनास आली नाही.

(२) व (३) वर्धा जिल्ह्यात आढळून आलेल्या प्रकरणात चौकशी सुरु असून चौकशी अंती दोषींवर कारवाई करण्याचे संकल्पित आहे. ता.हिंणघाट येथील एका प्रकरणात संबंधीत तलाठी यांना निलंबित करण्यात आले असून विभागीय चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला जिल्हा दुष्काळग्रस्त जाहिर करून कर्जमाफी
 योजनेचा लाभ मिळण्याबाबत**

(७५) * १८२४९ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) खरीप पिकांची पैसेवारी ५० पैशांपेक्षा कमी असल्याने अकोला जिल्ह्यातील सर्वच गांवांमध्ये दुष्काळी परिस्थिती असतांना शासनाने जिल्हा दुष्काळग्रस्त जाहिर करण्यात आलेला नाही, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, परवानाधारक सावकारांकडून कर्ज घेतलेल्या अकोला जिल्ह्यातील ५६ हजारांवर कर्जदार शेतकऱ्यांना कर्जमाफी योजनेचा लाभ मिळालेला नाही, जिल्ह्यात दुष्काळ जाहिर न केल्यामुळे व कर्जमाफी योजनेचा लाभ मिळालेला नसल्याने दुष्काळी परिस्थितीत शेतकरी हवालदिल झालेले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, शासनातर्फे जाहिर करण्यात आलेल्या दुष्काळी गावांच्या यादीत पैसेवारीत ५० पैशांपेक्षा कमी पैसेवारी असलेल्या जिल्ह्यातील केवळ ५५ गावांचा समावेश करण्यात आला असून जिल्ह्यातील उर्वरित ९४२ गावे शासनाने अद्यापही दुष्काळग्रस्त जाहिर करण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार जिल्हा दुष्काळग्रस्त जाहिर करण्याबाबत तसेच कर्जमाफी योजनेचा लाभ देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) अकोला जिल्ह्यात पर्जन्यमान सरासरीच्या ७९.१ टक्के असल्याने ५० पैसेपेक्षा कमी पैसेवारी आलेली गावे दुष्काळग्रस्त म्हणून जाहीर केलेली नाहीत. परंतु दिनांक २.३.२०१६ च्या शासन निर्णयानुसार कापूस, सोयाबीन व धान या पिकांना मदत केली आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अमरावती प्रादेशिक परिवहन कार्यालयातील ऑटोरिक्षांचे
स्पेअर पार्ट चोरीला गेले असल्याबाबत**

(७६) * १६७६९ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई

जगताप : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती प्रादेशिक परिवहन कार्यालयाने विविध कारवाईत जप्त केलेल्या ५८ ऑटोरिक्षांचे संपूर्ण स्पेअर पार्ट चोरीला गेले असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार दोषींवर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय.

(२) व (३) प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, अमरावती येथे विधीग्राह्य कागदपत्रे सादर न केल्यामुळे व मोटार वाहन कर थकीत बाकी असल्यामुळे तसेच वाहन मालकांनी या नोटीसची दखल न घेतल्याने ५५ ऑटोरिक्षा अटकावून ठेवलेल्या आहेत. सदर वाहनांचे स्पेअरपार्ट चोरीला जात असल्याचे रात्रपहारेकरी यांनी दिनांक ३.२.२०१५ रोजी कळविलेले आहे. यासंदर्भात पोलीसांची रात्री गस्त वाढविण्याबाबत तसेच सुट्टीच्या दिवशी गस्त पथकाकडून कार्यालयाचे परिसरासमोरून गस्त वाढविण्याबाबत पोलीस स्टेशन गाडगे नगर, अमरावती यांना कळविलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची बस सवलतीची सुमारे
२८०० कोटीची रक्कम शासनाकडे थकित असल्याबाबत

(७७) * १७२३७ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले,
अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.अमरसिंह पंडित : सन्माननीय
परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळातर्फे विद्यार्थी, अपंग, ज्येष्ठ
नागरिक अशा विविध प्रकारच्या २४ घटकांना सवलतीत प्रवासाची सुविधा दिली
गेली आहे, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, शासनाकडून सन २०१४-१५ व २०१५-१६ या आर्थिक वर्षात
सवलत मुल्याची प्रतिपूर्ती आगाऊ स्वरूपात न केल्याने सवलत मुल्याची
थकबाकी २८०० कोटी रुपये इतकी झाली आहे, हे ही खरे आहे काय

(३) असल्यास, सदरचे सवलत मुल्य प्राप्त करून घेण्यासाठी राज्य परिवहन
महामंडळाकडून कोणतीच कार्यवाही करण्यात येत नसल्याने महामंडळाची आर्थिक
स्थिती खालावली आहे, हे ही खरे आहे काय

(४) असल्यास, शासनाकडून सदरचे सवलत मुल्य प्राप्त करून घेण्यासाठी राज्य
परिवहन महामंडळाकडून कोणती कार्यवाही करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय,

(२) राज्य शासनाकडून महामंडळास सन २०१४-१५ अखेरीस रु.१२१७.२५ कोटी व
सन २०१५-१६ साठी रु.१६११.९३ कोटी असे एकूण रु.२८२९.१८ कोटी येणे प्रलंबित
होते. सदर रु.२८२९.१८ कोटी पैकी रु.११११.०५ कोटी महामंडळास प्राप्त झालेले
असून रु.१,७१८.१३ कोटी एवढी सवलत मूल्यांची प्रतिपूर्ती शिल्लक आहे.

(३) व (४) समाजातील विविध २४ प्रकारच्या घटकांना महाराष्ट्र राज्य मार्ग
परिवहन महामंडळाद्वारा शासनाच्या आदेशानुसार प्रवासात सवलत देण्यात येते.
सदर प्रवासखर्च सवलती मुल्य प्रतिपूर्ती संबंधित विभागांनी आगावू करण्याबाबत
दिनांक १०.०२.२०१४ च्या शासन निर्णयान्वये धोरण ठरविण्यात आले होते.
तथापि, कोणत्याही विभागाकडून सदर प्रतिपूर्ती न झाल्याने शासन स्तरावर सदर
धोरणाचा फेर विचार करण्यात येवून त्याप्रमाणे दिनांक २५.०२.२०१६ च्या शासन
निर्णयान्वये धोरण निश्चित करण्यात आले असून सदर शासन निर्णयान्वये
संबंधित सवलत योजनांबाबतचे अधिकार परिवहन विभागास देण्यात आले असून
दिनांक ०१.०४.२०१६ पासून प्रवास सवलत मुल्यांची प्रतिपूर्ती ही परिवहन
विभागाद्वारा करण्याचे आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

वीज कोसळून होणारे नागरिकांचे मृत्यू टाळण्यासाठी उपाययोजना करण्याबाबत

(७८) * १६४४० श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अमरसिंह पंडित :

तारांकित प्रश्न क्रमांक १११६६ ला दिनांक १८ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या

उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा

खुलासा करतील काय :-

(१) वीज पडून नागरिकांचे होणारे मृत्यू टाळण्यासाठी शासनाने रूपये १० कोटी खर्चून राज्यात विविध ठिकाणी वेदर बेग या कंपनीमार्फत २५० कि.मी. परिघात विजेचा धोका सांगणारे लायटनींग डिटेक्शन सेन्सॉर यंत्रणा बसविली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या यंत्रणेचे जिल्हास्तरावरील अधिकारी, कर्मचारी यांना प्रशिक्षणच नसल्याने या यंत्रणेचा लाभ होत नाही आणि या यंत्रणेचे अपडेटही मिळत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर यंत्रणा हाताळण्यासाठी शासनाकडून प्रशिक्षित अधिकारी व कर्मचारी यांची नेमणूक करण्यात येणार आहे काय,

(४) असल्यास, सदर यंत्रणा सुरु करून वीज कोसळून होणारे नागरिकांचे मृत्यू टाळण्यासाठी शासनामार्फत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची करणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) भारतीय उष्ण कटिबंधीय हवामान संस्था (IITM) भारत सरकार यांनी मे.अर्थ नेटवर्क (पूर्वीचे नांव मे.वेदन बेग) या कंपनीच्या माध्यमातून राज्यातील १९ ठिकाणी सेंसॉर यंत्रणा बसविली आहे.

(२) नाही.

(३), (४) व (५) आयआयटीएम, पुणे यांनी संबंधित सर्व जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन अधिकाऱ्यांना काही जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन अधिकाऱ्यांना त्याबाबतचे प्रशिक्षण देण्यात आले आहे. उर्वरित अधिकारी/कर्मचारी यांना आयआयटीएम, पुणे यांचेकडून लवकरच प्रशिक्षण देण्यात येणार आहे. सदर यंत्रणेद्वारे प्राप्त होणाऱ्या विजेच्या पूर्व सूचना भारतीय हवामान खात्याच्या हवामान विषयक सूचनांमध्ये अंतर्भूत करण्यासंदर्भात आयआयटीएम, पुणे आणि भारतीय हवामान खाते यांच्यात चर्चा सुरु आहे.

बीड जिल्ह्याचे विभाजन करून नविन अंबाजोगाई जिल्हा निर्मितीबाबत

(७९) * १६०८० श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.धनंजय मुंडे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११८४५ ला दिनांक १८ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यस्तरावर जिल्हा विभाजनाबाबत निकष ठरविण्याकरीता अपर मुख्य सचिव, महसूल यांच्या अध्यक्षतेखाली गठित समितीला दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१५ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या समितीने आपला अहवाल शासनाला सादर केला आहे काय, त्याचे निष्कर्ष कोणते आहेत,
- (३) असल्यास, अंबाजोगाई जिल्हा निर्मितीचा निर्णय शासन केव्हा घेणार आहे, नविन अंबाजोगाई जिल्हा निर्मितीचे प्रस्तावित स्वरूप कसे असणार आहे,
- (४) असल्यास, बीड जिल्ह्याचे विभाजन करून नविन अंबाजोगाई जिल्हा निर्मितीबाबत आयुक्त, औरंगाबाद यांच्या समितीने दिनांक ६ जानेवारी, २००९ रोजी शासनास सादर केलेल्या अहवालाबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) समितीने अद्याप अहवाल सादर केलेला नाही. समितीने अहवाल सादर करण्यासाठी मुदतवाढ देण्याबाबत केलेल्या विनंतीस अनुसरून समितीस मुदतवाढ देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(३) व (४) राज्यस्तरावर जिल्हा विभाजनाबाबत निकष ठरविण्याकरीता गठीत करण्यात आलेल्या समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर जिल्हा विभाजनाबाबत शासनाचे धोरण निश्चित करण्याचे संकल्पित आहे व त्या आधारे विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने बीड जिल्ह्यांचे विभाजन करून नवीन अंबाजोगाई जिल्हा निर्मितीबाबत सादर केलेल्या अहवाल विचारात घेऊन अंबाजोगाई नवीन जिल्हा निर्मितीबाबत यथोचित निर्णय घेण्याचे योजिले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेश/सूचनांचे पालन न करणाऱ्या वक्फ बोर्डाच्या
मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत**

(८०) * १६६८० श्री.अब्दुल्लाखान दुर्राणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मा.उच्च न्यायालय औरंगाबाद येथील याचिका क्र.२१३६/२०१५ प्रमाणे उच्च न्यायालयाने आदेश/सूचना देऊनही वक्फ बोर्डाचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी जुबाहची निविदा प्रक्रिया राबवून भंग केल्याबाबत त्यांच्या विरुद्ध कारवाई करण्यात यावी अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी प्रधान सचिव, अल्पसंख्यांक यांच्याकडे माहे २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान केली आहे काय,
- (२) असल्यास, जुबाहचा अधिकार डावलून मुल्ला कुटूंबियांची उपासमार करण्याचा प्रयत्न करणाऱ्या व मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेश/सूचनांचे पालन न करणाऱ्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या मनमानी कारभाराची प्रधान सचिव स्तरावरून चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (३) असल्यास, मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याविरुद्ध कारवाई व निविदा प्रक्रियेस स्थगितीबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

(२) व (३) प्रस्तुत प्रकरणी दिनांक ३.३.२०१५ च्या शासन पत्रान्वये वक्फ मंडळास आवश्यक ती कार्यवाही करण्याबाबत कळविण्यात आले आहे. तथापि, मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक २८.४.२०१५ रोजी दिलेल्या आदेशानुसार वक्फ मंडळाने टेंडर काढले होते. मात्र सदर टेंडर प्रक्रियेमध्ये कोणाही भाग घेतलेला नाही. सदर स्थितीत मुल्ला लोकच जुबाह/खांडखुंड चे काम करत असून त्यांच्यावर उपासमारीची वेळ आलेली नाही. मा.उच्च न्यायालयात याच विषयावर दाखल करण्यात आलेल्या याचिका क्र.२१३६/२०१५ प्रकरणी दिनांक २८.४.२०१५ रोजीच्या आदेशात महाराष्ट्र राज्य वक्फ न्यायाधिकरणामध्ये दाखल करण्यात आलेल्या RCC NO/६५/२०१५ प्रकरणी जो निर्णय होईल त्याप्रमाणे वक्फ मंडळाने पुढील कार्यवाही करावी असे आदेशित केले आहे. सदर प्रकरणी न्यायाधिकरणात अद्याप निर्णय प्रलंबित असल्याचा अहवाल दिनांक ३.३.२०१५ च्या पत्रान्वये वक्फ मंडळाने सादर केला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मूल (ता.मूल, जि.चंद्रपूर) येथे अतिवृष्टीमुळे तलावात सोडलेल्या
मच्छबिजाईची नुकसान झाल्याबाबत**

(८१) * १७६९८ श्रीमती शोभाताई फडणवीस : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११६०४
ला दिनांक १८ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय
मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मूल (ता.मूल, जि.चंद्रपूर) येथे २०१३-१४ या वर्षात अतिवृष्टीमुळे तलावात सोडलेल्या १९ तलावातील मच्छबिजाईची नुकसान होवूनही मच्छीमार सहकारी संस्था यांना नुकसान भरपाई मिळाली नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार मच्छीमार संस्थांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) नाही, हे खरे नाही.
(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पिंपरी-चिंचवड उपप्रादेशिक परिवहन कार्यालयाची नवीन इमारत उभारण्यात
येवूनही आरटीओचा कारभार जुन्याच इमारतीमधून सुरु असल्याबाबत**

(८२) * १८०१२ श्री.अनिल भोसले, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.अनिल तटकरे,
श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले :
सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पिंपरी-चिंचवड उपप्रादेशिक परिवहन कार्यालयाची नुतन इमारत (वास्तू) मोशी प्राधिकरणामध्ये उभारण्यात येवून सदर इमारतीचे उद्घाटन दिनांक ११ जुलै, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास होवूनसुद्धा आरटीओचा कारभार जुन्या इमारतीमधूनच होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सध्याची आरटीओची जुनी इमारत भाडेतत्वावर आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार नवीन इमारतीत आरटीओचे कार्यालय सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) असल्यास, नवीन इमारतीत आरटीओचे कार्यालय सुरु न करण्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) व (२) होय.

(३), (४) व (५) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पुणे यांच्यामार्फत इमारत बांधकामाची मुळ रक्कम रु.८.१० कोटी पैकी रुपये ७.२१ कोटी खर्च करण्यात आले आहेत. त्यानुसार कार्यालयीन इमारत बांधकाम पूर्ण झाले असले तरी पार्किंग तपासणी तळ, फायर फायटिंग, कॉम्प्युटर, फर्निचर, लिफ्ट, लॅन वायरिंग इत्यादी कामे अपूर्ण असल्याकारणाने नवीन इमारतीमध्ये स्थलांतर करण्यात आलेले नाही. सदर अतिरिक्त कामाकरिता रु.४.५० कोटी रकमेचा प्रस्ताव सादर करण्यात आला असून, त्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

मे.असोसिएटेड जनरल या कंपनीला दिलेल्या

भूखंडाचा गैरवापर होत असल्याबाबत

(८३) * १७६१२ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) श्री.अनिल गलगली यांनी मा.मुख्यमंत्री यांना माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी पत्र लिहून दिनांक ४ ऑगस्ट, १९८३ रोजी मे.असोसिएटेड जनरल या कंपनीला दैनिक नॅशनल हेराल्ड व कौमी एकता वृत्तपत्र, नेहरु स्मारक वाचनालय व संशोधन केंद्र उभारण्यासाठी ४,१८६ वर्ग मिटर दिलेल्या भूखंडाचा गैरवापर झाला असल्याची तक्रार केली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर तक्रारीमध्ये त्यांनी नमूद केलेल्या प्रमुख बाबी कोणत्या त्या भूखंडावर उभारण्यात आलेल्या बेकायदेशीर ११ मजली इमारतीत कोणकोणत्या व्यक्तींना सदनिका देण्यात आल्या आहेत, तसेच ज्या व्यक्ती वा संस्थेला सदर भूखंड ज्या उद्देश व कारणाकरिता देण्यात आला होता, त्या उद्देश व कारणाकरिता तो भूखंड वापरण्यात आला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणाचा सर्व तपास पूर्ण झाला आहे काय, तपासात दोषी असलेल्या व्यक्तींविरुद्ध काय कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) मा.मुख्यमंत्री कार्यालयातील संगणक प्रणालीवर माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान असे पत्र प्राप्त झाल्याचे आढळून आले नाही.

(२) व (३) मे. असोसिएटेड जर्नल्स (मुंबई) लि. यांना शासनाकडून कब्जाहक्काने मंजूर करण्यात आलेल्या मो.वांद्रे, स.क्र. ३४१ (न.भू.क्र. ६२९) पै. एकूण ३४७९.२६ चौ.मी. जागेवर बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून पाचव्या मजल्यापर्यंतच्या (२५.८ मी.उंच) बांधकामास परवानगी देण्यात आली असून पार्किंगसाठी २ लेव्हल बेसमेंट, तळमजला पार्ट कार्यालय व पार्ट अँट्रीयमसाठी आणि एक ते पाच मजले कार्यालयाच्या वापरासाठी मंजूरी देण्यात आली आहे. सदर भूखंडावर पाच मजल्याचे बांधकाम झालेले आहे.

प्रस्तुत प्रकरणी शासनाकडे प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, दिनांक १४.१.२०१६ अन्वये एक सदस्यीय समिती नेमण्यात आली होती. चौकशी समितीने नुकताच शासनास अहवाल सादर केला आहे. चौकशी अहवालाची छाननी करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे विभागामध्ये वीज चोरी करणाऱ्यांवर दंड आकारून वीज चोरीची रक्कम वसूल करण्याबाबत

(८४) * १७२९६ श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे विभागामध्ये महावितरण या कंपनीने कारवाई करून ४ ते ५ कोटी रुपयांची वीज चोरी पकडली, पुणे शहरातील विश्रांतवाडी परिसरातील टिंगरे नगरमधील हॉटेल समईच्या व्यवस्थापनाने वीज मिटरमध्ये फेरफार करून २९,०९१ यूनिटची वीज चोरी केल्याची बाब पुणे परिमंडळाचे मुख्य अभियंता, रामराव मुंडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली अधीक्षक अभियंता, कार्यकारी अभियंता, अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता यांनी दिनांक ३ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास टाकलेल्या धाडीत निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(२) असल्यास, हॉटेलचे वीज जोडणीधारक कमल मिरेकर व वीज वापरकर्ता शिवराम राय यांचेविरोधात कारवाई करून सदर हॉटेल समईच्या व्यवस्थापनाकडून दंडासह रक्कम वसूल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, विमान नगर, पुणे येथील गंगा इम्पोरिया बिल्डिंग मध्ये मे.इन्फोनेट बीपीओ सर्व्हिसेस लिमिटेड कंपनीमध्ये वीज मिटरमध्ये फेरफार करून १ लाख ३७ हजार ५६८ युनिटची वीज चोरी केल्याची बाब दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास, निदर्शनास येऊन कंपनीच्या संचालक मंडळाविरुद्ध दिनांक २८ नोव्हेंबर, २०१५ रोजी महावितरणने गुन्हा दाखल केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, इन्फोनेट बीपीओ सर्व्हिसेसने रूपये ३७ लाख ८१ हजार ९४५ च्या केलेल्या वीज चोरी प्रकरणी त्यांचेकडून मूळ बिल व दंडापोटी रक्कम वसूल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,

(६) असल्यास, तदनुसार वीज चोरीसाठी करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच, वीज चोरी करणाऱ्यांकडून दंड आकारून वीज चोरीची रक्कम वसूल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हॉटेल समई वीज जोडणीधारक कमल मिरेकर व वीज वापरकर्ता शिवराम राय यांच्या विरोधात विद्युत कायदा, २००३, अन्वये दंडात्मक कारवाई करण्यात आली असून दि. ०२.०१.२०१६ अन्वये गुन्हा नोंदविण्यात आलेला आहे. तसेच वीज चोरी दंडाची रक्कम रु. ५,१९,०५०/- व तडजोड रक्कम रु. २,९०,०००/- वसूल केलेली आहे.

(३) होय, हे खरे आहे

(४) मा. सत्र न्यायालय, पुणे यांच्या निर्देशानुसार महावितरण कंपनीने ग्राहकाकडून लावलेल्या दंडाची २५ टक्के रक्कम रु. ९,४५,५००/- (हप्ता) वसूल करून घेतली आहे.

(५) वीज चोरी प्रकरण न्यायप्रविष्ट असून, संबंधित वीज ग्राहकांचा वीज पुरवठा खंडीत करण्यात आलेला आहे.

(६) सदरील वीज चोरी करणाऱ्यांवर विद्युत कायदा, २००३ अन्वये कार्यवाही करून महावितरण रास्तापेठ पोलीस स्टेशन येथे गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत, तसेच वीज चोरीपोटी नियमानुसार व मा. सत्र न्यायालय, पुणे यांचे निर्देशानुसार वीज चोरीची रक्कम वसूल करण्यात आलेली आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोकणातील जैतापूर येथील अणुऊर्जा प्रकल्पाबाबत

(८५) * १६७१६ श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय

दत्त : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोकणातील जैतापूर येथील अणुऊर्जा प्रकल्प सन २०१७ च्या प्रारंभी सुरु करण्याचे संयुक्त लक्ष भारत आणि फ्रान्सने ठेवलेले असून जैतापूर येथे सहा अणुभट्ट्यांच्या निर्मितीसाठी दोन्ही देशांच्या औद्योगिक कंपन्या माहे फेब्रुवारी २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान तांत्रिक आणि व्यापारविषयक चर्चा पूर्ण करणार आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबतची नेमकी वस्तुस्थिती काय आहे, यांसदर्भात शासनाची भूमिका काय आहे,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) जैतापूर अणुऊर्जा विद्युत प्रकल्पाच्या जलद उभारणीसाठी पथदर्शक आराखडा तयार करावा असे ठरले असून सदर प्रकल्प उभारणीचे काम सन २०१७ मध्ये सुरु करण्याचे प्रयत्न आहेत.

(२) व (३) सदर प्रकल्प केंद्र शासनमार्फत उभारण्यात येत आहे. या प्रकल्पासाठी फ्रान्स देशासोबत जैतापूर येथील सहा अणुभट्टी संच उभारण्याच्या अंमलबजावणीसाठी तांत्रिक व आर्थिक बाबी विषयीची चर्चा प्रगतीपथावर आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात विशेषतः वसई (जि.पालघर) पूर्व भागातील खाडीत

अवैधरित्या होणारे रेती उत्खनन रोखण्याबाबत

(८६) * १७२२० श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.संजय दत्त,

श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मोठ्या प्रमाणात अवैध रेती उत्खनन होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वसई (जि.पालघर) पूर्व भागातील खाडीत बंदी असतानाही मोठ्या प्रमाणात रेती उत्खनन होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, नायब तहसिलदार, वसई यांनी गेल्या नऊ महिन्यांत सुमारे रूपये ११ कोटीची दंडाची वसुली केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार राज्यातील अवैध रेती उत्खननास पूर्णपणे बंदी आणण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन/वाहतुकीस आळा घालण्यासाठी राज्यात जिल्हा स्तरावर तसेच तालुका स्तरावर दक्षता पथके गठीत करण्यात आली असून, सदर पथकांनी केलेल्या तपासणीत अवैध उत्खनन/वाहतुकीची काही प्रकरणे दृष्टोत्पत्तीस आलेली आहेत.

(२) महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांनी वसई तालुक्यात वैतरणा नदी व खाडीपात्रातील नौकानयन मार्ग सुकर करण्यासाठी निश्चित करून दिलेल्या ठिकाणी हातपाटीद्वारे रेती उत्खननासाठी जानेवारी, २०१६ पर्यंत १९ परवाने देण्यात आले असून, त्यांच्यामार्फत रेती उत्खनन सुरु आहे.

(३) वसई तालुक्यातील मौजे खानिवडे, शिरगांव, खार्डी, काशिदकोपर व चिखलडोंगरे येथे महसुल विभाग, परिवहन विभाग व पोलीस विभागामार्फत दिनांक ३०.६.२०१५ व २१.२२.२०१५ रोजी केलेल्या तपासणीत जप्त केलेला ५३३२ ब्रास रेती साठा व यापूर्वी जप्त केलेला रेतीसाठा असा एकूण १७,८१८ ब्रास रेतीसाठ्याचा लिलाव करून रु.१०,८०,७२,४००/- एवढी रक्कम शासनास प्राप्त झाली आहे.

(४) गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन/वाहतुकीस पूर्णपणे आळा घालण्यासाठी अवैध उत्खनन/वाहतुकीच्या प्रकरणांत गौण खनिजाच्या बाजारभावाच्या ५ पट दंड आकारणे, अवैध उत्खनन व वाहतुकीसाठी वापरण्यात आलेली यंत्रसामग्री व वाहने जप्त करणे, प्रकरणपरत्वे वाळू तस्करांविरुद्ध एम.पी.डी.ए. अधिनियमांतर्गत कारवाई करणे, गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन व वाहतुकीस प्रतिबंध आणण्याच्या दृष्टीने जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली पोलीस आयुक्त/पोलीस अधीक्षक, प्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांची समिती स्थापन करणे इत्यादी उपाययोजना करण्यात आलेल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अल्पसंख्याक विकासाच्या सर्वांगिण विकासासाठी स्वतंत्र
संचालनालय स्थापन करण्याबाबत**

(८७) * १७७६० श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.खवाजा बेग, श्री.विक्रम काळे, श्री.अनिल भोसले, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील अल्पसंख्याक समाजाच्या सर्वांगिण विकासासाठी स्वतंत्र संचालनालय स्थापन करण्यात यावे अशी मागणी अल्पसंख्याक आयोगाने माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त मागणीवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील सहकारी दूध संघाकडून खरेदी केलेल्या
दूधाची थकित रक्कम देण्याबाबत**

(८८) * १४८६३ श्री.माणिकराव ठाकरे : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील सहकारी दूध संघाकडून खरेदी केलेल्या अतिरिक्त दूधाच्या दोन महिन्यांच्या बिलापोटी सुमारे ४५ कोटी रुपये शासनाने थकविल्याने दूध संघांसह दूध उत्पादक शेतक-यांच्या अडचणी वाढल्या असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने थकबाकी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) निरंक.

आरसीएफ प्रकल्पग्रस्तांना सेवेत सामावून घेण्याबाबत

(८९) * १६५२० श्री.जयंत पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२२१९ ला दिनांक १८ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) थळ-वायशेत (ता.अलिबाग, जि.रायगड) येथील आरसीएफ प्रकल्पांसाठी स्थानिकांच्या जमिनी संपादित केलेल्या प्रकल्पग्रस्तांना जिल्हाधिकारी,रायगड यांनी पात्र ठरविलेल्या प्रकल्पग्रस्तांनी धरणे आंदोलन, बेमुदत उपोषण करूनही माहे जानेवारी २०१६ अखेरपर्यंत त्यांना कोणताही न्याय दिला नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पात्र प्रकल्पग्रस्त बेकार असतानाही आरसीएफ कंपनीमध्ये भरती प्रक्रिया सुरु असतानाही प्रकल्पग्रस्तांना नोकरीमध्ये सामावून न घेण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,

(४) असल्यास, तदनुसार आरसीएफने याबाबत निर्णय घेऊन प्रकल्पग्रस्तांच्या न्याय मागणीनुसार सेवेत सामावून घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

आरसीएफ कंपनीमध्ये ३८५ प्रकल्पबाधित कुटुंबांतील ६१७ पात्र प्रकल्पग्रस्त व्यक्तींना नोकरीत सामावून घेण्यात आले आहे.

(२), (३) व (४) सध्या थळ येथील आरसीएफ कंपनीमध्ये भरती प्रक्रीया सुरु नाही. आरसीएफ थळ प्रकल्पासाठी संपादन केलेल्या जमिनीच्या मूळ प्रकल्पग्रस्त खातेदारांची संख्या ३८५ होती व खातेदारांच्या कुटुंबातून प्रत्येकी एक याप्रमाणे ६१७ प्रकल्पग्रस्तांना नोकऱ्या देण्यात आलेल्या आहेत. आरसीएफ कंपनीने

महाराष्ट्र शासनाविरुद्ध मा. उच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या रिट पिटीशन क्रमांक ६४०८/२००५ मध्ये न्यायालयाने कंपनीने विस्तारीकरण केल्यास प्रकल्पग्रस्तांचा प्राधान्याने विचार व्हावा असे निदेश दिले होते. तसेच मा.न्यायालयाने निवृत्त न्यायाधिकांचा एक सदस्यीय आयोग स्थापन केला होता. या आयोगाने ३८५ कुटुंबातील ६१७ व्यक्तींना सामावून घेऊन कंपनीने नोकरीबाबतची सर्व आश्वासने पूर्ण केली असल्याने यापुढे प्रकल्पग्रस्तांना नोकरीत सामावून घेणे बंधनकारक नाही असा निर्णय दिला होता.

सन २०१३ मध्ये तात्कालिन मंत्री (म. व पु.) यांनी बैठक घेऊन "आरसीएफ प्रकल्पग्रस्त कुटुंबांना देण्यात आलेले दाखले, नोकरी दिलेल्या प्रकल्पग्रस्तांची संख्या, दाखला असलेले परंतु नोकरी न मिळालेले प्रकल्पग्रस्त याबाबतची माहिती घेऊन प्रकल्पग्रस्तांची यादी तपासावी आणि तात्कालिन मा.खासदार श्री. अनंत गिते यांचे पिटीशन कमिटीने दिलेले आदेश आणि त्यावर आरसीएफ कंपनीने केलेला पत्रव्यवहार/कार्यवाही यांची तपासणी करून जिल्हाधिकारी रायगड यांनी निश्चित किती प्रकल्पग्रस्तांना आदेश द्यावेत" असे निदेश दिले होते. तथापि थळ येथील प्रकल्पग्रस्तांना दिलेल्या मुळ प्रकल्पग्रस्त दाखल्याचे रजिस्टर उप सचिव, महसूल व वन विभाग यांचेकडून सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई यांचेकडे पाठविण्यात आले होते. परंतु आयोगाशी पत्रव्यवहार करूनही ते प्राप्त न झाल्याने त्याची पडताळणी करता येत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद जिल्ह्यातील गौण खनिजांच्या अवैध वाहतुकीबाबत

(९०) * १५५७५ श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद जिल्ह्यात खाणींची तपासणी सुरु असतांना महसूल, पोलीस आणि आरटीओ यांच्या माध्यमातून आठवडाभर गौण खनिजांच्या अवैध वाहतुकीची तपासणी करण्यात येणार असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त जिल्ह्यात गौण खनिज माफियांमार्फत मोठ्या प्रमाणात दररोज अवैध मार्गाने गौण खनिज विक्री करण्याचे प्रकार सर्रास घडत असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने गौण खनिज माफियांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच अवैधरित्या होणारे गौण खनिजाची वाहतुक रोखण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) औरंगाबाद जिल्ह्यात वाळूच्या अवैध उत्खनन/वाहतूकीस आळा घालण्यासाठी महसूल, परिवहन व पोलीस विभागाच्या संयुक्त तपासणीसाठी पथके स्थापन करून, ५ तपासणी नाक्यांवर दिनांक ७.१.२०१६ ते दिनांक १५.१.२०१६ या कालावधीत तपासणी करण्याचे ठरविण्यात आले होते.

त्याअनुषंगाने तपासणी नाका क्रमांक १ ते ४ येथे अवैध गौणखनिज वाहतुकीची वाहने आढळून आलेली नाहीत. मात्र, तपासणी नाका क्रमांक ५ येथे दिनांक १०.१.२०१६ रोजीच्या तपासणीवेळी अवैध वाळू वाहतूक करणारा १ ट्रक पकडण्यात आला होता. सदर वाहनाचे वजन करण्यासाठी नेत असताना, ट्रक मधील शासकीय कर्मचाऱ्यास सदर वाहनातून जबरदस्तीने उतरवून ट्रक पळवून नेण्यात आला. सदर प्रकरणी संबंधितांविरुद्ध पोलीसात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

तसेच औरंगाबाद जिल्ह्यात, जिल्हास्तरावर व तालुकास्तरावर दक्षता पथके स्थापन करण्यात आली असून, सदर पथकांनी सन २०१५-१६ मध्ये गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन/वाहतुकीच्या ६९२ प्रकरणांत रु.२,५८,६३,३४९/- एवढा दंड वसूल करण्यात आला आहे. तसेच ६४ गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील महापालिका आणि नगरपालिका हद्दीतील जमिनीवर
बांधकाम करण्याची परवानगी देण्याबाबत**

(९१) * १६७३० श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, अॅड.निरंजन डावखरे, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम १९६६ चे कलम ४२ अ(१), मधील तरतुदीनुसार स्थानिक संस्थांच्या हद्दीतील जमिनीचा वर्ग भोगवटा (अकृषिक परवानगी) व भार विनिश्चितचे प्रमाणपत्र मिळण्याकरिता संबंधित विकासक/बांधकाम व्यावसायिकांनी व नागरिकांनी दाखल केलेल्या प्रस्तावास जिल्हाधिकाऱ्यांची मंजूरी घेणे बंधनकारक आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त अधिनियमातील या तरतुदीमध्ये अंशतः सुधारणा करून गावठाण जमीनीवरील अकृषिक परवानगी (N.A.) अट रद्द करण्याचा शासनाने निर्णय घेतल्याचे तथापि सदर कलमांतर्गत जमिनीच्या भोगवटा, वर्ग आणि भार विनिश्चितीकरण यासंदर्भातील तरतूद मात्र रद्द केली नसल्याचे दिनांक २१ जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांकडून जमिनीच्या श्रेणी विनिश्चितीकरणाच्या प्रस्तावास मंजूरी मिळण्यास विलंब होत असल्याने, जमीन श्रेणी विनिश्चिती करण्याची अट देखील रद्द करण्याबाबत निवेदने स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी तसेच विकासक/बांधकाम व्यावसायिकांनी मा.मुख्यमंत्री, मा.महसूल मंत्री, तसेच मा.नगरविकास, राज्यमंत्री यांना सादर केले असल्याचेही माहे जानेवारी, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर अधिनियमातील कलम ४२ अ(१) मधील असलेल्या जमिनीच्या श्रेणी विनिश्चितीकरणाची तरतूद शिथिल करण्याच्या कार्यवाहीबाबत संबंधितांना सूचना देण्यात येतील असे मा.मंत्री महोदयांनी संसदीय आयुधाच्या माध्यमातून आश्वासित केले होते, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शेतकऱ्यांचे आर्थिक नुकसान टाळण्यासाठी शासनास सादर केलेल्या निवेदनाच्या अनुषंगाने मा.मंत्री महोदयांच्या आश्वासनानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३), (४) व (५) महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १०६६ मध्ये सुधारणा करून कलम ४२ अ हे नवीन कलम अंतर्भूत करण्यात आले आहे. सदर कलम ४२ अ (१)(अ) अन्वये प्रारूप किंवा अंतिम विकास योजना लागू असलेल्या क्षेत्रात भोगवटादार वर्ग-१ च्या जमिनीच्या अकृषिक वापरासाठी जिल्हाधिकारी यांच्या परवानगीची गरज नसून संबंधित नियोजन प्राधिकरण अर्जातर्गत जमिनीचा भोगवटा, तिचा वर्ग आणि अशा जमिनीवरील भार याची विनिश्चिती संबंधित महसूल प्राधिकाऱ्याकडून करून घेऊन महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १०६६ च्या तरतूदीनुसार अशा जमिनीच्या विकासाची परवानगी देऊ शकेल, अशी तरतूद करण्यात आली आहे. सदर कलमान्वये केलेल्या दुरुस्त्या अधिक प्रभावीपणे कार्यान्वित करण्यासाठी व त्यामध्ये सुस्पष्टता आणण्यासाठी शासनाने दिनांक २२.१.२०१६ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करून क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांना स्पष्ट सूचना दिलेल्या आहेत.

त्यानुसार, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मधील कलम ४२ अ (१)(अ) अन्वये भोगवटादार वर्ग-१ व्यक्तीने बांधकाम परवानगीसाठी नियोजन प्राधिकरणाकडे अर्ज केल्यावर नियोजन प्राधिकरण हे संबंधित तहसिलदाराकडून सदर जमिनीचा भोगवटा, तिचा वर्ग व तीवरील भार याबाबतची विनिश्चिती करून घेईल व तदनंतर बांधकाम परवानगी देईल. नियोजन प्राधिकरणाने बांधकाम परवानगी दिल्यानंतर अशा जमिनीवर अनुज्ञेय होणाऱ्या वापरानुसार रूपांतरण कराचा व अकृषिक कराचा भरणा केल्यानंतर त्यासंदर्भातील सनद देण्यात येईल.

विविध प्रकारच्या प्रकरणांमध्ये संबंधित जमिनीवर काही बोजा आहे, किंवा सदर जमीन भोगवटादार वर्ग-२ ची नाही इत्यादी बाबींची खात्री महसूल अभिलेखावरून करून घेणे क्रमप्राप्त व आवश्यक असल्यामुळे भोगवटादार वर्ग-१ च्या जमिनीसंदर्भात विकास परवानगी देण्यापूर्वी संबंधित तहसिलदारांकडून जमिनीचा भोगवटा, तिचा वर्ग व तीवरील भार याविषयी विनिश्चितीकरण करण्याची तरतूद रद्द करण्याची बाब सद्यःस्थितीत विचारात घेणे उचित होणार नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

वाशिम जिल्ह्यातील वाशिम ते मालेगांव रस्त्यावरील झोडगा
येथील २२० केव्ही उपकेंद्राचे बांधकाम रखडल्याबाबत

(९२) * १७१४३ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई

जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय उर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा
खुलासा करतील काय :-

(१) वाशिम जिल्ह्यातील वाशिम ते मालेगांव रस्त्यावरील झोडगा येथील २२०
केव्ही उपकेंद्राचे बांधकाम दोन वर्षांपासून रखडले असून कोट्यावधीचे यंत्र
वापराविना पडून आहे, २२० केव्ही उपकेंद्र बंद असल्यामुळे विद्युत पुरवठा योग्य
दाबानुसार सुरळीत करण्यात अडचणी येत असल्याने नागरिकांना भारनियमनाचा
त्रास सहन करावा लागत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान
निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार येथील नागरिकांना
वीजेच्या भारनियमनाचा होणारा त्रास लक्षात घेता सदर वीज उपकेंद्राचे बांधकाम
त्वरित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत
आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे,

(२) मालेगाव उपकेंद्राचे काम मे.ई.सी.आय. शांघाय या कंत्राटदारास देण्यात आले
होते. तथापि, कामाची गती समाधानकारक नसल्याने व विहित वेळेत काम पूर्ण
न केल्याने सदर कंत्राट त्यांचेकडून काढून घेण्यात आले आहे.

(३) सदरहू उपकेंद्र व वाहिन्यांची कामे आठ वेगवेगळ्या भागात विभागण्यात
आली असून उपकेंद्राच्या तीन भागांपैकी, एण्ड बे (End bay) व उर्वरित
स्थापत्य काम या भागांचे कार्यादेश देण्यात आले आहेत. तसेच साहित्य/उपकरण
पुरवठा महापारेषण कंपनी करणार असून त्यांच्या उभारणीची कामे स्थानिक
कंत्राटदाराकडून करून घेण्यात येणार आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यातील गावांमध्ये दुकानदार जादा दराने खतांची विक्री करून शेतकऱ्यांची फसवणूक करित असल्याबाबत

(९३) * १७०३२ श्री.हरिसिंग राठोड, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यातील गावांमध्ये सर्रासपणे शेतकऱ्यांना दुकानदार जादा दराने खतांची विक्री करित असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कृषी विभागाकडून सदरील प्रकरणाबाबत दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार जादा दराने खतांची विक्री करून शेतकऱ्यांची फसवणूक करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. एकनाथराव खडसे :** (१) हे खरे नाही.
 (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अहमदनगर एसटी विभागातील चालक व वाहकांची रिक्त पदे भरण्याबाबत

(९४) * १८०४९ श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर एसटी विभागात सध्या १५०० चालक व १४९८ वाहक कार्यरत असून चालक व वाहकांच्या तब्बल ४७३ जागा रिक्त आहेत त्याचप्रमाणे कर्मचाऱ्यांच्या गैरहजेरीचे प्रमाण साधारणतः दहा टक्के इतके आहे, त्यामुळे सणाच्यावेळी तसेच सुट्ट्यांच्या कालावधीत गर्दीच्या हंगामात जादा गाड्या सोडल्यास कार्यरत वाहकचालकांवर कामांचा प्रचंड ताण वाढत असून वाहन नियंत्रण कोलमडून जाण्याची शक्यता निर्माण होत असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाच्या संबंधित विभागाने वाहक व चालकांचा हा अनुशेष भरून काढण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) अहमदनगर विभागात नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये एकूण मंजूर ७२६ नियतांपैकी फक्त ६५० नियते चालण्यात येत होती. त्याकरिता १७३८ चालक व १५३३ वाहक आवश्यक होते व अहमदनगर विभागामध्ये नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये एकूण १४९७ चालक व १४९८ वाहक उपलब्ध होते. म्हणजेच एकूण २४५ चालक व ५५ वाहकांची कमतरता होती.

अहमदनगर विभागात या रिक्त पदांमुळे दैनंदिन चालनावर कोणताही परिणाम झालेला नाही. सुट्टीच्या व गर्दीच्या हंगामात चालक वा वाहक यांचे काटेकोरपणे नियोजन करून चालक व वाहकांवर कामाचा ताण न येऊ देता व प्रवाशांची गैरसोय न होऊ देता आगार पातळीवर ड्यूट्यांचे योग्य नियोजन करून प्रवासी वाहतूकीचे योग्य नियोजन अहमदनगर विभागामार्फत केले जाते व केवळ चालक व वाहकांच्या कमतरतेमुळे वाहन नियंत्रण कोलमडल्याचा प्रकार अहमदनगर विभागात कोठेही घडले नाहीत.

सरळसेवा भरती सन २०१५ अंतर्गत रा.प.अहमदनगर विभागात चालक (कनिष्ठ) पदातील २६२ रिक्त पदांकरिता भरती प्रक्रिया राबविण्यात येत असून या भरती प्रक्रियेतर्गत घेण्यात आलेल्या लेखी परिक्षेत पात्र ठरलेल्या १२०० उमेदवारांची वाहन चालन चाचणी दिनांक १४.०१.२०१६ ते २५.०१.२०१६ या कालावधीत घेण्यात आली. वाहन चालन चाचणीमध्ये पात्र ठरविलेल्या उमेदवारांमधून निवड यादी व अतिरिक्त निवड यादी तयार करण्याचे काम अंतिम टप्प्यामध्ये असून निवड झालेल्या चालक प्रवर्गामधील उमेदवारांना नियुक्ती देण्याची बाब राज्य परिवहन महामंडळाच्या स्तरावर कार्यवाहीखाली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची बसस्थानके
पाडून त्या नव्याने बसपोर्ट उभारण्याबाबत**

(९५) * १७८३५ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाचे १३ प्रमुख बस स्थानके पाडून त्या ठिकाणी नव्याने बसपोर्ट उभारण्याचा निर्णय महामंडळाने माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या योजनेचे स्वरूप काय आहे व या योजनेमध्ये राज्यातील कोणकोणत्या बसस्थानकाचा समावेश आहे तसेच त्याची प्रक्रिया सुरु करण्यात आली आहे काय,
- (३) नसल्यास, याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय.

(२) व (३) राज्यातील १३ ठिकाणच्या जुन्या व जीर्ण झालेल्या बसस्थानकांची सार्वजनिक खाजगी सहभागातून (पी.पी.पी.माध्यमातून) अद्ययावत पध्दतीने पुनर्बांधणी करणे व त्या ठिकाणी प्रवाशांसाठी आधुनिक दर्जाच्या सुविधा पुरविणे, असे या योजनेचे स्वरूप आहे.

या योजनेमध्ये राज्यातील (१) पनवेल (२) बोरीवली (३) शिवाजीनगर, पुणे (४) सांगली (माधवनगरसह) (५) सोलापूर-पुणे नाका (६) संभाजीनगर, कोल्हापूर (७) नाशिक-महामार्ग, नाशिक (८) धुळे (९) जळगांव (१०) औरंगाबाद (११) नांदेड (१२) अकोला (१३) नागपूर येथील बसस्थानकांचा समावेश आहे.

प्रकल्प आखणीसाठी तज्ञ सल्लागार संस्थांकडून ई-निविदाद्वारे तांत्रिक निविदा व वाणिज्य निविदा अशा दोन लिफाफा पध्दतीने सल्ला फी चे देकार मागविण्यात आले आहेत. त्यापैकी तांत्रिक निविदा दिनांक २२/२/२०१६ रोजी उघडण्यात आल्या असून त्यांचे मूल्यमापन राज्य परिवहन महामंडळाच्या स्तरावर करण्यात येत आहे.

विधान भवन :
मुंबई.

उत्तमसिंग चव्हाण
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.